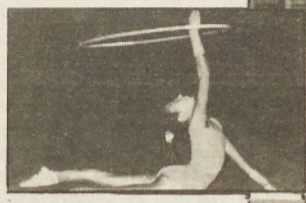

VREME

Ob koncu tedna bo spremenljivo oblačno in sorazmerno toplo.

SPORTNI UTRIP POMURJA 1989 — Leto, ki se izteka, je kljub težavam, prinesel Pomurcem veliko zadovoljstva na področju športa in rekreacije. Današnja številka, ki je športno obarvana, prinaša del tega utripa. Sicer pa lahko več o tekmovalnem športu, rekreaciji in šolskem športu ter o najboljših športnikih Pomurja v letu 1989 preberete na 4. in 5. strani.
Foto: Nataša Juhnov

OBČINSKI DELEGATI MOČNEJŠI OD SISOVSKIH?

Šport in rekreacija sta dejavnosti, ki lahko veliko prispevata k boljšemu počutju in večji delovni sposobnosti. To radi večkrat poudarjamo, žal pa tega načela ne upoštevamo dovolj pri zagotavljanju možnosti za to dejavnost. Z delovanjem samoupravnih interesnih skupnosti smo sicer zagotavljali sredstva za šport in rekreacijo, vendar pa so se ta sistemsko zagotovljena sredstva realno vsako leto zmanjševala. Z ukinitvijo samoupravnih interesnih skupnosti za telesno kulturo bodo njihova vloga prevzeli odbori za spremljanje in uresničevanje politike ter dajanje mnenj in predlogov s področja športa in rekreacije pri izvršnih svetih skupščine občine. V teh odborih, ki morajo biti v vseh občinah ustanovljeni do konca tega leta, so sicer strokovni telesnokulturni delavci, vendar pa je vprašanje, če bodo lahko v večji meri vplivali na oblikovanje politike športa in rekreacije kot dosedanje samoupravne interesne skupnosti. Pri izvršnih svetih pri skupščinah občin bo v prihodnje denar, o namembnosti pa bodo lahko odločali le delegati skupščine občine. Ali bodo ti močnejši od dosedanjih sisovskih delegatov? Dolej so si namreč morali v društvih in klubih večji del sredstev zagotavljati sami z različnimi prireditvami in ob pomoči pokroviteljev. Tako pa bo gotovo moralo biti tudi v prihodnje, saj si v teh

težkih razmerah ni mogoče obetati realno več denarja za šport in rekreacijo. Z dosedanjimi minimalnimi sredstvi tudi ni bilo mogoče zagotavljati potrebnih sredstev za vzdrževanje in gradnjo športnih objektov. Tako si tudi v Pomurju v zadnjih nekaj letih nismo mogli privoščiti novih gradenj. Redki športni objekti, ki pa so bili zgrajeni, kot denimo teniška igrišča v Murski Soboti, pa so bili narejeni z združenimi sredstvi telesne kulture, krajevnih skupnosti in združenega dela. Večina športnih objektov vzdržujejo same osnovne organizacije in krajevske skupnosti ali pa člani društev in klubov s prostovoljnimi delom. V Pomurju smo tudi siromašni s strokovnimi kadri, saj imamo za poslene tri strokovne delavce le v soboški občini, medtem ko večji del strokovnega dela opravljajo amaterski kadri. Zato se tudi številni perspektivni športniki, ki dosegajo odlične rezultate v pionirskih in mladinskih vrstah, izgubljajo v članski konkurenci, če pravočasno niso spremenili svojega okolja. Kljub vsemu temu pa v Pomurju v športu in rekreaciji še vedno dosegamo rezultate, s katerimi smo lahko zadovoljni, zlasti še, ker so bili doseženi v težavnih razmerah za delo. Ti dosežki so rezultat amaterskih strokovnih delavcev in pa tekmovalcev samih, ki vlagajo velike napore za doseg te ciljev.

V Pomurju pa naj bi tudi v prihodnje imeli enake ali podobne cilje pri razvoju športa in rekreacije. To je povečanje števila udeležencev v športni rekreaciji ter uveljavitev le-teh v društvih in klubih, delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, pa tudi v turizmu.

Smotri so torej isti: izboljšanje zdravstvenega stanja občanov, gibalnih in funkcionalnih sposobnosti. Ponuditi pa kaže takšne programe, ki bodo dostopni vsem kategorijam občanov za redno ali občasno vadbo prek številnih društev in klubov v Pomurju, ki se prilagajajo vseslovenski akciji Razgibajmo življenje. Na področju tekmovalnega športa pa bi v Pomurju želeli tudi povečati število perspektivnih in kategoriziranih športnikov ter načrtovano spremljati njihove dosežke v dogovorjenih panogah. Novost pa je uvedba pionirskih in mladinskih šol s ciljem vzgoje perspektivnih športnikov. Za najboljše bi morali zagotoviti gnotne in organizacijske možnosti za doseg tekmovalnih rezultatov. Tako naj bi tudi premostili ovire od pionirskih do članskih vrst. Ti cilji pa bodo uresničeni le, če bo dovolj poslušna za šport in rekreacijo v vzgojnovarstvenih zavodih, šolah, društvih in klubih ter enakovredno pogotavljanje materialnih sredstev z drugimi družbenimi dejavnostmi. Samo na ta način lahko v prihodnje pričakujemo večjo kakovostno raven športa in rekreacije v Pomurju.

Feri Maučec

VESTNIK

Murska Sobota, 14. decembra 1989 • Leto XLI • Št. 49 • Cena 25.000 din

V ISKANJU NAJBOLJŠIH REŠITEV

Čeprav so devetmesečni rezultati gospodarjenja zdaj že zgodovina, jih vseeno ne bi kazalo odložiti v predale. Nekatere negativne težnje so v pomurskem združenem delu že dalj časa, to so potrdili tudi devetmesečni poslovni rezultati, pa tudi podatki za letošnje zadnje tri mesece niso obetajoči. Ob večji zaposlenosti in manjšem obsegu proizvodnje se kaže izrazit padec produktivnosti, obseg poslovanja pa se v zadnjih treh mesecih še zmanjšuje. V mnogih organizacijah se vedno bolj otepaajo s problemom zalog, zaradi pomanjkanja lastnih obratnih sredstev pa se povečujejo tudi obveznosti iz posojil. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem se je pomurski celotni in konvertibilni izvoz sicer povečal, vendar njegova rast zaostaja za slovenskim.

Sicer pa pomurski gospodarstveniki trdijo, da prikazani rezultati ne dajejo prave slike gospodarskega stanja, vzroke za to pa je iskati v spremenjenem obračunskem sistemu, ki daje organizacijam precej svobode pri prikazovanju nekaterih rezultatov. Tako so v nekaterih organizacijah prikazali izgubo in dobiček hkrati, obstaja pa bojazen, da bodo po zaključnih računih rezultati veliko manj ugodni. Napovedujejo, da se bodo znatno povečale izgube, prav tako pa tudi število izgubarjev, saj bodo v izgubah nekatere organizacije, ki so ob devetih mesecih že prikazale pozitivne finančne rezultate.

V lendavski občini, denimo, kjer po devetih mesecih ni bilo niti enega izgubarja, pravijo, da bo po zaključnem računu položaj povsem drugačen. Če bi v vseh organizacijah že zdaj obračunali revalorizacijo amortizacije, bi mnoge poslovale na robu rentabilnosti ali z izgubo.

Da rast pomurskega izvoza zaostaja za slovenskim, je vzrok v nerealnem tečaju dinarja, saj so v soboški Muhi samo v enem mesecu na račun izvoza izgubili prihodek v vrednosti 4 milijone nemških mark, v Avtoradgoni je znašal izpad na račun tečajnih razlik v devetih mesecih 40 milijard dinarjev, s podobnimi teža-

vami pa se srečujejo tudi drugi izvozniki.

Do konca leta ostajata le še dobra dva tedna, vendar rezultatov zdaj še ni mogoče napovedati. Že znani rezultati pa morajo služiti kot osnova za prihodnje usmeritve pomurskega gospodarstva. Ob opuščanju nerentabilnih programov in iskanju novih marsikje tudi brez stečajev ne bo šlo, vendar je to nuja, če želimo postaviti gospodarstvo na bolj zdrave temelje. Položaj ob izteku leta so tudi v pomurskem gospodarstvu poslabšale najnovejša razmere na jugoslovanskem tržišču.

Precej pomurskih organizacij je imelo sodelovanje s srbskim gospodarstvom in s tamkajšnjim tržiščem, zato bojkot ne bo minil brez posledic. Vendar tudi pomurski gospodarstveniki upajo, da bo zmagal razum in da tisti, ki zdravo razmišljajo, ne bodo omagali pod političnimi pritiski. Posledice bomo namreč objestranske.

Ludvik Kovač

Ob svoji 35-letnici

POMURSKA ZALOŽBA
69000 MURSKA SOBOTA
LEDAVSKA 1

nagrajuje bralce Vestnika

Novosti — aktualni program:

E. Flisar: NORO ŽIVLJENJE
N. Cimer: NETOPIR POD SRAJCO
J. C. Oates: ONI
R. Gervaso: CASANOVA
G. Senger: ZDAJ ZA Z OBČUTKOM

Knjiga je primerno darilo za praznike!

Kmalu bomo izžrebali deset zvestih naročnikov VESTNIKA, ki bodo prejeli lepe knjižne nagrade. Pravočasno postanite naročnik VESTNIKA!

Lenart

Referendum

uspel

10. decembra 1989 so občani Lenarta glasovali o uvedbi četrtega občinskega samopriskpevka. Kljub številnim problemom v krajevnih skupnostih (največji je povezan s telefonijo, saj izvajalci zamujajo z deli cene pa se nenehno zvišujejo) in dražlivi živili se je večina občanov občine Lenart odločila za uvedbo samopriskpevka. Z zbranimi sredstvi bodo uredili štirideset odsekov cest ter sofinancirali gradnje raznih objektov v krajevnih skupnostih.

Od 12.016 volivcev jih je na volišča prišlo 93,5 odstotka, za samopriskpevek pa se jih je odločilo 64,8 odstotka. V osmih krajevnih skupnostih je bilo od 7. do 19. ure odprtih 74 volišč, največ pa se jih je za samopriskpevek odločilo v KS Lokavec.

bbp

BURJENJE MOŽGANOV ZA MLADE STROKOVNJAKE

Konkurenca se začne že v spalnici

Izrečeno je bilo med komunikacijo dr. Matjaža Muleja s kakimi 50 slušatelji oz. mladimi strokovnjaki iz pomurskega gospodarstva z vodilom: inovativnost in podjetništvo; v Radencih pred tednom dni v okviru dvodnevnega seminarja — drugega po vrsti — ki ga je organizirala in izpeljala Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje. Prvi dan sta nastopila še mag. Eteka Korpíč-Horvat (Organiziranost in uspešnost) in dipl. soc. dipl. fil. Emil Milan Pintar (Preobrazba OZD v podjetje), drugi dan pa dr. Pavao Brajša (Interpersonalni predpogoji kreativnega podjetništva) in dr. Štefan Špilak (Podjetništvo ter potrebe in možnosti za njegov razvoj v Pomurju). Vsekakor se bomo k posredovanemu kar naprej vračali in prej ko zaokrožimo naslovno misel Mulejev odgovor na vprašanje, če more določene označiti slovenske/jugoslovanske firme, ki so že uigrane na zvezdo inova-

tivne družbe oz. kjer so vsaj na poti od zvončka k tulpiki — izrečeno v prispevku. »Z zvončkom in tulpiko mislimo na življenjsko krivuljo izdelkov, ki jo je nujno poznati, da bi lahko pravočasno ukrepali in uvedli nove tehnologije in postopke, s katerimi bi reševali obstoj firme. Krizne razmere kažejo na splošno, predlogo zanimarjenost tega področja kot je bila tehnika dela predeljo pomembnejša od mar-

ketinga. Zlasti v konjski občini je nekaj tovarn — Komet, Union, Konus — ki dajejo boljše stiko. Zelo daleč je prišlo Gorenje. Moja najnovejša ugodna izkušnja pa je Tobačna tovarna Ljubljana. Seveda pa take firme, kjer bi ustrezali vsem elementom, ni. Če bi bila, z novo teorijo nismo ničesar novega prispevali.« In da sklenemo naslov: konkurenca je vojna za monopol.

B. Žunec

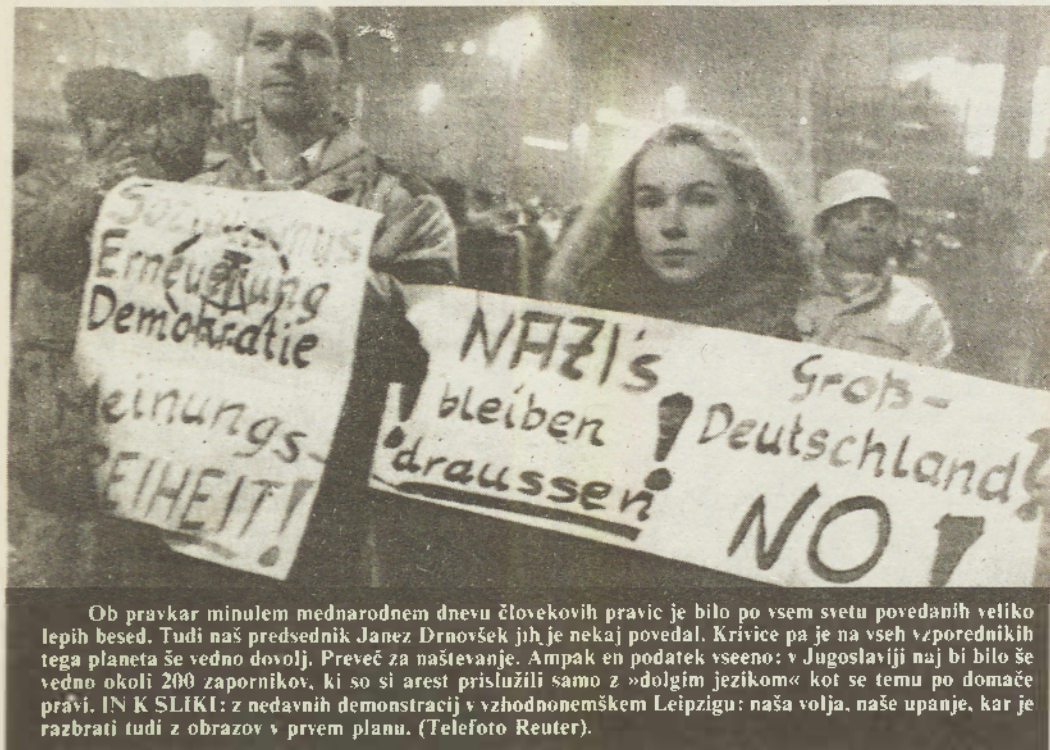

MIKROKOZMOS

ZA ODPRAVO

RAČUNALNIŠKE NEPISMENOSTI

ORMOŠKA 3, LJUTOMER, TEL. (069) 81 325

Ob pravkar minule mednarodnem dnevu človekovih pravic je bilo po vsem svetu povedanih veliko lepih besed. Tudi naš predsednik Janez Drnovšek jih je nekaj povedal. Krivice pa je na vseh v poreporednih tega planeta še vedno dovolj. Preveč za naševanje. Ampak en podatek vseeno: v Jugoslaviji naj bi bilo še vedno okoli 200 zapornikov, ki so si arest prisluzili samo z »dolгим jezikom« kot se temu po domače pravi. IN K SLIKI: z nedavnih demonstracij v vzhodnonemškem Leipzigu: naša volja, naše upanje, kar je razbrati tudi z obrazov v prvem planu. (Telefoto Reuter).

NOVA KRIŽARSKA VOJNA

Čas po prvem decembru je v znamenju nekakšnega »seštevanja« in »odštevanja«, pa ne samo v Sloveniji marveč tudi v »zaračeni« Srbiji, vendar drugače tu, drugače tam. V Sloveniji ugotavljamo kaj in koliko izgubljamo s srbsko blokado v dinarjih, devizah, v Srbiji, kolikšna je vrednost te gospodarske blokade v nekakšnem prizadetem ponosu: oboje se ugotavlja v neprijetnih merah seveda.

Da najprej pojasnimo tisto o »zaračeni Srbiji«. Slovenci, kot nebojevitost ljudstvo, kot so nam nekoč vbijali v glavo nekakšno univerzalno miroljubnost, v našem besednjaku ne poznamo pomenke soznalice za srbski in črnogorski pojem »ajde, da zaratimo«. To so razmere, ki so *non bellum non pacem* — ne vojna in ne mir, nekaj vmesnega. In to se sedaj po vseh znakih sodeč dogaja. V križarske vojne, ki so v začetku tega tisočletja trajale dve stoletji, da bi evropski kraji, predvsem pa še bojaželjni vitezi, osvobodili sveto deželo Palestino pred »nevernimi« mohamedanci, niso rodile uspeha.

Če bi smela ta primerjava držati, potem so razlogi za to, da se preveč ogrete glave nekoliko ohladijo — seveda na obeh »zaračeni« straneh — in da se z argumenti (čeprav že stotič) spet dokazuje. Ljudstvo je namreč lahko samo do določene temperature pozitivni kazalnik za privrženost neki politični »križarski« akciji. Ko zavre, potem ni več rešivo: termostatski zadržaj pa je po vsej Jugoslaviji naravnost na državljanskih osebnih standard. Tudi če gre za merjenje sil v tem smislu ni odveč dodati, da ljudje hočejo normalno živeti zdaj in danes in ne v neki že tolikokrat obljubljeni prihodnosti, pa naj to prihodnost z lepimi barvami riše partija ali njena alternativa, Srbija ali Slovenija.

Ker je že naslov takšen kot je, »križarski« navedimo še kratek citat iz 47. številke Družine slovenskega verskega tednika: V teh negotovih in težkih razmerah vas in vse verne v Sloveniji in drugod pozivam k molitvi za naš slovenski narod in za vse narode v Jugoslaviji. To so besede ljubljanskega nadškofa in metropolit dr. Alojzija Šušterja in to pod značilnim naslovom: Molimo za zdravo pamet. —jm

Še ena »noč dolgih jezikov«

Po tisti celonočni seji zveznega cekaja, tik pred sprejetjem dopolnil k slovenski ustavi, ki se je je zaradi neskončnih polemik in brez kakršnihkoli zaključkov zaradi tega oprjel vzdevek »noč dolgih jezikov«, smo bili prejšnji teden priča še eni taki razvlečeni in celonočni razpravi in to na predsedstvu zvezne konference socialistične zveze. Nekaj dramatičnosti v zadevi je bilo že v tem, da na prvi sklic seje, zaradi megle na beograjskem letališču, niso mogli pravočasno prispeti člani predsedstva iz Črne gore in iz Slovenije. Dan po prvem sklicu se je predsedstvo vendarle sestalo in potem uprizorilo tako imenovano »drugo noč dolgih jezikov«.

Ta izredna seja predsedstva zvezne konference SZDL bo še vsekakor odmevala v jugoslovanskem političnem prostoru, če ne zaradi česa drugega, pa prav gotovo zaradi tega, ker je bil to spet dialog gluhih, saj se v zvezi z famoznim »mitingom resnice« in srbskim bojkotom Slovenije — zaradi tega pa je bila seja tudi sklicana — niso nič dogovorili. Morda pa bo seja odmevala tudi zaradi nemajhnih stroškov, ki si jih v našem vsesplošnem obilju lahko privoščimo za takšno medsebojno »pranje glav«.

Kaj pravi novembrska anketa

Zavod za raziskavo trga opisuje v svoji novembrski anketi med gospodarskimi organizacijami položaj v proizvodnji in na trgu kot kaotičen, možnosti za gospodarjenje pa kot neznosne. Poudarja domačega in uvoženega blaga je večja od lanske, povpraševanje je v celoti manjše.

Povpraševanje in poraba bosta na občutno nižji ravni kot v enakem lanskem obdobju, saj nikakor ne moreta slediti tako visoki rasti cen blaga in storitev. Kot pravijo na zavodu, je realno povečanje kupne moči osebnih dohodkov samo še ena iluzija velikih števil. Spreminjala pa se bo sestava porabe. Povečali se bodo nakupi najnujnejših življenjskih artiklov in na drugi strani izdelkov visokega standarda, zmanjšal pa se bo delež izdelkov za vsakdanjo rabo, kot so na primer obleka in obutev, izdelki za higieno in zdravje, kulturo in razvedrilo.

Inflacijska pričakovanja imajo očitno še močno razpeta krila. Podržitve svojih izdelkov v naslednjih mesecih napoveduje 92 odstotkov anketiranih industrijskih podjetij in domala vsi gradbeniki ter trgovina na drobno. Potemtakem bo skoraj zagotovo tudi decembrska rast cen vsaj okoli 40-odstotna, inflacija, merjena z rastjo cen na drobno v vsem letu 1989, pa bi bila tako 1190-odstotna.

Medtem ko je bil v napovedih iz prejšnjih anket svetla točka vsaj izvoz, pa zdaj podjetja nanj ne stavijo več dosti. Dosedanji dotok tujih naročil se bo upočasnili, ker izvoz dohodkovno ni več tako zanimiv.

(po Delu)

Nismo še zreli za ES

Marsikomu doma je že dolgo časa jasno, da Jugoslavija še ni zrela za vstop v Evropsko skupnost. Kaj vse je še »narobe«, o tem na tem mestu ne bomo razpravljali, pač pa naj omenimo oceno zahodnonemškega predsednika Richarda von Weizsäckerja ob nedavnem tridnevem obisku predsednika SFRJ Janeza Drnovškega v ZR Nemčiji. Weizsäcker je dejal, da sistema, ki se je štiri desetletja razvijal, ni mogoče prilagoditi drugačnim kriterijem čez noč in brez pretresov. Ob srečanju z Willyjem Brandtom, častnim predsednikom zahodnonemške socialne demokracije in predsednikom Socialistične internacionale, pa je Drnovšek slišal oceno, da bi bila tragedija tako za Jugoslavijo kot tudi za Evropo, če bi postali vprašljivi stabilnost in integriteta Jugoslavije. To je Brandt povedal

Janezu Drnovšku po tistem, ko je naš predsednik nekako podprl združitev obeh Nemčij. Brandt je še povedal, da morajo potekati procesi v ZR Nemčiji in v drugih vzhodnoevropskih državah (pa tudi v Jugoslaviji) v ustreznih inštitucionalnih okvirih (ustavne spremembe, demokratske volitve), s čimer je nekako »ohladi« naše poglede o vstopu Jugoslavije v Evropsko skupnost.

POLITIČNE IGRE

Teden dni pred nameranim ljubljanskim mitingom je predsedstvo SFRJ pozvalo obe sprti strani — Srbijo in Slovenijo, čeprav v sporočilu to ni bilo izrecno rečeno —, naj se o nastalih problemih pogovarjata. Predsednik predsedstva SFRJ dr. Janez Drnovšek je dal dan po tistem za Tanjug posebno izjavo, v kateri je še podrobneje razložil pomen sporočila predsedstva. Vendar vse to »vlak« nasprotij ni ustavilo. Mitinga v Ljubljani ni bilo, predsednik predsedstva SR Srbije Slobodan Milošević pa je na zasедanju vseh zborov skupščine obtožil slovensko politično vodstvo stalinizma in podobnih zadev. V nekaterih krajih v Srbiji so zahtevali odstop predsednika predsedstva SFRJ Janeza Drnovškega, slišati pa je bilo tudi glasove, da Milan Kučan in Janez Kocijančič iz Slovenije nista »primerena« za predsedstvo zveznega partijskega cekaja, kot tudi to, da je treba zbrisati Kardeljevo ime z uličnih tabel in podobno. Albanec Azem Vllasi na sodnem procesu v Titovi Mitrovici že dober teden dni tožilca in sodnike prepričuje, da gre za montiran politični proces, ki je v določeni različici podoben onemu proti Fikretu Abdiću.

Tudi predsedstvo SR Slovenije je objavilo posebno poročilo, v katerem pravi, da grobi in žaljivi napadi na predsednika SFRJ dr. Janeza Drnovškega »diskreditirajo Jugoslavijo v očeh mednarodne javnosti in objektivno slabijo njen položaj v svetu.«

Saj res, kdo še tu sploh nikogar več ne diskreditira!

globus

VZHODNI BERLIN: Po prvi večji anketi, s katero so hoteli v DR Nemčiji ugotoviti kaj mislijo ljudje o združitvi obeh Nemčij se je izkazalo, da je 52 odstotkov prebivalcev NDR proti združitvi.

OSLO — Norvežani so se leta 1972 na referendumu odločili proti vključitvi v Evropsko gospodarsko skupnost. Večina v sedanji norveški konservativni vladi se ogreva za EGS.

WASHINGTON — Kot je izvedel Tanjug, Češkoslovaška lahko računa na ameriško pomoč, vendar pod pogojem, da bo nadaljevala začete reforme.

RIM — Med svojim obiskom v ZDA je sekretar italijanskih socialistov B. Craxi izjavil, da bi morala italijanska vlada izraziti ogorčenje za nedopusten politični proces proti A. Vllasiju v T. Mitrovici. Po Craxijevem Jugoslavija s sodnimi procesi skuša razreševati svoje politične in ideološke spore.

PARIZ — Med Toursom in Vendometom so francoski železničarji znova dosegli hitrostni rekord. Vlak, sestavljen iz petih vagonov je dosegel hitrost 482 kilometra na uro. Se pravi, da bi ta vlak prevozil razdaljo med Soboto in Ljubljano v slabih petnajstih minutah!

BONN — Frankfurter AZ je prejšnji teden zapisal, da so sponadi med Srbi ter Slovenci in Srbi zdaj takšni, da postavljajo pod vprašaj obstoj države. Po mnenju komentatorja v omejenem dnevniku bi se utegnila Jugoslavija kot prva znati na preizkušnji v Helsinkih potrjene nespremenljivosti evropskih meja.

VARŠAVA — Poljska vlada je izrazila trdno prepričanje, da ne bo nikoli sprejela trditve, da poljsko-nemške meje niso dokončne. To vprašanje se je ogrelo ob nedavnem obisku zahodnonemškega kanclerja H. Kohla na Poljskem. V Sleziji živi 1,5 milijona ali celo več pripadnikov nemškega naroda.

BUDIMPEŠTA — Na Madžarskem je začela delovati prva zasebna mednarodna investicijska borza.

RIO DE JANIERO — Brazilske strokovnjaki za vesoljske raziskave trdijo, da se bo podnebje na svetu spremenilo, če ne bodo prenehali uničevati pragozda v porečju Amazonke. Letno uničijo 30 do 35 tisoč kvadratnih kilometrov tega gozda. V petdesetih do sto letih utegne na tem ogromnem območju, ki mu po pravici pravijo »zelena pljuča sveta«, rasti samo še nekakšno grmičevje. Velikanske gozdne površine enostavno požge, da bi pridobili zemljo za druge kulture.

globus

Te dni, po neuresničnem jugoslovanskem mitingu »resnice« v Ljubljani, smo prišli do vrelišča, ki je povzročilo prekipenjanje v obliki gospodarske blokade med republikama, ki si medsebojno ponujata sol in kruh, ki bo zaradi tega še bolj drag.

Ta politična vojna v imenu narodov, v kateri drug drugega obmetujejo s fašistoidnostjo posameznih dejanj in konzervativnostjo pojmovanj, ki ji botruje psihoza galopirajoče inflacije, ustvarja vtis vsesplošne zmede in brezizhodnega stanja, v katerem naj bi si narodi izborili medsebojno neodvisnost s trganjem vseh vezi, ki so nastajale s stoletnimi negovanji skupnih interesov v najhujših razmerah v preteklosti.

Kaže, da se preveč ukvarjamo s prividi, premalo pa z očitnimi dejstvi, ki nastajajo po sproščanju pridruženih energij kot gejzirji, ki so se prebili nad površino.

Od tod dramatične razmere tudi pri nas, saj ne smemo spregledati, da se podobno dogaja po vsem svetu, komentirajo z različnih oglov pri nas in okrog nas ter daleč v svetu, pač po pravilu optimizma in pesimizma, ki vidita v čaši, napolnjeni z vodo do polovice, polno oziroma prazno čašo, medtem ko je vode pač toliko, kolikor je je.

Ko so te dni vprašali Preglja, podpredsednika ZIS, kaj misli o gospodarskih blokadah znotraj Jugoslavije, in pričakovali ne vem kakšno zaskrbljenost, jih je mož presenetil s hladno ugotovitvijo, da tudi to ni nič nenavadnega v reformskem kipenju, ki samo po sebi prečiščuje dosedanje mlačno stanje ob komentanju, da tudi to ne bo dolgo trajalo. Vse se bo namreč postavilo na svoja mesta, čim bo nastala ustrezna tehnologija gospodarjenja, ki temelji na razmerah, v

Gospodarnost

katerih bo živel vsak na svoj račun, pa v mejah svoje ustvarjalnosti, znanja in idej, ki jih bo lahko v polni meri uresničeval ob svojem, ne pa skupnem tveganju, seveda ob neizbežni vzajemnosti, ki jo je dolžna po svoje uravnovati tudi zvezna vlada, ne toliko v mejah svojih pooblastil, kolikor v mejah največje odgovornosti za gospodarnost vseh — ob primernem socialnem zavarovanju slehernega občana.

Potreba po dostojanstvenem gospodarjenju je v ljudeh trajna vrednost, zato je bolj kot politično valovanje preprostemu človeku privlačna možnost, da se sam sebi in vsem drugim dokazuje in dokaže z ustvarjanjem novih vrednosti in izgrajevanjem lastne vrednosti, pri čemer je bil desetletja oviran in onemogočen ter se je povsem upravičeno počutil zasužnjena, in to ob kopici deklaracij o svoji osvobojenosti.

Razmere, v katerih se ponujajo možnosti, da vsakdo z malo denarja pa velikim deležem dela kar najhitreje ustvarja sebi in svoji družini boljše življenje od sedanjega, nova delovna mesta svojim potomcem in vsesplošno koristnost družbi nasploh, vzbujajo večjo pozornost množic kot vse drugo, kar vsiljuje v zavest politika, katere navdave se želi vsakdanjost čim prej znebiti.

Verjamem, da je prav to tisto, kar vzbuja tolikšen optimizem ekonomistu Preglju in vsem pametnim ljudem, kajti že od zdavnaj je znano, da je delavcu domovina tam, kjer lahko najbolj nemoteno ustvarja, kar seveda nima nikakršne zveze s patriotizmom, ki ostaja kot čustvena navezanost na rojstni kraj, kot to lepo dokazuje obnašanje Nikole Tesle zlasti v obdobju zadnje svetovne vojne.

Kar se tiče samega gospodarstva v okviru različnih gospodarskih sistemov, pa v smislu tehnologije gospodarjenja, je že nesporno dokazano, da je najmanj spremenljivo in se ne da trgati na kosce, ali kakorkoli posiljevati, ker ima svoj nagon obstanka kot živo bitje, saj je pravzaprav sestavni del človeka in njegovega obstanka. Gospodarske blokade so torej proti naravi življenja tako posameznikov kot narodov in nikogar ne osrečujejo, pa je potem posamezno naravno, da v takšnih razmerah izdelovalci vseh vrst dobrih, tudi duhovnih, nemudoma iščejo poti, po katerih bi na najlažji način obšli ovire. Zatorej ni čudno, če tukaj razmišljajo, na primer, kako bi prodajali in kupovali posredno, recimo prek Makedonije, in ohranili svojo gospodarnost, ki bi bila sicer ogrožena. Prijatelje je namreč lahko izgubiti in zelo težko znova pridobiti, pa je razumno težko ustvarjeno sodelovanje ohranjati tudi (ali pa zlasti) v najtežjih skušnjavah.

Viktor Sirec

Razglas beograjskih intelektualcev

Po Beogradu že nekaj časa kroži poseben razglas, ki ga časopisje različno interpretira. Opisano rečeno, je v tem razglasu omenjen odpor do sovraštva med Srbi in Slovenci, kajti samo od naše modrosti in od tega, ali smo sposobni razumeti razlike med našimi narodi in obstati v skupnem boju za resnično demo-

kracijo, je odvisno, ali bo zopet izbruhnila državljanska vojna ali pa bo Jugoslavija skupaj z drugimi vzhodnoevropskimi državami stopila po poti demokracije in razvoja.

V zvezi s tem je v razglasu rečeno takole: »Partija kaže pripravljenost, da končno spre ljudstvo v tej državi in da mu zapre

pot k evropski prihodnosti ter zaustavi naravne, demokratske in gospodarske spremembe v družbi. Smatramo, da sedanja partija do tega nima pravice ne v Srbiji in ne v Sloveniji pa tudi drugod ne. Tako narodnostne kot druge probleme v Jugoslaviji je mogoče začeti razreševati šele potem, ko ne bo več partijskega monopola in ko bo vzpostavljena parlamentarna demokracija.«

Razglas so podpisali Koča Popović, Mijalko Todorević, Milovan Đilas in druge znane osebnosti.

Sovražstvo med jugoslovanskimi narodi ustvarjajo »nacionalne birokracije s politiko »spril in vladaj« in tako nameravajo večno ostati na ramenih ljudi,« kot piše o razglasu Delo.

Ni kaj komentirati — razen tistega o partiji in o »nacionalnih birokracijah«. Ne moremo ali nečemo biti nekoliko bolj konci-zni?

POSVET V ZAGREBU

Samozgodbe in na demokratičen način lahko najdemo pot iz zdajšnjega položaja, ki resno ogroža stabilnost in obstoj avnojevske Jugoslavije. Podlaga za to je obnašanje vseh v skladu z ustavo določenimi odnosi v federaciji, brezpogojno uresničevanje gospodarske reforme, preprečevanje vsega, kar ogroža gospodarsko enotnost države in -afirmacija avtoritete zveznih organov.

To je skupna ocena z srečanja voditeljev najvišjih državnih in političnih organov SR Hrvatske in SR Slovenije. V sporočilu, izdanem po srečanju, je zapisano, da smo v zdajšnjem prelomnem času priče spopadu dveh pogledov glede ureditve in razvoja Jugoslavije. V takih razmerah so stiki med republikami in pokrajini nenadomestljiv način za odpravo problemov.

Prispevki k principiellnemu dialogu

Beograjski časopis Duga, je izpod peresa Bora Đorđevića napisano, objavil takole:

Kot morebitni potomci nekdanjih dunajskih konjušarjev in kočijažev, najodločneje zavračamo to Đorđevićevo pisanje, polno namigovanj (kakšnih, preberite v jugoslovanskem dnevniku (tisku) in to celo v »pesnikovem« domačem jeziku, čeprav pri tem tvegamo kritiko naše bralske javnosti. Odgovor na to je tale:

Nismo bečki konjušari, kočijaži — zato, da nas Đorđeviću plaši. Nek on vola muzla kraj Ibara. Dosta nama i kravala i igara.

Postskriptum: Vestnik v svoji vsebinski zasnovi nima zapisane opredelitve, da je humoristični časopis, objavljamo pa to samo zato, da bi na drobnem primeru pokazali, kako velike neumnosti prenese papir. — M.

Oče da se ocepe bečki konjušari. Pa, neka se ocepe, šta će nam, a stvari.

Oče da se ocepe bečki kočijaži. Pa, neka se ocepe, kada nisu naši.

Zbogom špicnari i Postojinska jama, Bohinji i Bledovi, koji ču moj tamo.

Zadržite Triglav i brda kod Kranja, planinare, smučare i ostala stranja.

Pa veselo jodujite i igrajte soto, ne treba mi ništa vaše u životu.

Daćemo vam Kardelja to je vaša loza, daćemo vam Kriško i Josipa Broza

Bora Đorđević

Reorganizacija RADENSKE

V četrtek, 7. decembra, so se delavci vseh temeljnih organizacij Radenske izrekli o Samoupravnem sporazumu o spremembi v organiziranju. Povsod razen v Moravskih Toplicah so glasovali za spremembe. Tako bo Radenska v prvih treh mesecih prihodnje leto poslovala kot družbeno podjetje Zdravilišče Radenska s tremi srci, potem pa bodo ustanovili 8 podjetij v družbeni lastni oziroma družb z omejeno odgovornostjo. Med njimi ne bo Moravskih Toplic, kjer se je za spremembe izreklo 40, proti je bilo 39 odstotkov delavcev, 15 odstotkov glasovnic pa je bilo neveljavnih. Sicer pa je bila udeležba na referendumu v vseh tozidih več kot 95-odstotna. Radensko bo v prihodnje vodilo sodobno organizacijsko načelo — biti čim večji, vendar poslovati po svojih delih z vsemi prednostmi majhnega podjetja. Po prvih treh mesecih prihodnje leto bodo posamezne firme samostojno poslovale in bodo za svoje poslovanje tudi odgovorne, medtem ko

bodo vse strateške dejavnosti še vedno skupne, prav tako pa bodo obdržali nekatere sestavne socialne varnosti. S srednjeročnim programom 1986—1990 so sprejeli filozofijo, po kateri se nameravajo ravnati tudi v prihodnje. V zadnjih treh letih je Radenska vložila precej sredstev v nove zmogljivosti. Zgradili so bazene in zgradbo za fizioterapijo v Moravskih Toplicah, obnovili hotel Diana v Murski Soboti, zgradili Prekmurki hram, obnovili in posodobili terapijo v Radencih (120 ležišč), dokončali 1. etapo Banovskih Toplic in jih usposobili za obisk skozi vse leto. Posodobili so tudi poslovanje Mineralne vode uvedli plastenke in manjše steklenice, modernizirali Tovarno polnilne opreme, s prehodom z mazuta na plin v toplarnah in centralnih pečeh pa so svoje prispevali tudi k reševanju ekoloških problemov. Že zdaj pripravljajo izhodišča za naslednje srednjeročno obdobje, vso aktivnost pa bodo še naprej razvijali na naravnih dejavnikih,

tj. mineralni in termalni vodi in peloidu. Moravske toplice so se torej odločile kreniti po svoje. Ta njihova poteza je za mairskoga nerazumljiva, saj so se namreč najprej v okviru Zvezde, potem pa v okviru Radenske razvile v enega od pomembnih slovenskih turističnih centrov. Za Radensko samo predstavljajo le 7 odstotkov, tako da se osnovna strategija Radenske z izločitvijo Moravskih Toplic ne bo spremenila. Verjetno pa se bodo toplice srečale ne le z gmotnimi, ampak tudi s težavami na nekaterih drugih področjih. Sami si bodo morali namreč ustvariti nekatere lastne službe, kot so finance, trženje in itn. Generalni direktor Radenske Herbert Šefer pa vidi problem tudi pri nastopu na trgu, kjer so bili do zdaj razvojno zelo usklajeni, v prihodnje pa se bodo na trgu pojavljali kot konkurenti. Kam bo samostojna pot pripeljala Moravske toplice, pa bo še najbolje pokazal čas.

Lidija Kosi

JASNO POVEDATI, KAJ PONUJA PARTIJA

Na osnovi usmeritev za izvedbo 11. kongresa Zveze komunistov Slovenije, ki bo 22. in 23. decembra v Ljubljani, so minuli teden v Pomurju opravili predkongresne seje občinskih konferenc ZKS. Na njih so se opredeljevali do dokumentov za 11. kongres slovenskih komunistov, in sicer o poročilu o delu med kongresoma, programskem dokumentu Za evropsko kakovost življenja ter o spremembah in dopolnitvah statuta ZKS. Povsod so tudi potrdili listo možnih kandidatov za člane CK ZKS, med katerimi so tudi Ladislav Ivanec iz Lendave, Božo Kuharič iz Murske Sobotne in Franc Štih iz Noršinec pri Ljutomeru, in CK ZKJ, kjer je Gusti Grof iz Murske Sobotne.

Ljutomerski komunisti so v razpravi o programskem dokumentu ZKS v glavnem menili, da je nova oblika predstavitev (z revijo) kakovostna. Posamezniki pa so vendarle opozarjali, da ni dovolj konkreten in da ne obljublja toliko, kot bi moral, če naj bi komunisti z njim šli tudi na spomladanske neposredne volitve in tam zmagali. Udeleženci predkongresne seje OK ZKS pa se v razpravi seveda niso mogli izogniti razmišljanju o zadnjih političnih dogodkih pri nas. Odločno so protestirali proti grobim napadom na vodilne slovenske politike in sprejeli posebno izjavo, ki so jo poslali na CK ZKS, CK ZKJ in skupščino SR Slovenije. V njej podpirajo slovensko politiko in so proti vsakršnim blokadam in netenju mednarodnih sporov.

V razpravi, sodeloval je tudi član CK ZKS Vlado Janžič, je Andrej Graf izrazil upanje, da bo vendarle prevladal razum. Precej je bilo tudi pobud za dopolnitve programskega dokumenta ZKS. Tako je delegat 11. kongresa ZKS Boris Prejác menil, da je v njem premalo napisanega o odnosu do manj razvitih in energetiki, za zasebno kmetijsko proizvodnjo in višjo stopnjo predelave pa je treba odšteti boljše razmere. V ZK je nujno nakazati tudi rešitve za posebne probleme regije, kot sta infrastruktura in ekologija, saj je odprava večjih onesnaževalcev okolja prevelik zalogaj za to območje. To je povezal z resolucijo o slovenskem podeželju, kjer gre za nacionalno obveznost in odgovornost slovenske skupnosti. Precej slikovit je bil v svojem izjavljanju Zlatko Zdvoc, ki je navedel šahovsko prisposodbo, ko sta na šahovnici ostala le kralja, ki pa sama ne moreta zmagati, zato bi se morala še večkrat srečati. Zavzel se je za etapne cilje, ki jih bo možno uresničiti v štirih letih, kolikor trajajo mandati. Nacionalni program osnovnega izobraževanja pa mora biti tako za prizadete kot nadarjene, pri čemer naj bo šola naravnana bolj pluralno, demokratično in domovinsko. Vsekakor pa mora prevladati kakovost znanja, o čemer je govoril tudi Anton Kosi, ki se je ograđel za agresivnejšo politiko do volilcev in kar najbolj prepričljivo delovanje komunistov. K temu so pridržali tudi Alojz Ganca, Anton Kapun, Vlado Potočnik, ki je poudaril, da je šolstvo del proizvodnje, Franjo Štebih, Slavko Modlić in še vrsta drugih razpravljalcev.

Nekaj simbolike je bilo prav gotovo v nastopu okteta Avtoradgona, ki se je na predkongresni seji občinske konference ZK v Gornji Radgoni predstavil z novo slovensko himno. Z njo so, kot je poudaril predsednik OK ZKS Dušan Zagorc, izrazili svojo podporo sedanjemu slovenskemu vodstvu, da s končno držo vzdrži vse neupravičene napade iz srbskih krogov. Zaostrenih razmer se je

dotaknil tudi podpredsednik RK SZDL Geza Bačić, po čigar mnenju ne gre toliko za spopad vodstev kot za koncept jutrišnje Jugoslavije in socializma nasploh. Naša moč pa je v gospodarski suverenosti in spoštovanju človekovih pravic in svoboščin, je še dodal, in se zavzel za večjo naslonitev na demokratično Evropo in uveljavitev političnega pluralizma. Po njem je bistvena bitka za kadrovske obnove, saj brez nje ni možno dobiti drugih oblik. Le sposobni in odgovorni delavci, ki zastopajo sodobno Evropo, lahko ustvarijo razmere za boljše življenje. S tem pa je povezana tudi akcijska učinkovitost komunistov in njihovega programa.

V razpravi se je delegat za 11. kongres ZKS Franc Brlić zavzel za večjo gospodarnost

pluralnem prostoru. Jože Kuronja, delegat 11. kongresa ZKS, je dejal, da je program ZK vizionarski, uresničitev pa zahteva določeni čas. Ker vsega ne bo možno narediti že v kratkem, je treba določiti prednostni red. Zavzel se je za hitrejši razvoj še vedno manj razvitih območij Slovenije. Ni se strinjal, da bi dobivali denar le za razvoj drobnega gospodarstva. O vsem tem bo spregovoril na kongresu. Marjan Zerdin je menil, da ima ZK zdaj zadnjo priložnost, rezultat pa se bo pokazal na volitvah. Programske usmeritve so dobre, z njimi pa je treba seznaniti tudi nečlane. Anton Bensa se je zavzel, da je treba nesoglasja med jugoslovanskimi komunisti uskladiti že pred zveznim kongresom, sicer ta ne bo uspešen. Štefan Ftičar je bil proti neobveznemu upokojevanju ob izpolnitvi pogojev, kajti delo je treba zagotoviti mladim. S programskimi usmeritvami je treba med ljudi, saj nečlani o njih ne vedo veliko. Aleksander Varga pa je izrazil pomislek, da ZKS ne bo šla na zvezni kongres, če bi na njem poskušale prevladati za nas nesprijemljive usmeritve.

Na predkongresni seji občinske organizacije ZKS v Lendavi so sprejeli posebno izjavo: Komunisti občine Lendava, zbrani na konferenci, izrazimo vsestransko podporo političnemu in državnemu vodstvu SR Slovenije in njenim prizadevanjem za ohranitev suverenosti ljudstva Slovenije in skupni državi SFRJ. Obsojamo napade na predsedstvo SFRJ, še posebej na njegovega predsednika ter na Zvezni izvršni svet. Zgroženi, a ne zastrašeni, odločno protestiramo proti poskusom diskvalifikacije naših članov v CK ZKJ. Napade nanje doživljamo kot napade in napredke in na nas. Člani ZKJ bodo le, če bodo v njej upoštevana tudi naša hotenja.

gospodarstva, čemur naj bo podrejeno vse drugo, ker bo drugače na izpitu padla tudi Zveza komunistov. Ob večjem spoštovanju strokovnosti bo namreč lažje rešiti nakopičene politične probleme. Vinko Rous je med drugim dejal, da verjame v vizijo razvoja slovenske partije, za kar se moramo ustrezno organizirati. Kot pozitivno je ocenil njeno upoštevanje drugačnih pogledov, kar bo dobilo podporo med širšimi množicami. Dokaj nazoren je bil Franc Kovačič, ko je omenil, da so se marsikateri ljudje poročili z oblastjo, ne pa z ljudstvom, kar ima nedvomno negativne posledice. Tudi Manja Kurbus se je zavzela za doslednejšo prenovo ZK v radgonski občini, ki si mora povrniti zaupanje ljudi. Politični pluralizem in ustvarjalnost pa sta najboljša odgovor na te izzive časa, ko ni več možno pristajati na polovične rešitve. Tudi radgonski komunisti so podprli usmeritve iz resolucije o razvoju slovenskega podeželja.

Predkongresni čas je zelo razgibal komuniste in tudi druge občane lendavske občine. Zdi se, da je vsebina programskega dokumenta, ki naj bi ga sprejeli na 11. kongresu bolj ali manj sprejemljiva za vse. O dokumentu so se na široko razgovorili tudi na predsedstvu, nazadnje pa še na predkongresni seji občinskega komiteja ZKS. Te se je udeležil tudi član CK ZKS, Silvo Komar.

V razpravi je sodelovalo več članov komiteja in tudi delegata kongresa. Leon Alt je ugotovil, da je v kongresnem gradivu dan poudarek tistemu, kar spreminjamo. ZK je soodgovorna za gospodarsko in politično krizo, ima težave pri obnavljanju članstva, spremembe statuta in programa pa so nujne tudi, ker smo v političnem

Programski dokument Evropa zdaj je v vseh osnovnih organizacijah Zveze komunistov občine Sobotna dobil podporo, vendar pa so komunisti kritično ocenjevali njegovo vrednost in na seji občinske konference predlagali nekatere dopolnitve tega programa. Zveza komunistov se mora zavzemati, da bodo mladi pravilno usmerjeni in da bodo kot takšni lahko prevzemali tudi pomembne naloge v tej organizaciji. Erika Kšela se je zavzela za večjo dorečenost na področju socialnega in pokojninskega zavarovanja, saj možnosti tu še vedno niso v celoti izkoriščene.

Irma Benko, ki bo soboške komuniste zastopala na slovenskem kongresu, je opozorila na skladnejši razvoj v Sloveniji in pri tem omenila resolucijo, ki jo pripravljajo tri regije pomurska, podravska in celjska, o slovenskem podeželju. Na izhodnih programskih dokumenta pričakuje od Slovenije enakopraven odnos do vseh Slovencev v zamejstvu. Slovensko Porabje na Madžarskem je bilo deležno le minimalne materialne in moralne pomoči, zato se slovenska družba ne more odreči sokrivde za usodo slovenstva v tem delu zamejstva. Opozorila je tudi, da slovenskega kulturnega prostora ne smemo razločiti na osrednjega in obrobnega ter se zavzela za javnost dela organizacije ZK in še posebej oblastnih organov, ki bodo na spomladanski volitvah dobili velika pooblastila.

Ob programskem dokumentu so v glavnem vsi delegati podprli nekatere statutarne spremembe, ki govorijo o politizaciji v podjetjih. Na koncu zasedanja so sprejeli izjavo, s katero obsojajo politični in gospodarski pritisk iz SR Srbije in nesprijemljive obsodbe Milana Kučana in Janeza Kocjančiča kot kandidata za člane CK ZKJ.

Kot gost je na seji spregovoril dr. Ciril Ribičič. Ocenil je današnje politično stanje in predstavil programski dokument Evropa zdaj.

Miliza Jeršek, Štefan Sobočan, Dušan Loparnik

POMURSKI ZDRAVSTVENI CENTER

Že diši po novi organiziranosti

Kamorkoli se obrnemo, povsod same organizacijske spremembe in nekatere to spominja na čase množičnega tozdiranja. Kakorkoli že, o njihovi vsebini ter preseganju slabosti sedanje organizacijske forme tokrat ne bi razpravljali in ostajamo le na ravni splošne ugotovitve procesa. Tudi naslednje je le ugotovitev — brez poskusov tehtanja in presojanja: Pomurski zdravstveni center se začel v svojem sedanjem tozdrovskem organiziranju razkrajati. Morda so bili začetki tega procesa z ustanovitvijo posebne komisije, ki naj bi po strokovni plati pripravila predlog nove organizacijske oblike, vendar do sedaj posebnega rezultata — vsaj za javnost — ni dala od sebe. Drugi pravijo, da je treba počakati na nekatere zakonske novosti za področje družbenih dejavnosti, na zakon o zavodih ter zakon o zdravstvenem varstvu. Tretji pa spet presojuje po svoje, saj zahtevajo čimprejšnjo preoblikovanje sedanje organiziranosti pomurske zdravstvene organizacije. Sledeče zahteva bolnišnica in predstavljamo izjavo direktorja, magistra Emerika Zvera.

»Tak način poslovanja, taki odnosi v Pomurskem zdravstvenem centru ne ustrezajo današnjim razmeram. Pri nas smo prek sindikata prišli do sklepa, da se nekaj mora narediti, da se PZC preoblikuje. Tako je v tem času razprava o sedanji organiziranosti in postavljamo zahtevo po enoviti delovni organizaciji, ne oziraje se na vse napovedane zakone. Zakon o zdravstvenem varstvu ne bo reševal institucionalnih vprašanj, novega zakona o zavodih pa še ni, vendar moramo biti na to pripravljeni. Javnost pozna poslovanje, razbite finance in vse drugo. To še ne pomeni, da ljudje na skupnih službah ne delajo, vendar nekatere službe niso primerne današnjemu času. Zato kategorično postavljamo enovito delovno organizacijo, kajti drugače se res ne da delati. Menim, da so še organizacijske rezerve, odnosi med sedanjimi tozdi pa so metanje polen pod noge. Mislim, da bi se s splošno službo lahko dogovorili le takrat, kadar bomo pod isto streho, enovito kapo in jemali iz ene vreče, kadar bomo povedali, do kod je delo splošnega zdravnika in kaj

je za bolnišnico. Če se to ne zgodi, potem se postavlja vprašanje, zakaj smo skupaj. Do petnajstega bomo končali sindikalne sestanke, na katerih želimo zbrati mnenje kolektiva in to, kako naj se vodstvo obnaša. Sedanje vodstvo pa trmasto zagovarja enovito organizacijo, je proti vsakemu razbitju pomurskega zdravstva, kajti bedni, kot smo, homo še bednejši, ko nam bodo drugi (v republiki) krojili denar.«

Tako torej direktor bolnišnice, ki ima zaledje v sindikatu. O nadaljnjem potemu preoblikovanja Pomurskega zdravstvenega centra bomo še poročali.

Majda Horvat

Delavci bodo sindikat potrebovali

V Domu gasilcev in civilne zaštite v Gornji Radgoni so se v četrtek, 7. decembra 1989, srečali predsednik konferenc in osnovnih sindikalnih organizacij v gornjerradgonski občini. Daljšo uvodno razlago je imel predsednik OS ZSS Marjan Neuvirt; poudaril je, da nobene vodstva podjetja, občine ali družbenopolitičnih organizacij ne skrbi, kaj bo z delavci, zato bo moral sindikat obstajati še naprej. Sindikat se tudi ne bo obremenjeval s političnim bojem, ampak bo skrbel za uresničevanje pravic delavcev.

Do konca leta naj bi v vseh osnovnih organizacijah opravili občne zborove ter se dogovorili o nadaljnji organiziranosti. Evidentirali in volili bodo sindikalne zaupnike, predsednike sindikatov podjetij, delegate za skupščino občinskega sindikata, ter nadzorne odbore. Prav tako naj bi že letos predlagali člane občinskih odborov dejavnosti, člane območnih in republiških odborov, kandidata nosilnih funkcij v republiškem svetu ZSS ter člane občinskega sveta ZSS. V prihodnje bi bil le en politikni funkcionar ZSS v občini Gornja Radgona (sekretar), predsedstvo bi imelo pet članov, svet pa 23. Sledenji bi bil sestavljen iz predstavnikov sindikata podjetij ter predstavnikov občinskih odborov dejavnosti. Organi občinskega sveta bi bili nadzorni odbor, kadrovska komisija, komisija za rekreacijo in šport ter odbor za spremljanje kolektivnih pogodb.

V gornjerradgonski občini je 7800 zaposlenih. Vsak od teh si želi, da bi bila nekje organizacija, ki bi skrbel za njegove pravice. Ali je to sindikat ali kdo drug (novi sindikat), bodo dokazali ob zbiranju podpisov za članstvo v sindikalni organizaciji. bhp

PREDSEDNIKI ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA SKLICUJEJO

- 38. SEJO ZBORA ZDRUŽENEGA DELA
  - 38. SEJO ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI
  - 39. SEJO DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA
- Seje bodo v četrtek, dne 21. decembra 1989, ob 8. uri v veliki sejni dvorani Skupščine občine M. Sobotna
- Predsedniki zborov predlagajo naslednji dnevni red:
1. izvolitev in poročila verifikacijskih komisij;
  2. potrditev zapisa skupnega zasedanja zborov občinske skupščine, z dne 17. oktobra 1989;
  3. osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Murska Sobotna za leto 1989 (rebalans); (skrajšani postopek)
  4. osnutek odloka o proračunu občine Murska Sobotna za leto 1990; (skrajšani postopek)
  5. osnutek odloka o določitvi stopenj za zagotavljanje sredstev za skupne in splošne družbene potrebe v občini M. Sobotna v letu 1990; (skrajšani postopek)
  6. osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o izvršnem svetu Skupščine občine M. Sobotna in o upravnih organih občine Murska Sobotna ter strokovni službi Skupščine občine Murska Sobotna; (skrajšani postopek)
  7. osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Murska Sobotna; (skrajšani postopek)
  8. osnutek odloka o odvzoru in odlaganju komunalnih odpadkov v občini M. Sobotna;
  9. osnutek odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana občine M. Sobotna za obdobje 1981—1995; (skrajšani postopek)
  10. predlog odloka o sprejetju ureditvenega načrta za izvedbo melioracijskih in regulacijskih posegov na območju Jurij—Sotina,
  11. predlog odloka o sprejetju spremembe ureditvenega načrta za melioracijsko območje Pertoča—Jurij;
  12. osnutek odloka o razdelitvi katastrske občine Tešanovci v katastrsko občino Tešanovci in katastrsko občino Suhu vrh, (To točko obravnava samo zbor krajevnih skupnosti.)
  13. delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja;
  14. predlogi, sklepi, mnenja in obvestila.
- OPOMBA: Točke 7, 8, 10 in 11 obravnava samo zbor družbenega dela in zbor krajevnih skupnosti.
- Gradivo za obravnavo 3., 4., 5., 6., 7. in 8. točke dnevnega reda je posredovano vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij, delovnim skupnostim, ki vršijo funkcijo delegacije ter delegatom DPZ.
- Gradivo za obravnavo 2., 9., 10., 11. in 12. točke je bilo posredovano s sklicem za sejo zborov, dne 23. novembra 1989, ki pa zaradi nesklepčnosti zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti niso bile opravljene.
- Informacija k 13. točki bo podana na seji.

Obveščamo občane Pomurja, da bodo zaradi rednih letnih popisov zalog zdravih in drugega blaga v decembru 1989

lekarnе v Pomurju zaprte v naslednjih dneh:

- lekarniška postaja Dobrovnik v četrtek, 21. decembra 1989, do vključno 2. januarja 1990;
- lekarniški postaji Črenšovci in G. Petrovci v petek, 22. decembra 1989, do vključno 2. januarja 1990;
- lekarna Beltinci v torek, 26. decembra 1989;
- lekarniški postaji Grad in Križevci pri Ljutomeru v torek, 26. decembra 1989, do vključno 2. januarja 1990;
- lekarniška postaja Radenci v sredo, 27. decembra 1989, do vključno 2. januarja 1990;
- lekarnе G. Radgona, Lendava in Ljutomer v četrtek, 28. decembra 1989;
- lekarna Murska Sobotna v petek, 29. decembra 1989, predvidoma do 15. ure.

Pomurski zdravstveni center TOZD POMURSKE LEKARNE Murska Sobotna, Kocljeva 2

Višje pokojnine

Tudi pomurski upokojeanci (skupaj jih je 16.606) bodo 27. decembra prejeli za 30 odstotkov višjo pokojnino. To je že deseto zvišanje pokojnin ali skupno za skoraj tisoč dvesto odstotkov. Skupno izplačilo (z razliko za 11 mesecev) za najnižjo starostno pokojnino za 15 let zavarovalne dobe bo za moškega skoraj osem milijonov in pol, za žensko pa devet milijonov 712 tisoč dinarjev. Z varstvenim dodatkom bo to petnajst oziroma sedemnajst milijonov. Za enak odstotek se bo zvišal tudi dodatek za pomoč in postrežbo, s prvim decembrom pa so za toliko višje starostne kmečke pokojnine in nadomestila za telesno okvaro. Pokojnina za starostne kmete je 2 milijona 916 tisoč dinarjev.

mh

XXVI. ANKETA ZA IZBOR ŠPORTNIKOV V LETU 1989

MARIJA ŠTEVANEC IN ŠTEFAN VARGA ŠPORTNIKA LETA

V tradicionalni anketi so bili izbrani najboljši športniki, športnice in športni kolektivi Pomurja za leto 1989. Za športnika Pomurja je bil izbran Štefan Varga, član BD Mura iz Kroga, kar je njegova druga tovrstna lovorika. Prvič je bil izbran za športnika Pomurja pred devetimi leti. Varga je na republiškem in državnem prvenstvu v spustu na divjih vodah zasedel tretji mesti. Njegov največji uspeh pa je vsekakor uvrstitev v državno reprezentanco za svetovni pokal in uvrstitev med prvo tretjino tekmovalcev. Svojo formo je potrjeval na mednarodnih tekmovanjih v Franciji, Italiji in Avstriji. Na drugih domačih tekmovanjih pa je osvojil dvakrat prvo, štirikrat drugo in dvakrat tretje mesto. Je edini pomurski športnik, ki ima status športnika zveznega razreda. Na drugo mesto med pomurskimi športniki v letošnjem letu je bil uvrščen Stefan Cigan, član Šahovskega društva Radenska Pomurje iz M. Sobote. Njegov največji uspeh je drugo mesto na mednarodnem velemojsirskem turnirju za memorial Vasje Pirca v Mariboru, kjer je osvojil drugi bal za mednarodnega mojstra, ter uspešen nastop na mednarodnem turnirju v Gleisdorfu v Avstriji, kjer je brez poraza z 8 točkami potrdil naziv mednarodnega mojstra. To je prvi tovrstni naslov v Pomurju. Cigan pa je veliko prispeval tudi k osvojitvi naslova prvaka v drugi zvezni ligi in uvrstitvi v prvo zvezno ligo mariborskih šahistov. Uspešno je igral tudi za ekipo Radenske Pomurja na republiškem

Marija Števanec

prvenstvu. Tretji najboljši športnik Pomurja za leto je Artur Horvat, član AMD Lendava. Na republiškem in državnem prvenstvu v spidveju je zasedel drugi mesti. Zaradi razveljavljene zadnje dirke za državno prvenstvo v Lendavi pa mu je ušel naslov državnega prvaka, saj za najboljšim zaostaja samo eno točko.

Za najboljšo športnico Pomurja v letu 1989 je bila drugič zapored izbrana Marija Števanec, članica AK Pomurje iz M. Sobote. Med pomembnejši rezultati so drugo mesto na republiškem prvenstvu v teku na 800 m in tretje mesto v teku na 400 m pri članicah. Na otvoritvenem atletskem mitingu v Ljubljani je v teku na 1.000 m zmagala z novim pomurskim rekordom 2:58,9. V isti disciplini pa je zmagala tudi na mednarodnem tekmovanju v Lipnici v Avstriji. Zmagovala pa je tudi na nekaterih drugih tekmovanjih. Naziv druge najboljšje športnice Pomurja si je pridobila Simona Nemec, članica Judo Partizana M. Sobota. Njen največji uspeh je osvojitve naslova republiške prvakinje pri članicah v kategoriji do 48 kg v Slovenj Gradcu. Odlične uvrstitve pa je dosegala tudi na pozivnih in spominskih turnirjih. Tretja športnica Pomurja za leto 1989 pa je Sandra Fujs, članica Judo Partizana Murska Sobota. Ponaša se z naslovom republiške prvakinje v kategoriji do 72 kg. Dosegla pa je tudi več solidnih uvrstitev na pozitivnih turnirjih.

Štefan Varga

AMD Lendava — športni kolektiv Pomurja 1989

Lendavčani republiški in državni prvaki

Spidvejisti AMD Lendava so uspešno sklenili še eno tekmovalno sezono. Osvojili so namreč naslov ekipnega republiškega in državnega prvaka ter drugo in tretje mesto med posamezniki. To je bilanca, ki dovolj zgovorno pove, da v Lendavi kljub težavam, s katerimi se srečujejo, dobro delajo. Na republiškem prvenstvu — bile so tri dirke: Krško, Lendava in Ljubljana — je ekipa AMD Lendava v postavi: Horvat, Lazar in Hobljaj osvojila 87 točk in naslov ekipnega prvaka Slovenije. Pri posameznikih je zasedel Artur Horvat z 31 točkami drugo mesto za Ljubljancem Martinom Peterco, ki ima 7 točk več. Na tretjem mestu je Čaba Lazar s 30 točkami, na petem Goran Hobljaj s 26 in na sedmem Andrej Matjašec s 24 točkami. Na državnem prvenstvu — bilo je pet

dirk: Ljubljana, Lendava, Krško, Ljubljana, Krško — je ekipno zmagala Lendava s 151 točkami pred Ljubljano, 145, in Krškim, 109 točk. Pri posameznikih je postal državni prvak Gregor Pintar iz Ljubljane s 63 točkami. Na drugem mestu je Artur Horvat iz Lendave, ki zaostaja le točko za zmagovalcem, na tretjem pa Čaba Lazar s 55 točkami. Goran Hobljaj je z 28 točkami na osmem, Oto Simonka pa s 6 točkami na osemnajstem mestu. Sredi državnega prvenstva je prenehal tekmovali Oto Simonka. S takimi uvrstitvami so po besedah predsednika AMD Lendava Marjana Žerdina zelo zadovoljni, z malo več športne sreče pa bi lahko bili še boljši. Gotovo je, da bi, če ne bi bila prekinitvena zadnja dirka za državno prvenstvo v Lendavi — zaradi bojkota so bili tekmovalci kaz-

novani le z javnim opominom — Lendavčani osvojili naslov državnega prvaka tudi med posamezniki, saj so na dirki prepričljivo vodili. Pri AMD Lendavi pa nenehno skrbijo tudi za vzgojo mladih tekmovalcev. Tako bo trener Čaba Lazar v novi sezoni že poslal na tekmovalno stezo obetavna tekmovalca Korena in Lazarja, ki sta na dosedanjih merjenjih že pokazala nadpovprečne rezultate. Za njima pa na motorje čaka še pet mladih in perspektivnih tekmovalcev. V Lendavi pa so se lotili še ene zahtevne naloge.

Prihodnje leto bi namreč radi obnovili ograjo na štadionu v Petišovcih. Gre za zahtevno nalogo, vendar pri AMD Lendavi upajo, da bo jodo kljub težavam izpeljali. Tako tudi računajo, da bodo z uspehi na tekmovalni stezi nadaljevali.

ŠOLSKI ŠPORT PESTRA DEJAVNOST ŠOLSKEGA ŠPORTA

V Pomurju imamo dobro organizirano šolska športna društva na osnovnih šolah in šolah srednjega usmerjenega izobraževanja. V okviru teh lahko učenci uresničujejo svoje interese v organizacijskem in tekmovalnem smislu. Ugotavljamo tudi, da je prav telesnovzgojna in športna dejavnost po šolah med vsemi najmnogičnejša, hkrati pa izredno pomembna za selekcioniranje talentov v posameznih športnih zvrsteh. Dejavnost šolskih športnih društev pa s pestrim programom tekmovalni omogoča aktivnosti širokega kroga mladih. Čeprav po občinah ni v celoti rešeno financiranje dejavnosti šolskih športnih društev, na nekaterih šolah pa tudi primanjkuje ustreznih kadrov, vseeno pomenujejo ta društva temeljno osnovo organiziranja raznih oblik športnih aktivnosti. Več o dejavnosti šolskega športa smo se pogovarjali s predsedniki svetov za šolski šport v Pomurju: Ladislavom Kepejem (Murska Sobota), Deziderjem Žoldošem (Lendava), Stankom Žuničem (Ljutomer) in Francem Haukom (Gornja Radgona).

majo za to, da bi dobila društva vsaj toliko denarja kot v radgonski občini. Poleg finančnih sredstev pa jim zlasti na podeželju primanjkuje mentorjev — zunanjih sodelavcev in pa ustreznih prostorov oziroma objektov. Prav tako ni prave povezave med šolskimi športnimi društvi in klubi. Za svoje uspešno delo sta ŠSD Enotnost Beltinci in Sloga Sobota prejeli letos zlati plaketi Republiškega centra šolskih športnih društev. V soboški občini

zirajo tekmovanja v krosu, atletiki, rokometu, nogometu, košarki, odbojki, namiznem tenisu in strelstvu. Republiškega tekmovanja pa se udeležujejo le v krosu. Posebno skrb v občini namenijo tekmovanju za športno značko na prvi in drugi stopnji, kjer vključujejo okrog 90 odstotkov otrok. Precej slabše pa je na tretji stopnji. Učenci četrtil razredov se tudi udeležujejo šole v naravi, kjer tekmujejo za bronaste, srebrne in zlatega delfinčka.

ni so zadovoljni s tekmovalnimi dosežki.

V lendavski občini deluje 9 šolskih športnih društev na osnovnih šolah. Na začetku šolskega leta pripravi svet za šolski šport skupaj z aktivom učiteljev telesne vzgoje program dela, ki vsebuje tudi datume posameznih tekmovanj. Tekmovanja organizirajo v naslednjih športnih panogah: nogometu, rokometu, košarki, atletiki, krosu, strelstvu, namiznem tenisu, in šahu. Razen strelstva in šaha vsa tekmovanja

Prostorske razmere se v zadnjih letih izboljšujejo, upajo pa tudi, da bo v tem šolskem letu končana tudi telovadnica pri Osnovni šoli Ivan Cankar v Ljutomeru. Tako bosta ostali brez pokritih telovadnih prostorov samo osnovni šoli v Bučkovcih in Stročji vasi. V zadnjih letih se je izboljšalo tudi financiranje, saj zagotavljajo sredstva za tekmovanje. Še vedno pa niso rešili spodbujanja za strokovno delo mentorjev.

V radgonski občini namenijo posebno skrb delovanju šolskih

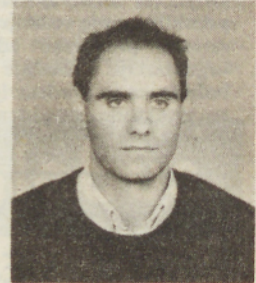
Ladislav Kepe

Dezider Žoldoš

Stanko Žunič

Franc Hauko

oktober Beltinci, Edvarda Kardelja v Soboti, Bakovcih in Bogojini. Najbolj pa izstopata šolski športni društvi (po ocenjevanju) na OŠ Beltinci s 3778 (mentor Ludvik Janža), in Edvarda Kardelja Sobota s 3085 točkami (mentor Maro Čep). Sledijo: OŠ Karel Destovnik-Kajuh Sobota 2314, OŠ Daneta Šumenjaka Sobota, 2259, in OŠ Bakovci, 2189 točk. Med šolskimi športnimi društvi na šolah srednjega usmerjenega izobraževanja pa je bilo najbolje ocenjeno društvo na Srednji družboslovni in ekonomski šoli v Murski Soboti s 1584 točkami pred Srednjo zdravstveno šolo Rakičan, 1306, in Srednjo kmetijsko šolo Rakičan, 1051 točk. Pri delovanju šolskih športnih društev v soboški občini predstavljajo največji problem pičila finančna sredstva, saj 50 milijonov dinarjev ne zadoščajo za prevozne stroške na tekmovanje. Zato se v občini zavze-

organizirajo učitelji telesne vzgoje. S tekmovalnimi rezultati niso najbolj zadovoljni, saj so se le rokometasice prebile kot občinska reprezentanca v republiško tekmovanje. Vsekakor pa zelo uspešno tekmujejo člani posameznih šolskih športnih društev v republiškem in mednarodnem merilu v badmintonu in judu, saj so osvojili več prvih mest. Nekatera športna društva delajo v slabih razmerah, saj so brez telovadnice. V zadnjem obdobju se je stanje sicer nekoliko izboljšalo, saj so poleg Lendave in Velike Polane dobili telovadnici tudi v Odrancih in Turnišču, v načrtu pa je tudi gradnja telovadnice v Crenšovcih.

V ljutomerski občini deluje 10 šolskih športnih društev, od tega 7 na osnovnih šolah, po ena pa na šoli s prilagojenim poukom in podružnični ter ena na šoli srednjega usmerjenega izobraževanja. V občinskem merilu organi-

zationisti učitelji telesne vzgoje. S tekmovalnimi rezultati niso najbolj zadovoljni, saj so se le rokometasice prebile kot občinska reprezentanca v republiško tekmovanje. Vsekakor pa zelo uspešno tekmujejo člani posameznih šolskih športnih društev v republiškem in mednarodnem merilu v badmintonu in judu, saj so osvojili več prvih mest. Nekatera športna društva delajo v slabih razmerah, saj so brez telovadnice. V zadnjem obdobju se je stanje sicer nekoliko izboljšalo, saj so poleg Lendave in Velike Polane dobili telovadnici tudi v Odrancih in Turnišču, v načrtu pa je tudi gradnja telovadnice v Crenšovcih.

Odbojka

PREPRIČLJIVA ZMAGA LJUTOMERČANOV

V devetem kolu tekmovanja v prvi republiški moški odbojgarski ligi je Agropod Ljutomer v Križevcih premagal Braslovče s 3:0. Gostitelji so z lahkoto dobili prva dva niza, medtem ko so se morali v tretjem zelo potruditi, saj so gostje že vodili z 12:2 in potem izgubili s 15:17. To je bila tretja zmaga Ljutomerčanov, ki v naslednjem kolu zopet igrajo v Križevcih. V soboto ob 18. uri se bodo srečali s Sempetrom.

Soboški derbi dobilo Pomurje

Veliko zanimanje med ljubitelji odbojke. Za prvi soboški derbi ženskih ekip Mladosti in Pomurja v okviru druge republiške lige vzhod, saj se je na tekmi zbralo lepo število gledalcev. Privlačno srečanje so dobile izkrajnje igralke Pomurja; zmagale so s 3:1. V predzadnjem jesenskem kolu igra Pomurje doma s Fužinarjem, Mladost pa gostuje pri Palomi Braniku.

Šah

Zmaga Lendave in remi Radgone

V zadnjem kolu tekmovanja v drugi republiški šahovski ligi vzhod je Lendava v gosteh premagala Fram s 4:2. Zmage za Lendavo so dosegli: Božič, Maričeva in Gruškovnjak, remizirala pa sta Gaber in Gerencér. Radgona pa je z Malečnikom igrala 3:3. Točke za Radgono so osvojili: Štelcer, Gorenčič in Mastinšek.

V prijateljskem šahovskem dvoboju je Sombotel premagal Lendavo s 7,5:4,5 točk. Zmaga za Lendavo sta dosegla Vidlič in Gruškovnjak, remizirali pa so Gaber, Gerencér, Hajoš, Ligeti in Kepe.

Končano je bilo šahovsko prvenstvo Lendave. Med desetimi šahisti je zmagal Čofek z 8 točkami pred Strbadom in Ligetijem, po 6,5, Hozjanom, 6, in Vuikom, 5,5 točke.

J. Gerencér

Vabijo ljubitelje smučanja

Smučarski klub M. Sobota se pripravila na zimsko sezono. Z namenom, da okrepi svoje vrste, vabi na klubski sestanek vse, ki so zainteresirani za delo. Sestanek bo v četrtek, 14. decembra 1989, ob 19. uri v prostorih Doma Partizan v M. Soboti.

Karate

Turnir v Soboti

V nedeljo, 17. decembra 1989, ob 10. uri bo v Domu Partizana v M. Soboti turnir v karateju, ki ga pripravljajo domači karateisti. Na turnirju bodo sodelovali pionirji iz vse Slovenije.

Ljutomer

Sejem športne opreme
V nedeljo, 17. decembra 1989, bo v Ljutomeru sejem zimskošportne opreme. Sejem bo v domu Partizana od 9. do 12. ure.

Strelstvo

Donko in Dobrovnik

V občinski strelski ligi Lendava so imeli 4. kolo. Vodi ekipa Jezero Dobrovnik pred Ino Nafto, obe ekipi imata po 8, in ekipa Stefana Kovarja Turnišče, 6 točk. Pri posameznikih je na prvem mestu Donko (Ina) s 1410 krogi pred Režonjo, 1407, in Cimermanom (oba Dobrovnik), 1406 krogov. A. Z.

ŠPORTNIKI

1. Štefan VARGA (kajakštvo)
2. Stefan CIGAN (šah)
3. Artur HORVAT (spidvej)
4. Marko SLAVIČ (kanajski šport)
5. Verež — Marič (kajakštvo)
6. Drago PERTOCI (strelstvo)
7. Rade BABIČ (rokoborba)
8. Damjan ŠPUR (atletika)
9. Jože GERENCÉR (šah)
10. Goza GRABAR (atletika)
11. Mirko UNGER (nam. tenis)
12. Imre ČIKAJLO (judo)
13. Simon KOVAČIČ (kajakštvo)
14. Simon ŠEŠ (katesarstvo)
15. Čaba LAZAR (spidvej)
16. Boris RIHTARIČ (nam. tenis)
17. Bojan KOZEL (rokomet)
18. Bojan JANČAR (nogomet)
19. Bojan SEKEREŠ (badminton)
20. Branko BUKAVEC (strelstvo)

REZULTATI ANKETE

ŠPORTNICE

1. Marija ŠTEVANEC (atletika)
2. Simona NEMEC (judo)
3. Sandra FUJS (judo)
4. Marija ŠTEVANEC (atletika)
5. Katarina ALIČIČ (šah)
6. Anita EGRIČ (kajakštvo)
7. Marija ŽUNIČ (kajakštvo)
8. Karin SLOVČIČ (badminton)
9. Nina RAGAN (im. gimnastika)
10. Mladica ROKIČ (karate)

ŠPORTNA DRUŠTVA

1. AMD Lendava
2. NTK Sobota, Murska Sobota
3. BD Mura, Krog
4. BK Bakovci
5. ŠD Tržane
6. Judo Partizan, Murska Sobota
7. SSD Enotnost, Beltinci
8. NK Nafta, Lendava
9. OK Pomurje, Murska Sobota
10. KK Ljutomer

TEKMOVALNI ŠPORT

Za tekmovalne dosežke so pomembne tudi možnosti

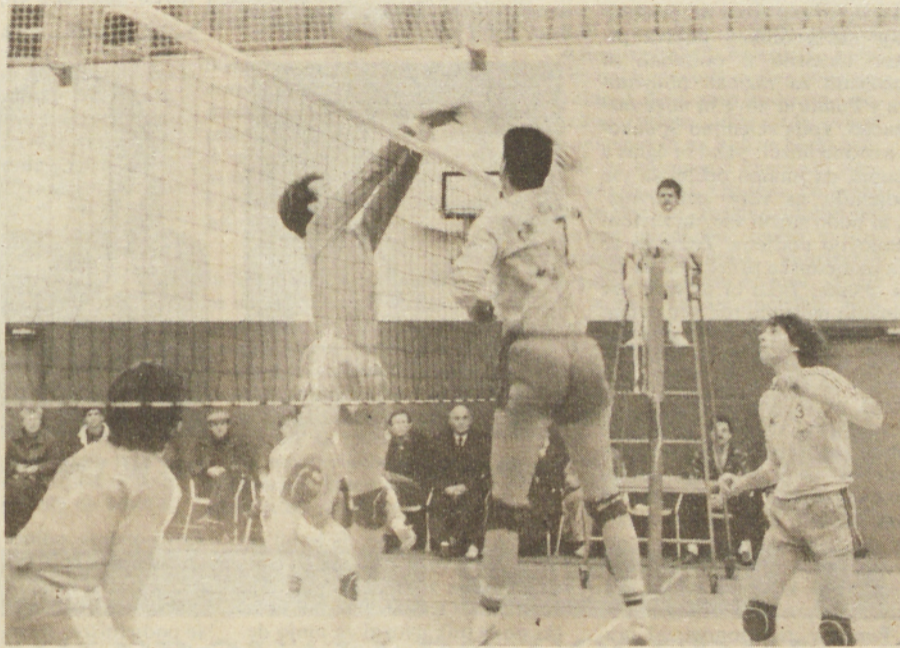
TEKMOVALNI ŠPORT je v Pomurju zelo razvit, v nekaterih športnih zvrsteh pa ima že dolgoletno tradicijo. Rezultati, ki jih dosegajo pomurski športniki in športnice, so zadovoljivi, v nekaterih športnih zvrsteh zelo dobri, zlasti če upoštevamo razmere za delo, ki so zelo pomembne za doseganje tekmovalnih dosežkov. Pomurje je namreč regija, ki se glede na razmere za delo nikakor ne more primerjati z večino drugih regij v Sloveniji, saj ji primanjkuje sredstev, strokovnih kadrov in ustreznih športnih objektov. Sredstva, ki jih sistemsko zagotavljamo za šport in rekreacijo, so minimalna in nikakor ne zadoščajo za izvajanje programov. Po prispevni stopnji za telesno kulturo so pomurske občine prav na repu v Sloveniji. Zato si morajo društva in klubi dodatno zagotavljati potrebna sredstva za tekmovalna z organizacijo veselja, tombol in drugih prireditev ter ob pomoči delovnih organizacij in krajevnih skupnosti kot pokroviteljev. Strokovno delo v društvih in klubih v glavnem opravljajo amaterski strokovni kadri, in to brezplačno ali za simbolično nagrado. Primanjkuje pa tudi pokritih športnih objektov, čeprav je bilo v Pomurju v zadnjih letih zgrajenih nekaj novih telovadnic. Velika pridobitev na tem področju je nova športna dvorana pri Osnovni šoli Edvarda Kardelja v Murski Soboti, ki omogoča večje prireditve in tekmovalna v rokometu in drugih panogah. Nezavidljive razmere za delo so tudi eden od vzrokov, da boljši športniki in športnice odhajajo v druga društva in klube v državi ali celo tujini.

V tekmovalnem športu dosegamo v Pomurju boljše rezultate v individualnih in manj v ekipnih športnih panogah in v moških kategorijah, v ženskih pa slabše. V moški konkurenci dosegamo rezultate, ki jih lahko uvrščamo v jugoslovansko, nekatere pa celo mednarodno konkurenco. Med te športne vrste sodijo: atletika, spidvej, motokros, judo, kajakaštvo, kolesarstvo, kasaški šport, letalstvo, namizni tenis, rokoborba, strelstvo,

športni ribolov in šah. V ženski konkurenci smo v Pomurju dosegli boljše rezultate v atletiki, judu, ritmični gimnastiki, badmintonu, kajakaštvo in šahu. Med ekipnimi športnimi panogami pa smo letos dosegli zadovoljive rezultate v namiznem tenisu, hokeju na travi, strelstvu, odbojki, rokometu, nogometu in kegljanju. Manj pa se lahko pohvalimo z ženskim ekipnim športom, saj po izpadu košarkaric Pomurja in rokometnice Polane iz prve republiške lige v tej konkurenci naša regija nima svojega predstavnika. Zanimiva je tudi ugotovitev, da dosegajo pomurski športniki in športnice boljše rezultate v pionirskih in mladinskih konkurencah, bolj redki pa so vr-

hunski dosežki v članskih kategorijah. Vseeno pa je letos nekaj pomurskih športnikov nosilo državni dres in zastopalo našo državo na mednarodnih tekmovanjih.

In kako usmerjati tekmovalni šport v Pomurju v prihodnje? O tem so različna mišljenja. Nekateri se zavzemajo, da bi zmanjšali število panog, selekcijo pa naredili na podlagi vrednotenja uspešnosti delovanja, organiziranosti, tradicije in strokovnega dela. Drugi zopet menijo, da ni mogoče omejevati tekmovalna na višji ravni, če si posamezniki ali ekipe to pravico pridobijo na tekmovalni. Dejstvo je namreč, da bo tudi v prihodnje denarja za tekmovalna premalo.

REKREACIJA — VREDNOTENJE PROSTEGA ČASA

ŠPORTNA REKREACIJA — eno od temeljnih pogojev v telesni kulturi — je bogatenje prostega časa za ohranjanje vitalnosti, žilosti in psihofizične zmogljivosti.

Kako smo uveljavili to načelo v pomurskem prostoru? Kako ohranjamo in razvijamo to dejavnost? Kakšno je stanje na tem področju? Čedalje bolj navzoč, saj strega merila, načina dela in dispozicije onemogočajo sodelovanje v selektivnem športu, ki je namenjen izbranim, sposobnejšim. Športna rekreacija zajema ta čas glede na način dela veliko večino pomurskih organizacij, pa čeprav tekmujejo v tekmovalnih sistemih, ki bi sicer sodili v selektivni šport.

V radgonski občini so nosilci športnorekreativne dejavnosti društva Partizan (5), planinsko društvo, smučarski klub, občinska strelska zveza ter nekatere oblike iger z žogo, npr. mali nogomet in odbojka. Vse dejavnosti so skušali uvrstiti v akcijo Razgibajmo življenje. Dejavnost društev Partizan temelji na športnorekreativni aktivnosti članov, od dela z mladimi pa vse do starejših kategorij.

Občina G. Radgona ima približno 15000 prebivalcev, od tega se jih približno 20% vključuje v športnorekreativno dejavnost. Glede na razmere, ki jih imajo, so z dosežki zadovoljni, želeli pa bi si več starejših. Pomudba trimskega kabineja je že ena od oblik, ki vabi starejše občane. V okviru predvidenih novih oblik pa pričakujejo nadaljnje vključevanje občanov. Izredno razširjeni sta igranje z žogo — mali nogomet in odbojka s 35 ekipami ter več kot 800 aktivnimi.

Smučarski klub se pojavlja kot osrednji nosilec te dejavnosti v naši regiji in je tudi najbolje organiziran, ima pa tudi solidno vsakoletno ponudbo za svoje članstvo od sejma, plesa pa do smučarskih izletov in tečajev.

Večno več privrženecv dobiva tenis, za pridobivanje novih površin pa so vložena nova sredstva in prostovoljno delo.

Akcija RAZGIBAJMO ŽIVLJENJE je bila uvedena z željo in prizadevanjem, da bi se povečal krog občanov, ki se bodo organizirano, usmerjeno ali individualno ukvarjali s športno rekreacijo. Mišljeno so predvsem oblike in aktivnosti, ki jih lahko organiziramo v vsakem okolju. To pomeni več hoje, teka, kolesarjenja, plavanja, pohodov... Z akcijo se želijo spremeniti tudi zavesti ljudi, vključiti pa predvsem tiste, ki so ziveli ob robu. Z načrtno trženjsko dejavnostjo oziroma s strokovno propagando se želijo športna rekreacija približati občanom. Pomurske aktivnosti so v letovnjem letu potekale v okviru te akcije — ponekod uspešneje, drugod manj uspešno. Verjetno bi kazalo združiti vse sile, da bi dogovorjene naloge lažje izvajali, predvsem pa pri seznanjanju z akcijo, informacijo o udeleževanju ter strokovnem napotku, kako naj je občan aktiven.

rek udeležbi delovnih organizacij in ne le tekmovalnim dosežkom.

Skrb namenjajo tudi učenju plavanja, ki je stalna oblika njihovega programa, težko pa vključujejo starejše udeležence.

Občina Ljutomer ima približno 15000 prebivalcev. Športno-rekreativno deluje 10 društev Partizan in planinsko društvo, pojavljajo pa se tudi drugi nosilci športne rekreacije. Zal ugotavljajo, da število članov v društvih upada, kar ponazarjajo z ugotovitvijo, da vodstva društev niso pravočasno poskrbela za podmladek, vzroki pa so tudi, ker se veliko mladih odloča za šolanje zunaj občine. Ugotavljajo, da rekreacije v občini primanjkuje, mišljijo pa predvsem na oblike, ki niso tekmovalne, ampak take, da udeležencev skuša nekaj narediti za svoje boljše počutje, zdravje...

Poudarjajo, da se ne sme zanemariti športna aktivnost in uvajanje športne rekreacije v vrtih med najmlajšimi, v osnovnih in srednjih šolah, torej v času, ko menijo, da imajo največ možnosti za stik z gibalnimi aktivnostmi. V šolah izvajajo učitelji program športnih značk, žal pa ne sodelujejo vse šole in čim višja je stopnja tekmovalnosti, manj je zanimanja.

Po obdobju šolanja postajajo občani čedalje bolj pasivni spremljevalci športnih dogajanj. Menijo, da se je potrebno povezati s krajevnimi skupnostmi, kjer delujejo društva, in si pridobiti zaupanje in kar je še pomembnejše — spoštovanje dejavnosti, s katero se društvo ukvarja. Društvi, ki preraščata splošne okvire organiziranosti in načina dela, sta Partizan na Cvenu in v Železnih Dverih.

Na splošno velja ugotovitev, da je čedalje premalo poudarka pomembnosti gibanja za občane, torej osveščenost ni na pravi ravni, zato menijo, da je tu in tam pomemben tudi razmišljanje kritičen prispevek, kar naj bi bil tudi korak k nadaljnjemu uveljavljanju športne rekreacije, predvsem pa primernemu vrednotenju pozitiv-

nih lastnosti, ki nam jih ponuja športna rekreacija.

V soboški občini ugotavljajo, da so postali programi v športni rekreaciji pestrejši in ponujajo številne nove oblike. Svoj delež je prispevala tudi vseslovenska akcija Razgibajmo življenje, ki so jo telesnokulturne organizacije vključile v svoje programe. Pri posameznih dejavnostih moramo poudariti, da so prednjačile predvsem dejavnosti v hoji, teku, streljanju, kolesarjenju, plavanju, ter zla-

sti igrar z žogo. Čedalje več občanov samoiniciativno skrbi za športnorekreativni način življenja, ki je redno ali občasno, v okviru društev ali pa tudi individualno in v skupinah.

Izvedene so bile naslednje naloge, ki so bile v programu opredeljene kot osnovne:

— razvoj nadaljnje množičnosti in povečanje števila udeležencev v športni rekreaciji, predvsem pa števila organiziranih nosilcev,

— vključitev v koledar množičnih prireditev v naši republiki in uspešna izvedba številnih akcij s čez 2000 udeleženci,

— določena skrb je bila namenjena tudi večji informiranosti, predvsem pa tudi kakovostnejši in pestrejši ponudbi.

Vsekakor se ne moremo izogniti tudi temu, da pri športni rekreaciji ni vse idealno. Pred

Soboska občina šteje 65000 prebivalcev. V ZTKO je vključenih čez 150 osnovnih telesnokulturnih organizacij, predvidevajo pa, da se s telesnokulturno dejavnostjo redno in občasno ukvarja čez 18000 občanov. V delu s osnovnih telesnokulturnih organizacijah je vključeno čez 300 amaterskih delavcev najrazličnejših profilov, ki skrbijo za vadbo, po načinu dela pa je 90% celotnega dogajanja tipično športnorekreativnega in le preostanek se ukvarja s selektivnim delom.

ODLIČNE UVRSTITVE

V Ljubljani je bil zvečan kvalifikacijski namiznoteniški turnir mladincev, ki je eden od turnirjev za sestavo državne mladinske reprezentance za evropsko prvenstvo. Sodelovali so tudi trije pomurski igralci in dosegli odlične uvrstitve. Najboljši je bil Ovi, ki je v osvojenim drugim mestom v skupini dosegel svoj največji uspeh v mladinski konkurenci. Dosegel je devet zmag, izgubil je le z zmagovalcem Škafarjem in klubskim kolegom Kusom. Kus je v isti skupini s šestimi zmogami in petimi porazi zasedel šesto, kar je prav tako lep uspeh. Ribičarič pa je v svoji skupini dosegel osem zmag in dva poraza in zanesljivo zasedel tretje mesto. Pomurci za doseženi uspeh zaslužijo vse čestitke, saj na TOP turnirju že dolgo niso imeli treh igralcev.

V soboto in nedeljo bodo Sobočani v okviru druge zvečan lige gostili ekipe Dobojpromet in Lokomotivo iz Višakovca. Gost na pomembni tekmi, domačin pa pričakujejo pesem gledalcev.

Košarka

Sobočanke zmagale v Mariboru

V prvenstveni tekmi druge republiške ženske košarkarske lige je Pomurje v Mariboru premagalo istoimensko ekipo z 78:64. Strelke za Pomurje: Drožinova 29, Borčeva 18, Cerova 12, Forštnaričeva in Geričeva po 5, Brezičeva in Kolarjeva po 4 ter Friškičeva 1. V naslednjem kolu igra Pomurje doma z vodilno Metko iz Celja.

Pomurje premagalo Maribor 87

V nadaljevanju prvenstva v drugi republiški moški košarkarski ligi je Miklavž v Mariboru premagal Pomurje z 98:91. Strelci za Pomurje: Juteršnik 33, Klemar 22, D. Gomboc 14, Cigut 7, R. Gomboc 6, Bilic 5 in Keržmar 4. V M. Soboti pa je Pomurje premagalo Maribor 87 s 107:97. Strelci za Pomurje: Juteršnik 47, Klemar 30, D. Gomboc 17, Cigut 9 ter Saković in Bilic po 2. Radgona je izgubila tekmo s Ptujem z 91:94. Strelci za Radgono: Grčić 30, Čavič 24, Štihec 17, Seneković in Škof po 8 ter Golob 4.

Judo

PET BRONASTIH MEDALJ

V Ljubljani je bilo 26. mednarodno tekmovalje Nagaoka 89 v judu. Sodelovalo je nad 350 tekmovalcev iz 12 klubov. Med njimi so bili tudi tekmovalci iz Sobotne in Lendave ter osvojili pet bronastih medalj. Tretja mesta so osvojili: Čuk (34 kg), Kos (77 kg) in Vehab (42 kg), vsi Murska Sobotna, ter Zajtl (31 kg) in Lešnjak (70 kg), oba Lendava. Peti so bili: Erniša (31 kg), Mazouzi (59 kg), oba M. Sobotna, ter Breznik (59 kg) iz Lendave. Sedma mesta pa so osvojili: Hašaj, Šeruga, Brozovič in Štoli.

T. Kos

med delovnimi ljudmi in občani poraslo zanimanje za rekreacijo, aktivne oblike odmora in sprostitve. Športnorekreativne dejavnosti v društvih in klubih je bila usmerjena v okviru akcije Razgibajmo življenje in načrtneje zastavljena kot v prejšnjih letih. To pa ne pomeni, da

Ob raznovrstni telesnokulturni dejavnosti in vključitvi več kot 8.000 udeležencev v rekreativne aktivnosti lahko zagotovo trdimo, da ima organizirana rekreacija pomembno vlogo pri preživljanju prostega časa in krepitvi delovnih sposobnosti občanov lendavske občine.

so bile v občini izkoriščene vse možnosti za vključitev najširšega kroga občanov vseh starostnih kategorij v rekreacijo. Pobuda ZTKO, da naj krajevne skupnosti, društva in klubi postanejo nosilci rekreativnih aktivnosti, se uresničuje le v okoljih, kjer imajo urejene telesnokulturne objekte in strokovni kader. Najvidnejši premiki v rekreativni ponudbi so bili doseženi v vzgojnovarstvenih organizacijah in šolskih športnih društvih, v katere je vključena večina otrok. Sicer pa tudi v drugih množičnih akcijah sodeluje največ mladine. Letos je bila tudi v krajevnih skupnostih, kjer delujejo šolska športna društva, popretna telesnokulturna ponudba, zato je opaziti tudi porast aktivnosti s starejšimi kategorijami občanov. Pomembna oblika športne rekreacije so tudi delavske športne igre, tekmovalna med delovnimi kolektivi, sosednjimi vasi ali deli vasi. Delavske športne igre so bile v 17 disciplinah, sodelovalo pa je 89 moških in 47 ženskih ekip. V športnih igrah sozda Petrol je sodelovalo sedem delovnih organizacij. Bila so rekreativna tekmovalna med delovnimi organizacijama Ina Nafta in Gorenje Varstroj in drugimi tozdi v različnih športnih panogah. Občinski sindikat, nekatere delovne organizacije in krajevne skupnosti so pozimi organizirale rekreativno plavanje. Bile so tudi akcije kolesarjenja in teka, igre krajevnih skupnosti ter številni turnirji v malem nogometu. Poleg tega pa so bila tudi tekmovalna za športno značko prve in druge skupine ter plavalni tečaji.

AG in SMT Jurija Gyergyeka

AG = Aktiengesellschaft = do-
besedno: akcijska družba
SMT = Sorfice Mound Technolog-
ie = tehnologija za površinsko
montažo

Rojen 3. aprila 1962 v Mur-
ski Soboti, kjer je končal osno-
vno šolo in gimnazijo, predlani
diplomiral na ljubljanski fakul-
teti za elektrotehniko (usmeri-
tev avtomatika in biokiberneti-
ka), medtem večkrat v Avstriji,
na obvezni praksi v Muri, nato
zaposlitev na Dunaju. Na nje-
govi posetnici beremo: Dipl.
ing. STOITS, Gesellschaft
m.b.H., Dipl. Ing. Jurij Gyer-
gyek, Raimund Luxgasse 9, A-
2201, Seyring, Austria. (Če je
še tam?) Ukvarjanje z astrono-
mijo in kuhanjem. Večkrat do-
ma. Bil na sejmu Sodobna
elektronika v Ljubljani.

Naivno vprašamo: kaj žene
Prekmurce/Pomurce na tuje?

»Na žalost ali na srečo ima-
mo v pokrajini le kmetijsko in
tekstilno industrijo. Tehnične
inteligence ne potrebujemo.
Zastoj je »liframo« razvijem
delom Slovenije. Ne premore-
mo firme, ki bi se ukvarjala z
računalništvom (hardware in
software), kjer bi lahko zapo-
siliti več inženirjev elektroteh-
nike. Gotovo ima Prekmurje ta-
kaj profilov najmanj deset, če
ne dvajset. Mura, ABC Pomur-
ka, Radenska in še kdo so tisti,
ki imajo AOP centre, a delajo
zase in za še kakšno podjetje.
Softwarskih hiš ni, niti načrtov
za njihovo razvijanje.« (Vseka-
kor je bil Jurijev stric tisti —
namreč prof. dr. Ludvik Gyer-
gyek — ki je odločilno vplival
nanj, bil je tudi njegov profes-
sor na elektrotehniški fakul-
teti.)

Od kod partnerji? Za kakšno
tehnologijo gre? Katera genera-
cija računalnikov? Sodelovanje
s sorodnimi firmami?

»Naša podjetja v Avstriji in
Švici so odgovorna za vso Ev-
ropo, izdelovalci: Američani in
Japonci. Na sejmu Sodobna
elektronika smo se dogovarjali
za nove tehnologije, ki jih mi-
slijo zdaj uvajati v jugoslovans-
kih tovarnah. To je SMT (Sor-
fice Mound Technologie) ali
tehnologija za površinsko mon-
tažo. Povsem nova zadeva.
Preihranek časa, denarja. Male
serije. Potrebni so novi stroji.
Nič več »peš« polaganja, z ro-
kami. Neposredno nič ne dela-
mo za IBM. V Kaliforniji ima-
mo nekaj naših AG, ki posred-
no izdelujejo komponente za
IBM.« (Nujno pojasnilo: ni ve-
liki programirali, bolj se ukvar-
jal s hardwarom. Kar zadeva
software: namešča ali postavlja
računalniške mreže. Torej se
softwarski programi in hard-
warske kartice, potrebne za po-
vezavo med računalniki, name-
ščajo. To počne sam ali z
monterji, če gre za kaj obsež-
nejšega. Odvisno pač od zah-
tevnosti projekta. Sicer pa stal-
no študiranje in izpopolnjevan-
je.)

»SMD tehnologija je na poti
v Jugoslavijo. To je velika pri-
ložnost — za prehod iz klasi-
čne v tvrstno visoko tehnolo-
gijo. Nič več tradicionalnih
uporov, ampak majhen kvader,
ki brez kakršnihkoli kontaktov
pride na površino ploščice. Do-
sedanji industrijski standardi v
klasičnih izvedbah so bili pre-
cej konservativni in so nekaj
časa odklanjali to tehnologijo.
Zdaj je drugače, saj je spozna-
na večja zanesljivost, prihranek
pri prostoru in še marsikaj. Prvi
so začeli Japonci: mali walk-
mani in podobno, izdelani v
SMD tehnologiji. Amerika je v
tem pogledu še dokaj konser-
vativna. Evropa se hitro obra-
ča, bližnji Vzhod pa tako ali tako.
V računalništvu in računal-
niških tehnologijah so zdaj že
vse periferne karte v SMT.«

Če bi ga kdo skušal pritegniti
h kakšnemu domačemu, yugo
projektu?

»Gotovo bi sodeloval — pod
normalnimi evropskimi pogoji.
Sicer pa so tudi v Jugoslaviji/
Sloveniji male, ambiciozne fir-
me, ki delajo zanimive stvari za
Evropo. Ne bi konkretno ime-
noval.«

O generacijski razvrstitvi rač-
unalnikov le kratka sodba, da
je pomembnejše, kaj s tem orod-
jem počneš. Priti do njega je
pri nas še dokajšen finančen

inovacije

zaloga, medtem ko je zunaj la-
zje. Več kot zgovorno je dej-
stvo, da imajo fakultete na tu-
jem pri računalniški opre-
mi sorodne težave kot jugoslovans-
ke. Tu ni bistvenega razkora-
ka. »Razkorak se začne, ko pri-
deš v službo. Kolikor vidim je
pri nas vseeno, če šest ur sediš
in dve uri delaš ali narobe, saj
ni nobene stimulacije ali di-
rektno kontrole ali česa podob-
nega. V tujini imajo take službe
določen koncept s timskim del-
om, ki te dobesedno silijo, da
delaš,« pravi inž. Gyergyek.

(Mimogrede navreže nauk o
projektnem delovanju, kjer se
pri nas učimo šele začetkov.
Dobesedno: »Ko dobiš iz različ-
nih tovarn od različnih ljudi,
ki so vključeni v projekt, dolo-
čene informacije, ki jih lahko
zložiš kot domine, potem je to
ta pravo. Pri nas, kot se mi zdi,
ne delajo tako. Če bi, bi morali
biti vidni rezultati.«)

Po svetu je pač tako, da ima
malo večja firma svoje podru-
žnice pod različnimi imeni po
takorekoč vseh celinah. Rojak
iz t. i. tretje slovenske univerze
pojasnjuje zakaj: »Ko se loti-
mo določenega projekta, se iz
centrale v Švici pritegne strok-
ovnjake za posamezna podro-
čja. Vzemimo za zgled sistem
za daljinsko upravljanje. Pobe-
remo izvedence iz različnih
firm, ki ostajajo zaposleni v
matični organizaciji, ki toliko

časa delajo v timu, dokler ni
projekt končan. Ko je, se vrne-
jo na svojo lokacijo.«

Kako je s plačilom? Spet nai-
vno vprašanje.

»Točno se ve, koliko je pro-
jekt vreden, koliko je vanj ena-
kovredno vključenih strokov-
njakov, ki sicer dobivajo plačo
v matičnem podjetju, kako bo z
nagrado oz. s plačilom. Pri nas
bi lahko podobno ravnali. Pod-
jetje bi z inštituta pritegnilo
profilirane strokovnjake in jih
za opravljeno delo utrezno pla-
čalo. Seveda pa morajo zagoto-
viti, da se bo projekt dalo izpe-
ljati.«

Veliko se govori o računalniškem
piratstvu oz. vdiranjih v banke
podatkov. Celu v Nasino so baje vdr-
li pred leti?

»Če gre za lokalno računalniško
mrežo, ki ni priključena — preko
modema — na telefon ali na po-
dobno javno omrežje, vdr ni mo-
goc. Je pa možno, da kdo fizično
vdre v stavbo in po isti metodi kot
modem testira računalnik. Tisto o
Nasi drži, ker je pač njeno omrežje
priključeno na odprt telefonski si-
stem. Če poznaš kodo ali sistem
ugotavljanja koda, se da vdreti v rač-
unalnik. In ko si že v njem, ni tež-
ko priti do osrednjega računalnika.
Naše omrežje je lokalno zaprto oz.
skrbijo za prekop operaterji. Seve-
da je mogoče take pogovore pre-
streliti, priti do določenih ključev,
kljub posebni hardwarski zaščiti,
marsikaj simulirati in podobno.«

Je vaša tehnologija zanimiva tudi
za (sodobne) armade po svetu?

Gotovo najbolj naivno vprašanje
v srečanju z Jurijem Gyergyekom.
»Armada bi marsikaj rada imela,
kajti marsikaj je strašno zanimivo.
Recimo galium arzenid logika, ki je
zelo hitra. Toda zdi se mi, da so te
zadeve pod embargom.«

Torej novi materiali? Galijev arze-
nid. Sčasoma naj bi menda prišlo ce-
lo do biološkega računalnika?

»Tovrstnih zlitin podrobneje ne
poznam in ne vem, kako se imenu-
jejo. Na projektu, ki ga omenjam,
delajo jugoslovanski strokovnjaki;
povezava Beograd—Amerika. Mi-
slim pa, da niso več zaposleni v Ju-
goslaviji, ampak so odšli iz države.
Najverjetneje, da tukaj ni bilo sred-
stev, tehnologij, skratka pogojev za
kaj takega.« In zakaj je iz države
odšel tudi dipl. inženir elektroteh-
nike Jurij Gyergyek? Branko Žunec

OMIZJE: KAJ JE/BO Z DEŽELO OB TROMEJNIKU? (VIII)

MONOPOLI IN KORUPCIJA SPODVEDAJO PODJETNIŠTVO

Etelka Korpič-Horvat: »Strinjam se, da je pravi in skrajni čas za ustanovitev svetovalne službe — ali pri občinskih upravah ali na Med-občinski gospodarski zbornici — kjer bi dobili vse potrebne informacije o podjetništvu in obrtništvu.«

Vlado Mihalič: »Imam eno od najsodobnejše opremljenih delavnic na ljubotnem območju, toda še nihče iz občinskih sestavov je ni prišel pogledat — vsaj iz radovednosti.«

Stefan Špilak: »Če bi bil šef občinske uprave, bi takoj in najprej na račun zdajšnje kadrovske službe, ki nikdar ni počela nič drugega, kot delila stoličke, zaposlil dva strokovnjaka, ki bi se ukvarjala s podjetniškim svetovanjem.«

Za četrto okroglo mizo oz. omizje smo tokrat sedli z doktorjem organizacijsko-ekonomskim znanosti (dr. Špilak je tudi sicer vselej dejavno navzoč pri tem početju!), magistrom pravno-ekonomskim znanosti in diplomiranim inženirjem strojništva, da nadaljujemo s »preverjanjem« ponujenega razvojnega scenarija za deželo ob tromeji Jugoslavija—Avstrija—Madžarska. Kljub dokajšnjim zapletom pri pridobivanju sobesednikov dobiva prvotno besedilo o potrebah in možnostih za razmah podjetništva v Pomurju nove in nove razsežnosti. Toda sklenimo Špilakovo uvodno misel: »Dal bi oglaš v časopis, da imamo odslej za vse podjetnike na voljo strokovnjake, ki bodo storili vse, da zastoj ustanovijo podjetje. Zame bi to bila podjetniška priložnost na ravni občine. Tako bi ustvaril več delovnih mest, od tod več denarja in končno bi se večkratno povrnila zaposlitev dveh strokovnjakov. Iz kadrovske službe kaj takega ne bi nikdar iztisnil. Če pa vzamemo, da je še veliko podobno zaposlenih na Teritorialni obrambi, pa v SLO, na davčni upravi in drugje, smo še daleč od moje zamisli, ki se vedno zavzema za strokovno upravo.« Udeleženece vseh naših dosedanjih besedovanj, ki je svetovalec Med-občinske gospodarske zbornice za Pomurje, rad ponovi: »Uprave naših družbenopolitičnih skupnosti so še vedno namenjene predvsem obvladovanju državljanov, medtem ko so na tujem organizirane zavarovanje pravnih norm, kar je normalno, in za to, da pomagajo državljanom.«

Bolje je po svetu prepustiti to-
ku Mure in se tu pa tam loviti za
kakšno vejico.

Tako je prepričanje zasebnega
obrnika iz Stroče vasi, ko nane-
se beseda na odnose (komunika-
cijo!) z občinsko upravo v Ljuto-
meru. Pravzaprav je Vlado Miha-
lič najprej strokovnjak-ustvarja-
lec, ki bi lahko po diplomi ostal
na mariborski Tehniški fakulteti
pri dr. Šostru, toda monotonija
in ponavljanje mu nista bila ni-
koli povšeči. Od tod odločitev,
da se s CNC (računalniško krmil-
jeno oz. vodeno) tehnologijo
ukvarja zlasti z gonili, reductorji,
zobniškimi črpalkami, hidravli-
ko, hidravlično in pnevmatsko
inštalacijo ter hidravličnimi in
pnevmatskimi cilindri. »Začelo
se je s patentom za posebne vrste
zamašek, nadaljevalo z drobilni-
ki za koruzo, hidravličnimi na-
kladalniki in iz tega se je razvila
zdajšnja obrtna dejavnost,« obu-
ja spomine na oranje ledine, ko
je tudi nasledil očeta in prevzel
njegov obrtni(ški) posel; pletenje
žice. »Vseh zaposlenih je pet. Ve-
liki mi pomagata sinova — peto-
šolec in osmošolec — z opravlja-

ne težnje ne potrebe, da bi bil sa-
mostojen izvoznik.« Ob tem pou-
čna zgodba z za zdaj tragičnim
koncem: »Oktober je hotel nem-
ški podjetnik uvoziti za mojo de-
lavnico najsodobnejše, računal-
niško vodene oz. krmiljene stroje
— eden je bil na sejmu v Hanno-
vru — toda ni šlo. Je pod neko
nadstrešnico v ZR Nemčiji, stoji,
čaka. Ne vem, kaj bo.« Samosto-
jen obrtnik, usmerjen v strojni-
štvo priznava, da je zmeda na
področju podjetništva oz. obrni-
štva popolna, zato je »strokovna
skupina ali služba na ravni obči-
ne ali gospodarske zbornice, ki
bi se ukvarjala s temi vprašanji,
dejansko nujno potrebna. Do te-
ga bi morali priti že pred ustana-
vljanjem podjetij. Saj ne more-
mo priti na igrišče, pa še nimamo
formiranih ekip nasprotnikov.

Kar na slepo gremo — če kdo
pride, bomo igrali, če ne, pojde-
mo domov. Čuden pristop. Ali se
banalneje: niti igrišča nimamo,
pa bi radi igrali.«

Čez nekaj mesecev bo v Pomur-
ju pet, šest podjetij, ki se bodo
ukvarjala z zunanjo trgovino

Očitno so posredi dovolj do-
nosni posli, na katere je ob Mi-
haličevem zgledu opozoril avtor
besedila Potrebe in možnosti za
razvoj podjetništva v Pomurju.

Obrtnik iz Stroče vasi pri Ljuto-
meru je namreč izpovedal:
»Radgonska Intereuropa je bila
dejanska deležna z večjim od-
stotkom kot obrtna zadruga Prek-
lija in ABC Pomurka skupaj.
Kovinotehna iz Maribora, prek

Dr. Matjaž Mulej, profesor na mariborskem Vekšu, o Špilakovi zamisli o pokrajinskem pospeševanju podjetništva: »Že dolgo se nisem ukvarjal z regionalno ekonomiko. Ko sem videl, da mi makroekonomski študij ne daje dovolj možnosti za konkreten vpliv, sem se podal na raven posamičnega podjetja. Skušam povezovati makroekonomijo z mikroekonomijo. Ukvarjanje z regionalno ekonomijo pred 20 leti je med drugim pokazalo, da je Maribor značilna depresirana regija in da tudi Pomurje sodi v enega od treh tipov manj razvitih območij. V tem času se je tu marsikaj naredilo, največ pa vmes — na lenarskem območju, kjer smo eni in drugi dovolj vlagali, da je lahko prišlo do premikov. Tukaj je torej na voljo praktičen preskus modela, kaj bi lahko storili. Ne spominjam se dovolj natančno, če gre Špilakov model v ustvarjanje okoliščin za razvoj podjetništva ali bolj v neposredno ukrepanje. Že nekaj časa ga nisem imel v rokah. Takrat, ko sem ga poslušal (na 10. Podimu = Prieditve ob dnevu inovatorjev v Mariboru, 28. in 29. septembra na Tehniški fakulteti mariborske univerze — op. B. Ž.), se mi je zdel smiseln. Morda bi bilo koristno malo manj čakati na to, kaj bo dala od sebe republika in malo bolj izhajati iz dejstva, da v svetovni praksi dve tretjini idej za nove posle izide iz kadrov v obstoječih velikih firmah. Najbrž je tako tudi v Pomurju. Kljub temu, da je recimo v Muri ekipa okrog Kuhariča precej odprta, vendarle ni verjetno, da bi bila tako nadpovprečno odprta za svatovne razsežnosti in uspevala v celoti sprožati ideje, ki so v ljudih, pa jih ne dajo na dan.«

njem tako zahtevnih stvari, da
posekate marsikaterega strugar-
ja.« Dr. Špilak na to pripomni,
da posredno uporabljata očetove
možgane in se že v zibelki učita
podjetništva. Nato se Mihalič
razgovori o najnovejšem poslu,
ta čas tako rekoč življenjskem
delu — izvozu za nemškega part-
nerja, pri čemer predpostavlja,
da se bo prihodnje leto — zavol-
jo izjemnega tržišča, ki se na
tem področju odpira tako v Za-
hodni Evropi kot na Vzhodu (v
Sovjetski zvezi, na Kitajskem in

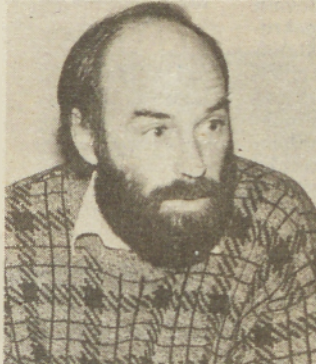
konkurenca in stroški bi bistveno
padli. Matične špedicijske orga-
nizacije in njihove izpostave na-
mreč nastopajo z monopolnimi
cenami samo do majhnih podje-
tij oz. zasebnikov in je logično,
da se bojijo velikih. Če se recimo

podjetje — ne samo na papirju in
v sodnem registru
Gotovo se plača dobesedno
ponoviti, kar je izrekel o omenje-
ni preobrazbi s poudarkom na
marketingu in ekonomski poslo-
vanja. »To sta dve vitalni in

»V Pomurju je ta čas ustanovljenih kakih 25 zasebnih in mešanih podjetij. V postopku ustanavljanja jih je še okrog deset. Dejansko se lovijo in ne vedo, kako in kam. Znano je, da za vsa podjetja, ne pa za obrtnike, velja zakon o finančnem poslovanju in da morajo pri Službi družbenega knjigovodstva odpreti zbirnice. Toda večina zasebnih podjetij ne posluje prek ziro računov, ampak se obnaša po starem. Pa ni samo v tem problem, temveč v tem, da ne poznajo pravic in odgovornosti, ki izhajajo iz njihovega statusa. Ko se zdaj veliko obrtnikov odloča za preoblikovanje v zasebno podjetje, ima v mislih zlasti to, da ne bo več plačeval določenega odstotka za obrtno zadrugo. V tem vidu prednost, hkrati pa pozablja na družbene dajatve, ki jih bo moral plačati kot zasebni podjetnik. Res pa je, da v tej vlogi ne plača prometnega davka za nakup reprodukcijskega materiala. Vse to bi bilo treba zainteresiranim pojasniti, jim sveto-
vati. Sploh pa ne bi bilo potrebno imeti dveh posebnih zakonov: o obrtništvu in o podjetništvu. Prav vse bi se dalo uravnati z zakonom o podjetjih, saj če že dopuščamo pluralizem lastni, pustimo še pluralizem organiziranja oz. opravljanja dejavnosti v različnih organizacijskih oblikah.« (Mag. Etelka Korpič-Horvat, direktorica SDK Murska Sobota.)

Dr. Stefan Špilak

Dipl. inž. Vlado Mihalič

Mag. Etelka Korpič-Horvat (Foto: N. Juhnov)

Kovinotehna odloči za drugega
špediterja, izgubi ta ogromen po-
sel. V bistvu gre tu za priboljšek
in to je še eden od razlogov, da
se podjetništvo ne more tako raz-
viti.

Ta monopol zdaj pada na os-
novi najnovejših zunanjetrgovins-
kih predpisov. Najhujše je, da
zunaj zaračunavajo najvišjo pro-
vizijo tista podjetja, ki najdejo
posel, kar razumem, saj v bistvu
vlagajo vanj in pridobivajo trg.
Trg pa ima zelo visoko ceno, več-
jo kot tovarne. Pogledal sem ne-

hkrati najbolj zanemarjeni po-
dročji ekonomije naših podjetij.
Trdim, da je značilnost tega ob-
dobja — tega si nisem jaz izmi-
snil, ampak je to dokaz dr. Men-
cinger — da vsi realsocialistični
sistemi, vključno z dogovorno
ekonomijo, temeljijo na korupciji.

Kaj vse mora prenesti človek,
da dobi normalen posel? Kako
pokvarjeni so ponekod tisti v t. i.
družbenih podjetjih, ki naj bi
skrbeli za družbeno lastnino.
Podjetništvo se bo razvilo takrat,
ko korupcija ne bo značilnost si-

MIKROKOSMOS ZA ODPRAVO RAČUNALNIŠKE NEPISMENOSTI

ORMOŠKA 3, LJUTOMER, TEL. (069) 81 325

kaj uredb za začasen uvoz, za za-
stopanje tujih firm, konsignacij-
sko prodajo. Tod bo več papir-
natega dela ne pravega, stvarne-
ga. Torej je deregulacija le izmiš-
ljotina. Sogovornik za tem po-
novi, da pač v pokrajini ni
usmerjenega pospeševanja pod-
jetništva, medtem ko se da iz vsa-
kršnih tujih (recimo avstrijskih
ali nemških) gradiv z različnih
simpozijev in predvsem iz zbor-
ničnih ustanov razbrati, kako
stokajo, češ da imajo premalo
razvito podjetništvo.

Lekcija iz preobrazbe ozda v

stema — je sicer povsod navzo-
ča, toda kot mejni del, kot defor-
macija in ne sistemska lastnost.
O tem je seveda nevaležno go-
voriti, saj ni dokazov. Tudi za ži-
vo glavo ne bo nihče podpisal,
koliko tisoč mark je moral neko-
mu dati v žep, da je prišel do po-
sla. A tudi zaradi tega se rušijo
nekatera naša podjetja. Skratka,
to je pravno neviden segment, ki
zelo zelo močno ovira podjetni-
štvo.« Dr. Špilak potem omeni
lastno izkušnjo iz enega od pod-
jetij oz. ozdov, vendar je o tem
bolje molčati. Branko ŽUNEC

Med potrebami in možnostmi

Decembrske ekonomske cene v vrtcih soboške občine bodo kar za šestdeset odstotkov višje od novembrskih, smo zvedeli na seji odbora za svobodno menjarstvo dela skupnosti otroškega varstva v Murski Soboti. Sestal se je zadnjič pred prehodom pod izvršilno oblast in skupščino, ki bo predvidoma 20. decembra, in (po uspešnem dogovoru z obrtniki) popravil svoj prejšnji sklep o tem, da naj bi vsi zasebniki za svoje malčke v vrtcih plačevali šestdeset odstotkov od ekonomske cene varstva v vrtcih. Odločili so se za kvalifikacijo v tri kategorije (odvisne od dohodka), poleg tega pa so navzoči člani potrdili tudi valorizacijo sredstev za skrajšane vzgojne programe.

Obstaja upravičena bojazn, da bodo v naslednjem letu najbolj na udaru dopolnilne dejavnosti, med katere sodijo otroška fetovanja v počitniškem domu Dava Šumenjak v Baški in vzdrževalna dela na dotrajanih objektih, kar je občutiti že sedaj. Iz programa dela skupnosti v letu 1990 pa je razbrati, da naj bi bila kot doslej tri ključna področja socialne varnosti: varstvo matere in novorojenca, predšolska vzgoja in varstvo ter družbene pomoči otrokom. Iz letošnjega pa se v novi program prevaša tudi kadrovski deficit, o čemer bo potrebno spregovoriti že na napovedani skupščini, bolj kot govoriti pa ukrepati, da ne bi prihajalo do problemov, kot je tisti šalovskih staršev, ki jim ni všeč, kako obravnavajo njihove malčke na fletosu, od koder je prišla prošnja na skupnost, naj jim pomaga rešiti problem varstva in uskladiati odprti čas s potrebami, predvsem pa kadrovskimi zmožnostmi.

To pa je edini problem, saj je v družbi, ki se bolj ubada s političnimi kot žiljenjskimi vprašanji (in je vedno bolj ubožana), težko zagotoviti možnosti za potreben razmah otroškega varstva.

B. Ravčar

MOJSTRSKE KMETIJE TUDI V SLOVENIJI

IZBRALI NAJBOLJŠE MED NAJBOLJŠIMI

Kljub težavnim razmeram, v katerih gospodarji naše kmetijstvo, so nekatere kmetije dosegle takšno proizvodno raven, ki se lahko primerja s kmetijami v Zahodni Evropi. V pospeševalni službi je bila zato že dlje časa prisotna ideja, da je potrebno tem kmetijam dati posebno veljavo, zato je razvojno-pospeševalna naloga Mojstrske kmetije dobila tudi podporo v republiškem centru za pospeševanje kmetijstva. Za uresničitev programa Mojstrske kmetije so bili še posebej zainteresirani na Višji agronomski šoli v Mariboru, ki ima v svojem razvojnem konceptu posebej opredeljeno povezovanje z neposredno kmetijsko proizvodnjo.

Učni programi na naših kmetijskih šolah, od srednjih do visokih, so bili v preteklosti bolj ali manj prilagojeni potrebam družbenega sektorja, pravi doc. mag. Milan Erjavec, dekan Višje agronomске šole v Mariboru. Večina šol nima lastnih posestev, ali pa je proizvodnja na teh na nižji ravni kot na boljših kmetijah, zato so si diplomanti kmetijskih šol pridobili v glavnem teoretično znanje, medtem ko praktičnih izkušenj niso imeli. Ko so prišli na delo v pospeševalno službo, so imeli določen strah pred strokovnimi stiki s kmetijami, zlasti tistimi, ki so na visoki proizvodni ravni, zato so se jih izogibali in se usmerili v »administrativno pospeševanje«, pravi Milan Erjavec. Kmetijske šole so študente sicer pošiljale na prakso na družbena posestva, vendar pa so bili tu bolj ali manj prepuščeni samemu sebi. Prav iz teh razlogov so se tudi v Sloveniji odločili za uvajanje tako imenovanih mojstrskih kmetij, ki so se v zahodnem svetu že uveljavile, takšne

možnosti pa so tudi pri nas. Mnoge slovenske kmetije so tako v živinoreji kot v poljedelstvu že presegle raven družbenega sektorja, zato bi bilo neupravičeno, če teh kmetij ne bi izkoristili kot učne objekte za dijake in študente.

Po besedah mag. Milana Erjavca potrebujemo v Sloveniji za potrebe srednjih kmetijskih šol ter Višje agronomске šole Maribor in Biotehniške fakultete Ljubljana ož 300 do 400 mojstrskih kmetij, takšen potencial pa je v Sloveniji možno zagotoviti. Na osnovi kriterijev, ki jih morajo izpolnjevati mojstrske kmetije, je območna pospeševalna služba izbrala takšne kmetije in v začetku decembra so le-te že sprejele študente 2. letnika živinoreje Višje agronomске šole na delovno prakso. V šoli so se odločili, da prav praktičnemu delu na kmetijah dajo poseben pomen, zato so delo na teh kmetijah vključili v sestavni del pedagoškega procesa. Študentje morajo med prakso spoznati vse faze dela na kmetiji

Nekatere naše kmetije so dosegle raven proizvodnje, ki presega družbeni sektor in naredili bi napako, če teh kmetij ne bi izkoristili kot učne objekte za naše dijake in študente, pravi doc. mag. Milan Erjavec, dekan Višje agronomске šole v Mariboru.

in hkrati živeti z njo, zato ostajajo na kmetiji tudi ob nedeljah in praznikih, da tako spoznajo lepote in težave življenja na kmetiji. Ob delu na kmetiji študentje v posebnem dnevniku tudi spremljajo in kritično ocenjujejo vsa dogajanja na kmetiji.

Pri republiškem centru za pospeševanje kmetijstva naj bi se oblikovala posebna delovna sku-

pina, ki bi bila zadolžena za izvajanje programa mojstrskih kmetij ter pripravljala programe izobraževanja nosilcev teh kmetij. Ta skupina bi hkrati spremljala izvajanje praktičnega dela na kmetijah, predlagala izboljšave v organizacijskem in strokovnem smislu, hkrati pa predlagala tudi najrazličnejše olajšave, ki naj bi jih bile deležne te kmetije.

In kaj bodo od vsega tega imele same kmetije, ki bodo sprejemale študente na študijsko prakso? Mag. Milan Erjavec pravi, da jim vsaj zdaj na začetku veliko ne morejo obljubiti. Dajejo jim status mojstrskih kmetij, kar tudi v zahodnem svetu pomeni status najboljših kmetij. Te kmetije naj bi postale center pospeševalnega dela, zato bodo pod posebno intenzivnim strokovnim vodstvom in na njih se bodo uvažali vsi najnovejši kmetijski strokovni dosežki. Ob tem, ko bodo za te kmetije skušali pridobiti nekatere ugodnosti, imajo v programu tudi obisk mojstrskih kmetij v Zahodni Evropi, ki naj bi se ga ti kmetije udeležili. Najboljše mojstrske kmetije pa bodo vključili tudi v mednarodno izmenjavo in jim dali status mednarodnih mojstrskih kmetij. Tja bodo prihajali študentje iz drugih držav, domačini pa bodo prav tako omogočili opravljanje praktičnega dela v tujini.

Ludvik Kovač

Gnojenje vinske trte

(nadaljevanje)

SESTAVljena OZIROMA KOMPLEKSNA GNOJILA

Sestavljena gnojila izdelujejo iz posameznih enostavnih gnojil, so v obliki granul (zrnec) in vsebujejo vsa tri glavna hranila (NPK) v določenem razmerju, odvisno od namena uporabe. Za uporabo v vinogradništvu so v glavnem PK in NPK gnojila, v manjših količinah sta dodana še bor in magnezij. Poglejmo si, katera so pri nas v prodaji in kdaj jih uporabljamo:

— PK 20-30, PK 25-25: uporabljamo jih pri založnem gnojenju in gnojenju vinogradov jesen, kjer je predvsem veliko pomanjkanje fosforja in kalija.

— NPK 10-30-20: na tleh ki so zelo siromašna s fosforjem in srednje založena s kalijem. Fosfor v tem gnojilu je v vodotopni obliki. Majhne količine dušika iz NPK gnojil pomagajo pri mineralizaciji organskih snovi in ostankov, ki se pri jesenski obdelavi vnašajo v tla in služijo za rast korenin.

— NPK 8-26-26: (fosfor topljiv v vodi), tudi za založno gnojenje, tam, kjer je odnos kalij fosfor primeren.

— NPK 5-20-30: (brez klora, fosfor topljiv v vodi): Uporaba na apnenih tleh, za založno gnojenje in gnojenje jeseni.

— NPK 7-14-21 + 1 + 6 (bor in magnezij), brez klora: Na zemljiščih, kjer je pomanjkanje magnezija, gnojenje jeseni.

— NPK 15-15-15 (fosfor topljiv v vodi in 50 % topljiv v 2 % citronski kislini): Za spomladansko gnojenje vinogradov.

Poleg navedenih gnojil lahko uporabimo tudi druga, ki imajo večjo vsebnost fosforja in kalija. Za rodne vinograde ni nujno, da je fosfor v vodotopni obliki, ker lahko korenine vinske trte na svoje iz-

Predavanje za vinogradnike-kletarje

Društvo vinogradnikov Prekmurskih goric Goričko, ki deluje že štiri leta, pripravlja predavanje v nedeljo, 17. decembra, ob 9.00 v kavarni hotela Diana v M. Soboti. Predavatelj bo mag. Anton Skaza, priznani slovenski enolog. Govoril bo o aktualni kletarski problematiki (prvi pretok, napake in bolezni vina, ocena letnika 1989).

ločke vežejo fosfor iz težje topljivih oblik. Ker samo na podlagi ogleda vinograda ni mogoče natančno ugotoviti, kakšno je razmerje hranil v tleh, se priporoča analiza tal za založno gnojenje in potem na 4 do 5 let. Potrebno oziroma priporočljivo je tudi voditi evidenco o porabi gnojil, kajti samo tako lahko kolikor toliko dobro gnojimo v našem vinogradu. Več o tej problematiki pa v poglavju Določanje potreb vinske trte po hranilih.

ORGANSKA GNOJILA

Organska gnojila so bolj ali manj razgrajeni ostanki rastlinskega in živalskega porekla. Nekoč so vinograde gnojili samo z organskimi gnojili, danes pa je večina vinogradnikov zaradi pomanjkanja hlevskega gnoja in visoke cene le-tega prešla na gnojenje z mineralnimi gnojili. V skupino organskih gnojil prištevamo:

- hlevski gnoj,
- gnojivo
- gnojnico,
- kompost,
- šoto,
- tropine, peljevino.

V prihodnji številki Vestnika pa nekaj več o posameznih organskih gnojilih.

Inž. E. Novak

Med gradiščanskimi vinogradniki in kletarji

Ludvik Kovač

4

LAHKO BI SE ZGLEDOVALI PO SOSEDIH

Če v Evropi avstrijska vina veljajo za evropsko specialiteto, potem v Avstriji gradiščanska vina veljajo za avstrijsko specialiteto. In to bo tudi držalo, saj v tej najmlajši avstrijski pokrajini, ki je bila k Avstriji priključena šele leta 1921, posvečajo negovanju vinogradniške tradicije in novim izsledkom na tem področju največ pozornosti. Avstrijci za Gradiščansko pravijo, da je ostanek nekdanje monarhije, saj tu živijo ljudje različnih narodnosti, kar 10 odstotkov vseh prebivalcev pokrajine pa predstavljajo Hrvati. Ti imajo svoje šole in celo svoj časopis Hrvatske novine, živijo pa v slogu z ljudmi drugih narodnosti in zato jih vzdevek monarhije prav nič ne moti.

Vinogradništvo je del nacionalne identitete Gradiščanov, saj ima ta majhna pokrajina več vinogradov kot cela Slovenija, v povprečni letini pa pridelava okrog 120 milijonov litrov vina. Avstrijci izvozijo letno okrog 50 milijonov litrov vina, dobršen del v izvozu pa odpade prav na gradiščanska vina. Avstrijec popije letno okrog 35 litrov vina, kar pomeni, da s pitjem ne pretiravajo, pač pa prav pivski kulturi namenjajo posebno skrb. Avstrijski kletar, ki povabi gosta v svojo klet, mu ponudi resnično najboljšo, kar premore, premore pa v glavnem kakovostna vina. V Avstriji ta čas uspeva še vedno okoli 200 različnih sort vinske trte, vendar najnovejši vinski zakon na novo dovoljuje le saditev okoli 30 sort. Na Gradiščanskem lahko vinogradniki sadijo le najbolj kakovostne sorte, osnovno njihovih vin pa predstavlja 11 sort belega in 5 sort rdečega vina.

Mnogi kraji na Gradiščanskem so se razvili prav na račun vinogradništva, ki so ga znali spretno povezati tudi s turizmom. Obala Nežiderskega

jezera in številna jezera na Gradiščanskem privabljajo v poletnih mesecih turiste od bližnje in daleč, mnoge gradiščanske vasi pa so se spremenile v prava turistična naselja. Eno od takšnih naselij je prav gotovo Ilmitz, ki leži v osrčju Sewinkla in je s svojimi 117 metri nadmorske višine najnižje ležeči kraj v Avstriji. Se pa ta kraj ponaša še z nekaterimi drugimi posebnostmi. Z 9.186 hektarji površine je Ilmitz največja občina na Gradiščanskem in drugi največji vinogradniški kraj v Avstriji. Tu raste 1.500 hektarjev vinske trte,

znašata površina vinograda le nekaj več kot 16 hektarjev. Trtna uš je preprečila nadaljnje širjenje vinogradov, 1904. leta pa so se povsem slučajno odločili in peščeno zemljo ob jezeru zasadili z »evropsko trto«. To je bil začetek illmiškega peščenega vina. Leta 1921, ko so Gradiščansko priključili k Avstriji, je imel Ilmitz slabih 20 hektarjev vinogradov, leta 1935 pa že več kot 135 hektarjev. Ta nagel razvoj vinogradništva je treba povezati s tem, da so se na peščenih tleh, imunih za trtno uš, lahko odrekli ameriškim podlagam in tako razmeroma

in kletarji posebno pozornost predvsem kakovosti, kakovost pa prihaja posebej do izraza prav v občini Ilmitz. Tukajšnji vinogradniki se redno udeležujejo vseh pomembnejših vinskih sejmov in vinskih ocenjevanj, z njih pa se vračajo z najvišjimi priznanji. Še posebej cenijo mednarodni vinski sejem v Ljubljani, za katerega pravijo, da je ocenjevanje najbolj objektivno, ponašajo pa se s številnimi najvišjimi priznanji tega sejma. Sredi vasi so postavili celo spomenik, na katerem je doslej že 10 bronastih ploščic, na njih pa ime vina in letnica, kdaj je to vino v Ljubljani dobilo naslov svetovnega šampiona. Gradiščanska vina so doslej v Ljubljani dobila že 14 šampionov, kar 10 od teh pa jih je iz Ilmitza. Sicer pa tudi drugod na Gradiščanskem znajo dobro izkoristiti v reklamne namene in to se pozna tudi pri prodaji vina. V zadržni kleti v Donnerskirchnu je takoj pri vходу velik sod z napisom »laški rizling 1976 - world champion«, to najvišje priznanje pa je tukajšnja klet dobila leta 1979 v konkurenci 27 držav v petih celin sveta. Pravijo, da so na račun tega priznanja zadržniki v Donnerskirchnu iztržili toliko, da so obnovili vse fasade v tem kraju in resnično je ta vas zdaj ena najlepše urejenih na Gradiščanskem. Sicer pa je ta kraj že od nekdaj znan po kakovostnih vinih poznih trgateg, saj so prvo pozno trgateg imeli že leta 1526, v tej kleti pa je kupoval vino tudi svetovno znani skladatelj Joseph Haydn, ki je 30 let živel in delal v graščini Esterhazy v Železnem.

Zares, bogata je vinogradniška in kletarska tradicija Gradiščanov in tudi Slovenci bi lahko izkoristili vsaj delček njihovih bogatih izkušenj.

Znamenita graščina Esterhazy v Železnem, kjer je 30 let živel in delal tudi svetovnoznan skladatelj Joseph Haydn.

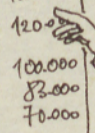
ki daje najzlahnejšo kapljico. V kraju skorajda ni hiše, ki ne bi izdajala sobe za turiste, vsaka pa ima tudi svojo vinogradniško kmetijo. Čeprav je Ilmitz v listinah prvič omenjen šele leta 1217, pa najdbe iz mlajše kamene in železne dobe pričajo, da je bilo to območje poseljeno že zelo zgodaj. Prebivalci so stoletja živeli predvsem od ribolova, živinoreje in poljedelstva, začetki vinogradništva pa segajo komaj v prva leta 19. stoletja. Leta 1809 je župnik Ignac Mikuska zasadil prvi vinograd, bili so to skromni začetki, saj je se leta 1865

hitro posadili vinograde. Vinogradništvo je v tem kraju doživelo velik razvoj po drugi svetovni vojni, ko so razdelili velike površine urbarijskih občin. Odločili so se predvsem za buketne sorte, kot sta muškata otonef in traminac, pa tudi za nov način gojenja, saj so uvedli visoko kulturo. Vinogradniške površine so do leta 1960 povečali na 400 hektarjev, leta 1970 na 1.000 hektarjev, kot se reče, na 1.700 hektarjev najzlahnejše vinske trte.

Kot smo že zapisali, posvečajo gradiščanski vinogradniki

V zadrugi so me razveselili z novimi cenami živine, potem sem pa ugotovil, da so »špricer« že pred njimi podražili na pet starih milijonov.

FRANCEKOV
PREMISLANJE

Na podlagi 70. člena statuta
Službe družbenega knjigovodstva
v SR Sloveniji

razpisna komisija pri SDK v SR Sloveniji, podružnica
Murska Sobota

RAZPISUJE

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

— **opravljanje zahtevnejših pregledov pri uporabniku
družbenih sredstev — 1 delavec**

Pogoji:

- strokovna izobrazba VII. stopnje — diplomirani ekonomist ali diplomirani pravnik,
- tri leta ustreznih delovnih izkušenj,
- prenehanje pravnih posledic po 176. členu zakona o SDK,
- izpit iz vodenja kontrolnega postopka.

Za opravljanje navedenih del in nalog se kandidat imenuje za dobo štirih let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev sprejema razpisna komisija pri SDK v SR Sloveniji, podružnica Murska Sobota, 8 dni po objavi.

Kandidati bodo o izbiri pisno obveščeni v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

ELEKTRO-KONTAKT ZAGREB
TOZD ELEKTROMATERIAL
LENDAVA

DELAJSKI SVET

razpisuje

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

1. VODJA KONTROLE

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba strojne, elektro ali druge ustrezne smeri,
- 4 leta delovnih izkušenj na področju kontrole kakovosti.

2. VODJA RAZVOJA

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba strojne, elektro ali druge ustrezne smeri
- 4 leta delovnih izkušenj na področju vodenja, razvoja izdelkov in reševanja tehničnih problemov.

Dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi po 1. in 2. točko se razpisujejo za 4 leta. Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:

ELEKTRO-KONTAKT ZAGREB
tozd Elektromaterial Lendava
69220 LENDAVA

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

POMURSKA ALTERNATIVNA KOORDINACIJA

(do nadaljnjega DEMOS Pomurja)

Nekako spontano, kot samo po sebi umevno, je med novimi alternativnimi zvezami zaživel plodno sodelovanje (Socialdemokrati, Slovenski demokrati, Kmečka zveza, Zeleni in Odbor za človekove pravice). Ko smo se na pobudo SDZS prvič sestali v Prekmurškem hramu, se nismo imeli prave predstave, kakšna naj bo vsebina našega sodelovanja. Takrat smo se nekako »ujeli« na skupni platformi v prizadevanjih po uveljavljanju podjetniške miselnosti. Z lastnim zgledom po vzoru Mikrokozmosa iz Ljutomerja bomo skušali preiti od besed k dejanjem in tako na neki način tudi promovirati drugačno politiko. Iz teh začetnih zamisli sta sedaj pred ustanovitvijo dve novi zasebni podjetji. Če smo odkriti, je k razmahu

podjetništva največ pripomogla ustrezna zakonodaja z zakonom o podjetjih, saj je s tem zelo poenostavljena registracija podjetij z omejeno odgovornostjo. Če bi v tej fazi liberalizacije podjetništva oblast razmišljala racionalno, bi se poleg trgovsko-gostinsko-svetovalnih firm ustanovljale v enaki meri tudi proizvodne dejavnosti. Le-te pa zahtevajo več načrtnosti in spodbujanja v obliki ugodnih posojil in drugih spodbud.

Že 2. seja Pomurske alternativne koordinacije (PAK) v oktobru je bila konkretnjša in plodna. Socialdemokrati so se predstavili s programsko platformo, ustanovljeni sta bili 2 komisiji, ena za dodelavo skupnega pro-

grama in druga za pripravo volitev. Dlje časa pa smo se zadržali ob razpravi »o demokratični listi«. Le-ta vsebuje skupna volilna izhodišča:

— Skupna volilna aktivnost alternativnih organizacij, ki se zavzemajo za parlamentarno in neposredno demokracijo, svobodne volitve, človekove pravice, pravno državo, svobodno podjetništvo, zdravo okolje in suvereno Slovenijo.

— Zveze sodelujejo od podpisa skupne izjave do volitev leta 1990, v primeru uspeha pa do leta 1993, ko znova preverijo smotnost sodelovanja.

— V času skupnega delovanja se zveze odpovedo medsebojnemu političnemu boju in razprtijam.

— Medsebojne odnose urejuje strokovna koordinacija, v katero vsaka zveza imenuje 2 člana.

— Koordinacija demokratične liste pripravi volilno platformo desetih točk.

Tretje srečanje PAKA je bilo na Tišini v novembru, sklicala jo je Kmečka zveza Pomurja. Na dnevnem redu sta bili dve vroči temi:

— predlog zakona o volitvah,

— Kulaški procesi.

Zakon o volitvah je predstavil g. Pučnik iz Slovenske kmečke zveze. Poudaril je, da zakon pišejo tisti, ki že 40 let vladajo brez legitimne podpore slovenskega naroda. Vendar bo vseeno velik napredek, če bodo omogočene neposredne in tajne volitve spomladi 1990. leta. Predlagal je, da nove

zveze nastopijo na volitvah z enotno programsko platformo, kar smo mi v Pomurju že predvideli. Kot globalno usmencev je navedel zahtevo po ponovni opredelitvi odnosov v federaciji ter da je dano soglasje k zvezni ustavi v letu 1988 politična napaka.

V diskusiji je bilo ob prvih svobodnih volitvah v Sloveniji izraženih več koristnih in zanimivih misli. Vendar je bil ob vsem najpomembnejši sklep, da se začne z organiziranjem Krajevnih odborov alternativnih zvez v Pomurju.

O kulaških procesih je poročal najprej g. Horvat in nas je seznanil, da je Kmečka zveza Slovenije pri Republiški skupščini Slovenije sprožila postopek za obnovo kulaških procesov.

Pučnik je poročal o težavah in nasprotovanjih slovenskih oblasti pri obnovi kulaških procesov. Ti procesi so bili označeni kot barbarsko dejanje tedanje oblasti in so pomenili genocid nad slovenskimi kmeti. S tem je bila storjena nepopravljiva krivica slovenskemu narodu, zato je potrebno, da se ta krivica vsaj delno popravi. Tako homo zahtevali, da se vsa nezakonito odvzeta zemlja vrne prejšnjim lastnikom ali njihovim zakonitim dedičem.

Ob tem je bilo sproženo še vprašanje vseh drugih razlastitev in odvzemov premoženja. Tudi o tem bo potrebno sprožiti podobno razpravo. Še naprej je tekla razprava o nezavidnem položaju kmetijstva v naši družbi. Prisotni so se strinjali, da je temelj prihodnjega kmetijstva na Slovenskem družinska kmetija in s tem revitalizacija podeželja.

Naslednja 4. seja pomurske alternativne ali DEMOS-a sklicje Slovenska demokratična zveza v Ljutomeru v drugi polovici decembra tega leta.

Zapisal:
Stanislav GERIČ

Radenska

ZVEZDA

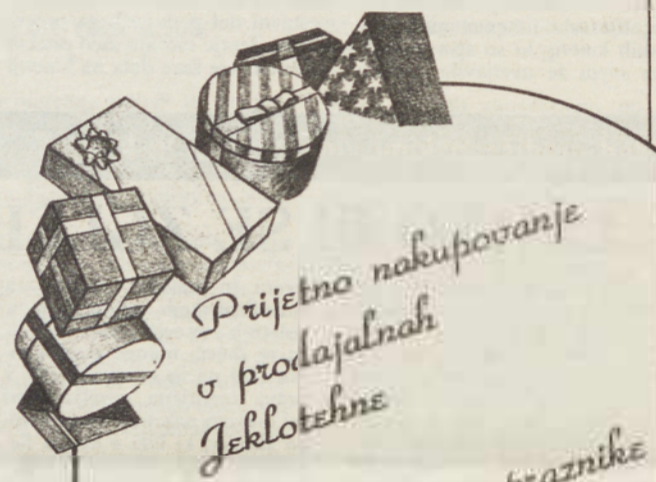
MURSKA SOBOTA

PRIČAKAJTE NOVO LETO S TREMI SRCI V ENEM OD GOSTINSKIH OBRATOV SOBOSKE ZVEZDE!

Povsod smo se temeljito pripravili in poskrbeli za odlično glasbo in izbrano hrano ter pijačo.

In kdo vas bo zabaval?
Hotel Zvezda M. Sobota — ansambel Lastovke
Motel Carda Martjanci — ansambel Karla Lebarja
Super Li — disco glasba
Penzion Zvezda Beltinci — ansambel Golf

Povabite tudi vašo prijateljico in sorodnike in pohitite z rezervacijami!

*Prijetno nakupovanje
v prodajalnah
Jeklotehne*

*Vesele Božične praznike
in
Srečno novo leto*

JEKLO TEHNA 1990

TVT VEČ TOPLOTE V NAŠ DOM

MARIBOR

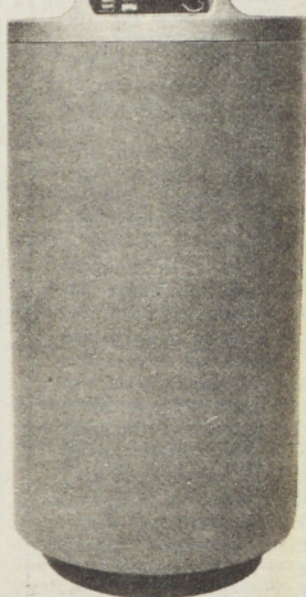
— **SPECIALNI OLJNI KOTLI RL OD 20 do 40 kW Z BOJLERJEM ALI BREZ NJEGA ZA PRIPRAVO ČISTE SANITARNE VODE**

— popolno izgorevanje
— vroča kurilna komora
— avtomatska regulacija

— **SOLARNI BOJLERJI MODEL SAT IN SB EXPORT**

— vakuumsko emajlirani
— možnost izkoriščanja več sistemov ogrevanja
— količina vode — 850 l/h

WEISHAUPT GORILNIKI OD 21 DO 3500 kW SEDA J TUDI ZA DINARJE

— najsodobnejša avtomatika
— elektromotorna zračna loputa

— **SPECIALNI OLJNI KOTEL Z AVTOMATSKIM 2-STOPENJSKIM GORILNIKOM TVT REKORD ZA ETAŽNO CENTRALNO OGREVANJE**

— **TRAJNOGOREČI IN UNIVERZALNI KOTLI ZA CENTRALNO OGREVANJE DO 120 kW**
— KOTLI NA TRDNA, TEKOČA IN PLINSKA GORIVA ZA CENTRALNO OGREVANJE VEČJH OBJEKTOV DO 3500 kW
— PEČI ZA ETAŽNO CENTRALNO OGREVANJE KLETNE IN KUHINJSKE IZVEDBE
— **TRAJNOGOREČE PEČI ZA SOBNO OGREVANJE**

— dimenzije in oblika primerne za vgradnjo med kuhinjske elemente
— program varčnosti
— vrhunski izkoristek do 92 %
— tiho obratovanje
— enostavna in hitra inštalacija
— popolno avtomatsko delovanje

NOVO

TVT — EVROPSKI

DOBAVITELJ SODOBNEGA OGREVANJA

TOVARNA VOZIL IN TOPLOTNE TEHNIKE BORIS KIDRIČ n. sol. o. MARIBOR

62000 Maribor, Leningrajska 27
telefon: (062) 302-321
telex: 33-161 TVT MB YU
Predstavništvo:
11000 Beograd, Katanjeva 24/II
telefon: (011) 450-685

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Fokovci

razpisuje delovna opravila in naloge

tajnika — računovodje

na šoli.

Pogoja: višja oz. srednja izobrazba ekonomske smeri, vsaj dve leti delovnih izkušenj.

Delo za nedoločen čas, nastop dela 1. 1. 1990.

Prijave pošljite v 8 dneh po izidu razpisa na tajništvo OŠ Fokovci.

Kandidati bodo o izboru obveščeni v 8 dneh.

AMD Lendava razpisuje

javno dražbo

za prodajo kombibusa IMV 1600, letnik 1974, izklicna cena 10 milijonov dinarjev.

Dražba bo 19. 12. 1989 ob 8. uri v Avto-šoli Lendava

Mesec december je mesec najugodnejšega nakupa kmetijske mehanizacije v zasebni trgovini GEA, Željka Prproviča v Murskem Središču!

BOŽIČNI IN NOVOLETNI POPUSTI DO 20 %

- Možnost obročnega odplačevanja!
- Vsak, ki bo kupil v vrednosti nad dve stari milijardi, bo postal kandidat za posebno novoletno nagrado — traktorsko škroplilnico, dvobrazdni plug, motorno škroplilnico supra, vrtno kosilnico ...

V TRGOVINI GEA JE ZDRUŽENA VSA NAJPOMEMBNEJŠA JUGOSLOVANSKA INDUSTRIJA KMETIJSKE MEHANIZACIJE!

ŽELJKO PRPROVIČ
42315 MURSKO SREDIŠČE
M. Tita, tel.: (042) 843 232, odprto od 8. do 16. in ob sobotah od 7. do 12. ure.

»Če bi hoteli poiskati sorodnike Norega življenja, bi se morebiti spomnili na Lolito Vladimirja Nabokova, na Neznosno lahkotnost bivanja Milana Kundera in na magični realizem nekaterih južnoameriških piscev. Vendar je razmerje sil v Flisarjevi izpovedi izrazito samosvoje in brezkompromisno, je na zavihku najnovejše knjige Pomurske založbe citiran Ronald Blair.

Avtor romana z vprašanjem pa je po predstavitvi v soboški Dobri knjigi na vprašanje o tem, ali gre za avtobiografsko delo in je on junak Henrik, odgovoril: »Jaz sem Henrik in Maja. Onadva sta dve polovici moje duševnosti v trajnem konfliktu. Ena polovica bi rada postala druga, druga pa prva — in vsaj v tej knjigi se jima to posreči.«

Pa besednjak, ki je vulgaren in na trenutke povsem odveč, je to ventil?

»Ne razumem? Majin besednjak? Zakaj? Maja govori popolnoma v skladu s tem, kar Maja je. Ne more govoriti drugače, čeprav bi si mi to kot bralci morda želeli; da bi bila drugačna kot je. Toda ona je, kar je in (Evaldov citat iz lastnega dela): »Henrik je skušal Majo prepričati, da bi morala biti drugačna, kot je, ampak ona pravi, da »je živa prebujena duša, ki se zna gibati med svetlobo in sencami, med besedami in njihovimi pomeni brez navodil. Bravo. Maja, de avtor in opisuje:

»Pri šestnajstih, po prvih korakih v deželo čutnosti, je Maja bolj kot večina žensk v zrelih letih slutila, kako intimno sta povezana kri in sperma, kako sorodna sta si krč orgazma in krč umiranja. In če se je Henrik na začetku zdelo, da se moti, je dobil potrdilo naslednji dan, ko sta odšla na sprehod po plaži.«

In na krajšem opisu plaže in nevihte daje Evald sebi (Henriku) odgovor na vprašanje: »Kakšna Maja se bo rodila iz pretekle noči? Od treh žensk, s katerimi je pri prvem aktu impregniral razmerje s podobnim semenom usodne prihodnosti in ki so postale njegove žene, se je prva razvila v nimfomanko, druga se je v strahu pred neurjem v sebi zatekla v frigidnost, tretja pa je postala lektorica, kompulzivna preganjalica vsega, čemur bi se lahko reklo Henrik. V vseh primerih se je klica ljubezni izrodila v strupen plevel, pred katerim je lahko Henrik le pobegnil. Kakšen strup se je skrivaj v porednih očeh, ki so ga gledale kot oči site panterke? On je bil v kletki, panterka je bila svobodna. Pobegniti ni mogel, ker je ona imela ključ?«

Brigita Bavčar

RDEČI ALARM MATJAŽA FARIČA

Pred petkovo premiero v Ljubljani smo imeli v Murski Soboti v torko priložnost videti Rdeči alarm Vzhodnega plesnega projekta, v katerem je plesalec, koreograf in režiser Matjaž Farič. Po večerni plesni predstavi v večnamenski dvorani soboške tretje osemletke je izčrpno odgovarjal na postavljena vprašanja, v neformalnem pogovoru pa nijansam vidnega in doživljivega dodal še svoja izhodišča izrazito moške projekcije.

Pravzaprav je privilegij videti predstavo pred njeno uradno premiero, četudi je morda bila le ogrevanje oziroma generalka v vidnim napredkom plesalcev v njej. Rdeči alarm je korak naprej, ali ne?

»To, da so predstave zmeraj boljše, je nuja, saj ljudje ne bi hodili gledat tistih, ki so zmeraj na istem nivoju. Ljudje pričakujejo zmeraj več in to je tisto, kar silijo, da pošteno delajo in omogočajo, da se lahko preverjajo na tujem.

O predstavi sami pa bi povedal, da govori o moških, o njihovih emocijah in tistem stereotipu kakršnega si predstavljamo. Predvsem na reakcije, presenečenja, dogodke, ki so bili.«

Očitno nasilni, kajti ženska sem videla v tej moški predstavi obilo nasilja, pa tudi bojznosti in to, da so edino predstavnicami nežnejšega spola (operno solistko Zinko Aljaž) odnesli s stolom vred. Resda je pela napeve, ki so se razhajali z videnim, toda? »Ja, takšni pač večinoma moški so. Jaz jih vidim tudi s takimi očmi

Zlom je tehnično zelo zahtevna predstava, ki zahteva postavitev več kot osemdesetih reflektorjev, šestdeset lučnih zamenjav je in zato je potreben kompjuterski zapis. Potrebno je posebno ozvočenje, da zvok potuje v krogu okoli publike, in tako, tudi če bi hoteli teh pogojev v Murski Soboti ne bi mogli ustvariti.«

Eno od predstav Vzhodnega plesnega projekta pa smo le imeli priložnost videti tu.

»To je bila plesna predstava 6. april, ki je bila krstna predstava Vzhodnega plesnega projekta, s katerim je skupina odprla smer tematike, ki jo bo obravnavala skozi svoj obstoj. Takrat smo začeli nizati razlike med ljudmi, ki živijo na Vzhodu in Zahodu. Sedaj se te razlike rušijo, nadaljujejo pa v prikazu razlik med moškimi in žensko. Predvsem žensko, ki ni po meri stereotipa moškega.«

Te polarizacije v tvojem prvem samostojnem nastupu (v Klubu mladih v Murski Soboti) res še ni bilo, je pa bil opazen vpliv izkušnje šolanja na tujem. Sežeš s spominom malce nazaj?

»Tisti nastop mi je ostal v zelo prijetnem spominu, samo žal, zgodilo se je po tistem tudi to, da sem se v tujini poškodoval. Moral sem na operacijo in potem, ko sem se vrnil, so se začele težave z obiski pri zdravnikih, za katere potrebujem kar dva meseca, da prideš do njih. Ker pa pri svojem delu potrebujem celo telo in sta bila dva meseca predolga,

Marko Mlačnik, Brane Potočan, Robert Kadunc, Gregor Kamnikar in Darko Vrebac so bili enakovredni v plesni predstavi, ki je bila nabita z moškostjo in nasilniškimi igravicami iz vsakdanjega življenja fantov z naših ulic. Na parketu večnamenske dvorane soboške tretje osemletke je med večernim nastopom nastal zgovorni posnetek, z asociacijo na Zgodbo z zahodne strani, ko je bil preveden pred leti zelo popularni film West Side Story.

ko ti, oziroma poskušam jih gledati skozi prizmo tretjega, neobremenjenega.«

Kako se počutiš po nastopu na ravni tleh telovadnice, brez odra in z opazno težavo v obliki kabla?

Težave so res bile, toda jaz bi se vseeno zahvalil tistim, ki so nam omogočili nastop in sodelavcem, ki niso komplicirali zaradi pogojev, ker so v isti godlji kot jaz in vedo kako težko je. V Murski Soboti ni primerne dvorane, pa tudi tista v gradu, ki se usposablja bo bolj primerna za gledališke kot plesne projekte. Oder v kinodvorani, ki je tudi priredilena dvorana, je premajhen in tako ni dosti za izbirati.«

Je bil to razlog, da tvojega Zloma nismo imeli priliko videti v pomurskem središču?

sem precej pozabil, pa tudi spremljal sem se. Sama poškodba in čas, ki sem ga imel ob njej za razmišljanje so vplivali na moje nadaljnje delo. Tudi potreba, da bi se tako plesal, kot tisti večer, nisem imel več. Mi je pa zelo žal, da so se stvari tako obrnile.«

To je bila očitno boleča izkušnja. Kakšne pa so še bile v tujini?

Ravno zaradi te poškodbe sem spoznal veliko ljudi, predvsem tistih, ki so mi priskočili na pomoč in smo potem sodelovali. Predvsem v Amsterdamu. Tam sem si nabral veliko koristnih izkušenj, pa tudi naučil sem se kako se sme in kako ne delati z ljudmi. Ker nam je šlo velikokrat za nohte v borbi s časom, sem prišel do tega, kako se da z drugačnimi reakcijami več doseči pri plesalcih. Zato bi se tudi rad zahvalil svo-

V Rdečem alarmu je bil Marko Omerzel, eden najuspešnejših jugoslovanskih baletnih plesalcev, bel najprej in s svojimi gibi povsem drugačen od ostalih nastopajočih v Vzhodnem plesnem projektu. Potem kot, da bi mu v moško nasilni predstavi vsilili naslovno rdečico, v katero je bil odet na koncu, kar pa ni vplivalo na njegovo baletno perfekcijo. Sicer pa je fotografija Nataše Juhnov tako črnobela, baletnik pa je bil prepričljiv neodvisno od barve trikoja.

jim sodelavcem, ki so me podprli, ker je Rdeči alarm, ki smo ga zdaj naredili šel skozi zelo mirno, brez večjih pretresov. Ti so sicer značilni za skupno delo, kajti, če je več ljudi na kupu, je tudi več možnosti, da se skregajo med sabo. Izmenjava mnenj je sicer lahko koristna in morda se bomo še kaj sporekli, toda doslej se še nisemo.«

Večnamenske dvorane (v kateri je potekal nastop in pogovor po njem) osnovna šola Edvard Kardelj takrat, ko si jo še obiskoval kot učenec, ni imela, so pa prav na njej zametki tvoje plesne ustvarjalnosti.

»To je res, tu se je začelo, toda takoj, ko sem zapustil osnovno šolo, mi je bilo tisto, kar sem lahko dobil v Murski Soboti premalo. Pedagoginja, ki mi je pomagala, čeprav ni imela dovolj plesnega znanja, je znala usmerjati mojo energijo v pravo smer. Toda sedaj ni bilo več človeka, ki bi se lahko ukvarjal z mano in sem bil takorekoč plesni samorastnik. Potem sem se odločil za plesno šolo v Mariboru in zdaj mi je morda malo žal, da nisem šel v Ljubljano. Toda prav ta splet okoliščin okoli mojega plesnega šolanja in odrasčanja je vplival na moj sedanj položaj. Da sem kolikor toliko uspešen.«

Očitno pa si energijo, ki jo imaš, znal prekanalizirati tudi na druge s katerimi si delal in delaš. Iz tvoje Plesne kuhinje je izšel Darko Vrebac, ki smo ga videli med pleščočimi v Rdečem alarmu.

Z Darkotom je tako: Zelo rad hodi gledat plesne predstave in tudi nastopa, predvsem s to ekipo, ki ga je sprejela medse. Ob posebni asistenci (imel sem asistentko, ki se je ukvarjala s posameznimi plesalci) se stare napake da odpraviti, pa tudi ostali dobri plesalci so dobro vplivali nanj. Celu v tolikšni meri, da je na trenutke prihajalo do pozitivne tekmovalnosti med njimi, vendar sem se bal, da ne bi prihajalo do nepotrebnih poškodb, in sem jih zato zavrnil, ko so preskušali svoj moč in držljivost.«

Koliko časa pa nastaja taka predstava kot je naprimer Rdeči alarm?

»Take predstave nastajajo ponavadi enkrat več kot si človek prvotno planira. Premiera običajno kasni, tudi tokrat je, saj smo načrtovali v oktobru, zdaj pa je december in tako je trajalo dlje od pričakovanih. Vendar se ne spleča sekirati in hiteti, kajti tisto kar nastaja pod pritiskom in na silo, ni pravo. Jaz gledam predvsem na ostale plesalce, ki plešejo. Če bi izhajal iz sebe in bi plesalo osem Matjažev na enkrat, bi bilo to drugače. Tako pa je potrebno upoštevati drugačnost ljudi, prilagodivce giba in vsega kar zahteva čas.«

Podatek, da je predstava premiera na Dnevih plesa 89, očitno nekaj pove?

Manj kot bi bilo pričakovati, po naporu, ki smo ga imeli z organizatorji, da smo prišli na Dneve plesa. Cankarjev dom sam kot institucija namreč nima odnosa do sodobnega plesa. Zdi se mi celo, da jim je prav malo mar in tako smo z Zvezo kulturnih organizacij porabili veliko energije da smo prišli skozi. Tudi stroškovno, kajti tudi plesalci moramo od nečesa živeti.«

Nedvomno, toda ali ni bila prav v Cankarjevem domu premiera tvojega plesnega Zloma?

»Res je bila tam slovenska premiera, sicer pa sem Zlom uprizoril v Zagrebu. In ravno v tem je bila napaka. Takrat kadar držim vse niti v rokah, kot je to pri Rdečem alarmu in sem pri plesni predstavi 6. april, stvari gredo, drugače pa ne. Tako sem vedno bolj na tem, da se »pouzdaj le use in u svoje kljuse«, kajti ljudem, ki so zaposleni v kulturi in jim je to služba, ni povsem zaupati.«

Pri obeh omenjenih predstavah: tako pri 6. aprilu kot Rdečem alarmu je za kostime poskrbela Katja Čelič. Sodelujeta že dlje časa?

»Katja sodeluje z mano že od Plesne kuhinje. Pripravljena je delati skorajda zastonj, kar moram izpostaviti, saj bi sicer težko delali, kakor povsod v gledališču, kjer je predvsem pripadnost in zanesenjaštvo plačilo za trud. Ker sva si z njo tudi sicer zelo blizu, ji ni težko uresničiti mojih želja in tako pot od ideje do realizacije nima zastojev.«

Katja Čelič je ena najboljših Murinih modnih oblikovalk. Pomeni to, da stoji za vami tudi tovarna oblačil in perila ali pa je njeno vloženo le osebno delo?

»To je čisto njena stvar, čeprav sem na začetku pričakoval, da bo Mura bolj izkazala s sponzorstvom. Pri 6. aprilu nam je namreč prispevala denar, vendar je pri končni bilanci bilo vidno, da smo več dali za njihovo reklamo, kot pa dobili zase. Podobno je bilo z ABC Pomurko, zdaj, ko mi postajajo zadeve okoli financiranja jasnejše, je drugače.«

Morda je malce preuranjeno pred premiero te, govoriti že o snovanju druge predstave, toda vseeno?

»Seveda snujem, samo s takim tempom ne bom več nadaljeval. Predstav tako pogosto ne bom pripravil, če jih že bom, pa bodo dlje v obtoku, kar pomeni, da po nekajkratnih ponovitvah z njimi ne sme biti konec, saj so priprave nanje prezahtevne. Zato je potrebno predstave maksimalno plasirati. Pri tej predstavi nastopa kot producent plesni studio Intakt in Cidom iz Ljubljane, ki ga vodim. Dobro pa sodelujem tudi s producentko interesnih dejavnosti mladih pri republiški Zvezi kulturnih organizacij in tako se da z njenimi izkušnjami, ki si jih je pridobila pri organizaciji Rock koncertov ter mojo dejavnostjo kar uspevati.«

Kako pa je s soboško inačico plesne šole Intakt in tvojim nadaljnim razdajanjem med organizacijo in izvedbo plesnih projektov?

»Predstavo bom torej plasiral doma in v tujini, ker bi rad, da se tudi zunaj zve za moje delo na drugačen način.«
O Intaktu v Murski Soboti pa očitno kdaj drugič, ko bo Matjaž spet prihitel v mesto, v katerem ima svoje stalno bivališče in zato čišče pri svojih najbližnjih. Najmlajši med njegovimi učenci, na katere posredno vpliva preko svojih učenk (v vlogi učiteljice sodobnega plesa na soboški prvi osemletki) so Rdeči alarm videli, da bi ga razumeli, pa bodo morali še malo zrasti, predvsem pa še veliko plešati da bodo dorasli prikazani plesni izraznosti.

Brigita Bavčar

kulturni koledar

ČETRTEK, 14. DECEMBRA
MORAVSKE TOPLICE — V avli terapije bo ob 20.00 koncert baročne glasbe ansambla Pro Musica Tibicinia s solistko-sopranistko Svetlano Čursin. Izvajali bodo dela W. Birta, G. F. Handla, S. Barsanta, G. Ph. Telemanna in Purcela.

PETEK, 15. DECEMBRA
PUČONCI — Ob 11.00 bo v priveditveni dvorani osemletke premiera Opice Ošpice, ki jo je pripravilo neodvisno lutkovno gledališče Guliver. RADENCI — Ob 19.00 bo v cerkvi sv. Cirila in Metoda nastopil Slovenski oktet.

ABONMAJSKA PREDSTAVA
Občinska Zveza kulturnih organizacij Murska Sobotna organizira za svoje abonente v Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru ogled glasbene drame v starih dejanjih in obdobja francoske revolucije. Avtor dela je Umberto Giordano, naslov opere pa Andre Chénier. Abonmajška predstava bo ob 16.00, avtobus pa bo s sobuškega postajališča odpeljal v Maribor v nedeljo ob 14.30. bb

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je še vedno na ogled mednarodna likovna razstava Pannonia 89.

LENDAVA — V galeriji Lendava so razstavljena dela udeležencev letošnje — 17. mednarodne likovne kolonije.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin bodo od jutri (15. decembra) do 15. januarja na ogled dela akademske slikarke Maje Kocmat iz Maribora.

BELTINCI — V beltiški čitalnici je od minulega petka na ogled razstava likovnih del Ljuzeta Rousa in Vilka Grlica. Clana LIKOS — iz Sobotie se predstavljata z več kot štiridesetimi slikami v oljni in akvarelni tehniki s poudarkom na domači motiviki.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Petar Lalović — SVET, KI IZGINJA (Pomurska založba), Josip Vandot — KEKEC IN BEDANEK (Mladinska knjiga), in Janez Bitenc — GLASBENI KOLEDARČEK (Mladinska knjiga).

KOTIČEK NOVE KNJIŽEVNE MLADINE

Moj obraz

Zamislil si trak ki se je utrgal in ti si hotel z njim izmeniti neskončnost... Zamislil si drevo ki se je padlo in ti si ga hotel znova posaditi... Zamislil si veliko črno luknjo in ti si hotel skočiti vanjo pa nisi upal ker si na dnu videl moj krvav obraz

Sonja Tinev

VEČER V OBZORJU ŠUMENJA REKE

Bil je zares sproščen in večer za odveč se tako zavrtje duše. Prekmurska se je tokrat odražala v pesmi Vlada Kreslina, izvirni glasbi bande Kociper—Baranja, ljudskih napevih bistriškega mešanega pevskega zbora, Stuparjevi besedi iz Kranjčevih Stricev ter pesmih Jožeta Olaja, Ferija Lainščka ter Jožeta Rižperja-Doda. Domačnost je priredil v vaškem domu na Gornji Bistrici (ki so jo uspešno organizirali gasilci in kulturniki alternative) dajalo lupanje semena, mehko in markovsko obarvanem dialektu povezovalca in avtorja Večera v obzorju šumenja reke Štefana Smeja pa je pričela o njegovem izvoru ter lokaciji srečanja. bb

Foto: N. Juhnov

LAŽ IMA MLADE NOGE

Če se vam otrok zlaže, to seveda ni prav lepo, nikakor pa ne pomeni, da je zaradi nekaj laži že povsem pokvarjen in malopriden. Otroška laž namreč ni vedno nekaj slabega. Otroci lažejo in si izmišljujejo stvari ne samo zato, da se izkažejo, da pridobijo kakšno prednost in da si povečajo ugled. Res pa je, da gre stežka iz ust le prva laž, potem pa vse lažje in lažje, ter da »dobrim« lažem hitro slede tudi slabe.

O tem in drugih vprašanjih, ki se tičejo laganja pri otrocih, razmišlja psiholog Paul Ekman v knjigi Zakaj otroci lažejo, ki je izšla letos in izzvala veliko zanimanje strokovnjakov in laične javnosti, saj je z njo razbil

prenekateri predsodek in na nov način osvetlil otroško laž.

Veliko strokovnjakov je bilo doslej prepričanih, da majhni otroci vse do sedmega leta starosti ne morejo lagati, ker ne znajo razlikovati med resnico in domišljijo. Če lažejo, tega ne počno zavestno. Toda novejša raziskave so pokazale, da so otroci že pri štirih letih sposobni namerno izreči laž, da bi se izognili težavam. Zanimivo pa je, da ogromna večina otrok meni, da je laž nekaj grdega. In zanje je laž vsaka neresnica, tudi pomota ali nepoznavanje stvari.

Otrok oblikuje svoj odnos do laži po izkušnjah, ki jih dobi, ko zaloti druge pri laganju in ko sam odkrije, kdaj mu laž lahko koristi. Če se prepogosto zateka

k laži, potem je to lahko prvo znamenje, da ima določene težave. Raziskave kažejo, da otroci z duševnimi težavami trikrat pogosteje lažejo kot normalni otroci. Res pa je tudi, kot so pokazale raziskave, da spretni lažnivci uživajo ugled poštenih otrok in da ne končajo vedno slabo in na dnu družbene lestvice. Nagnjenje k lažem je očitno pri otrocih, ki so bolj cinične narave in oblastijeljni, laž znajo spretno izrabljati za dosego svojih ciljev.

In kaj svetuje Ekman staršem? Piše, naj bodo sami dober zgled otrokom in naj ne uporabljajo, če je le mogoče, niti milih in nedolžnih laži. Veliko laž naj kaznujejo, vendar tudi odpustijo.

DOPING V VRHU

Škandalu, ki je sledil razkritjem, da vzhodnonemški vrhunski športniki s privoljenjem trenerjev in strokovnjakov od mladih nog jemljejo prepovedana poživila za povečanje svojih sposobnosti in zmogljivosti ter doseganje vrhunskih rezultatov, je sledil še en škandal enak vrste.

Ameriški tekač na kratke proge Durrell Robinson je najprej za revijo Stern in nato še za televizijsko mrežo NBC izjavil, da je tudi med ameriški vrhunskimi atleti razširjeno jemanje prepovedanih spodbujeval. Med slovitimi imeni, ki jih je Robinson postavil na svoj seznam, sta tudi trikratna olimpijska zmagovalka iz leta 1988 Florence Griffith Joyner in imetnik šestih olimpijskih medalj Carl Lewis.

Od Joynerjeve naj bi Robinson, tako vsaj trdi, prejel denar, da bi ji kupil hormone pripravke. Videl je tudi, kako Carl Lewis dobiva injekcijo testosterona. Lewisov trener Tom Tellez naj bi sploh nabavljaj za svoje varovance anabolike.

»Tega ne delam zaradi denarja,« je svojo odkritosrčnost branil Robinson, »marveč zato, ker imam dovolj izmišljotin. Vsi stalno govorijo, da tega ne delajo, a doping je zelo razširjen pojav med športniki.«

No, Robinson je dobil od Sterna za svoje izjave 250.000 dolarjev. Zaradi škandala, ki ga je zakuhal, pa bo šel pred sodišče.

ČEZ ZID DO SEKSA

Zdaj, ko berlinskega zidu ni več, so Vzhodni Nemci preplavili tudi hamburško četrta sekta.

Čeprav uživajo v svobodi, pa lastniki trgovin s potrebnimi pripomočki in prostitutke pravijo, da njihovi vzhodni rojaki sicer delajo veliko gnečo, prometa pa bolj malo.

5x PARI

Petkrat dobro - petkrat različno

5 vrst obarjenih klobas, ki jih spoznate po številkah:

- 1 z grobo mletjo rdečo in zeleno papriko
- 2 s fino mletjo rdečo in zeleno papriko
- 3 s fino mletjo zeleno papriko
- 4 z grobo mletjo zeleno papriko
- 5 s sušeno mešanico zelenjave in semen

Manj maščob, večja beljakovinska vrednost

V vseh prodajalnah z živili.

POMURKA Murska Sobota p.o.
Bijedičeva 11, tel.: 069/22-440, telex: 35243, telefax: 069/22-007

Slabe ocene iz zemljepisa

Američani in prebivalci Sovjetske zveze imajo vsaj eno skupno slabo točko — zemljepis. Izsledki nedavne ankete Gallupovega inštituta so pokazali, da oboji zelo slabo poznajo svet, ki jih obdaja. Prvo vzporedno raziskovanje poznavanja zemljepisa v ZDA, Sovjetski zvezi in še v osmih državah je pokazalo, da so prebivalci obeh velesil na dnu lestvice znanja. Tako je samo 7,4 odstotka anketiranih prebivalcev Sovjetske zveze znalo na »nemem« zemljevidu poiskati 16 mest. Med Američani je bilo dobrih poznavalcev zemljepisa 8,6 odstotka, med zahodnimi Nemci jih je bilo 11,2 odstotka, med Svedsi pa 11,6 odstotka. Med anketiranimi prebivalci Sovjetske zveze jih kar 13 odstotkov na zemljevidu ni našlo svoje domovine, ravno tako porazno znanje pa je pokazalo 14 odstotkov Američanov.

Moi si gradi spomenik

Šestinseddesetletni kenijski predsednik Daniel Arap Moi se je osebnostno zavzel za gradnjo najvišje stavbe v Afriki, ki bi jo morali postaviti sredi mestnega parka v Nairobiju. To naj bi bil 60-nadstropni nebotečnik, v njem pa sedež vladajoče stranke KANU.

Proti predsednikovi nameri ostro protestirajo člani ekološkega gibanja Zeleni pas, vendar Moi zavrača njihova opozorila, češ da je strah neupravičen in da gradnja ne bo škodila naravnemu rezervatu. Člani omenjenega ekološkega gibanja so doslej organizirali pogozdovanja na več ogolelih krajih po Keniji.

Opojni zaklad

V Veliki Britaniji se pripravljajo na dvig potopljenega zaklada posebne vrste. Odločili so se, da dvignejo dragoceni tovor, ki že pol stoletja počiva v ostankih ladje Politician (po naše Politik). Gre za 250 tisoč steklenic škotskega viskija, ki se je ves ta čas mirno staral v morskimi globlinah in se tako oplenitil, da zdaj poznavalci ocenjujejo vrednost vsake steklenice potopljenega viskija na 400 britanskih funtov, kar je v nam bolj poznani valuti približno 1200 DEM.

Ladja se je potopila leta 1941 pri otoku Eriskayu v otočju Zunanji Hebridi, ko je začela potovanje proti daljnim Bahamskim otokom. Njen tovor, takrat je štel pol milijona steklenic viskija, je bil namenjen guvernerju Bahamskih otokov. Na tem položaju je bil takrat windsorski vojvoda, nekdanji britanski kralj. Winston Churchill pa ga je poslal prek velike luže, da bi ne spletkaril z nacisti.

Ladja se je s tovorom namenila prek Atlantika, čeprav so takrat nemške podmornice obvladovale Atlantik in prenekatero tovorna ladja nikoli ni prispela na konec svoje poti. Politician je plovbo končal na začetku. Ribiči s Hebridov so polovico ladijskega tovara »spravili na varno«.

Odvita kupola opere

Zamislite si krog s premerom 17 metrov in z obsegom 54 metrov. Z rokami bi ga lahko objelo 60 ljudi, v njem pa so čudovite risbe. To velikansko sliko, razdeljeno v 24 trikotnih papirjev, zvitih in skrbno spravljanih v tulce v globini Muzeja lepih umetnosti v francoskem mestu Angersu, kjer je ta slika ždela pol stoletja pred očmi javnosti, so odkrili tamkajšnji muzealci in restavratorji. Risba je osnova za veliko fresko strova pariške opere. Med leti 1869 in 1873 ga je poslikal Jules Eugene Lenepveu na prošnjo svojega prijatelja Charlesa Garnierja, graditelja pariške opere.

RAZSTAVA ZA SLEPE

Po zahodnonemških mestih potuje nenavadna razstava. Nanjo so povabljeni predvsem slepi in slabovidni, ki jih organizatorji pred vhom v razstavne prostore opozorijo, da se razstavljenih kipov smejo dotikati, še več, lahko jih celo otipavajo. Razstavni katalog so izdali v dveh izvedbah. Za slepe je v Braillovi pisavi in s tridimenzionalnimi ilustracijami, tisti, ki vidijo, pa lahko kupijo katalog v normalni obliki. Katalogu so dodali tudi besedila, ki so jih slepi napisali za tiste, ki vidijo. V njih so podali svoje, drugačno umevanje umetnin. Podobno razstavo so priredili tudi v newyorškem muzeju za ameriško ljudsko umetnost.

Shakespeareovo gledališče

Arheologi londonskega muzeja so že več mesecev kopalni po opuščnem parkirišču južno od Temze.

Iskali so ostanek Shakespeareovega gledališča Globe. Prejšnji teden se jim je posrečilo najti, kar so iskali. Odkopali so ostanke zunanega in notranjega zidu gledališča, zanimive pa so tudi številne druge najdbe, na primer kovanci iz časa Karla I. in lesnikove lupine, ki jih je po vsej verjetnosti odvrlo elizabetinsko občinstvo. »Gotovost je za arheologa pretež-

ka beseda,« je dejal vodja arheologov londonskega muzeja Harvey Sheldon, »vendar pa nimamo prav nobenega razumnega razloga, da bi dvomili.«

Gledališče Globe, katerega lastnik je bil Shakespeare, so zgradili leta 1599. Imelo je vse značilnosti gledališča elizabetinske dobe. Sprednje prizorišče je segalo daleč v prostor za gledalce, nad tem pa je bilo zgornje prizorišče z balkonom. Leta 1614 je gledališče uničil požar, že naslednje leto pa so ga ponovno postavili. Do leta 1624 je bilo najbolj priljubljeno med vsemi londonskimi gledališči. Oliver Cromwell ga je leta 1644 dal podreti, ker je žalilo puritansko moralno.

Ljubitelji Shakespeara so se odkritja razveselili. »Globe je najpomembnejše gledališče na svetu!« je vzkliknil ameriški igralec Sam Wanamaker, ki se je že več let potegoval za to, da bi blizu prostora, kjer je stalo prvotno gledališče, postavili njegovo kopijo.

DAVEK ZA LOČITEV

Danski minister za finance se je odločil, da bo napolnil državni proračun tako, kot je treba. Tako je pred kratkim predlagal uvedbo posebnega davka za ločitev. Po novem Danec ločitev ne bo stala le duševnega zdravja, temveč tudi nekaj kron. Vlada pa ima še druge predloge v dobro »budžeta«. Tako naj bi uvedli tudi davek za tiste, ki želijo spremeniti svojo identiteto, za tiste, ki želijo dobiti socialno zavarovanje, pa tudi lovce nameravajo udariti po žepu.

Lambada kot Marina

Ni kaj: v modi je Lambada. Sicer prav imenitni pesmici grozi, da bo postala takšna lajna kot Marina. Uspeh južnoameriške skupine Kaoma s pesmijo Lambada spominja starejše in muzikologe na čas pred nekako sedemdesetimi leti, ko je južnoameriška glasba »okupirala« Evropo s tangom. Tudi takrat so imeli moralisti zoper novotarijo kopicu pomislekov, češ da je tango, danes že standardni ples, nadvse pohujšljiv. Tudi Lambada ni zgolj pesmica, ampak vsaj še ples, če ne za povrh še slog. Pesem je zares odlična in ni čudno, da je zajela tudi Evropo, pa tudi naše kraje.

Butik Iris Nade Antolin obveščena cenjenje stranke, da bo do vsehitve v nov lokal na Lendavski ulici nemoteno poslovala na Lendavski 58 — na dvorišču prek železniške proge.

Za poroko in druge slavnostne večere, pa tudi za najdaljšo noč v letu si omislite večerno ali poročno obleko Butika Iris.

Butik Iris je odprt od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure. V ponedeljek je zaprt.

Priporočila se Butik Iris Nade Antolin na Lendavski 58 v Murski Soboti.

Boutique Iris

Fred več kak trestimi leti, je bil Bela — kot bratranec motri reči v Partijo, pa je rjito po večerani sprejel ednoga starejšega člana, čij, čij, čij, njemu lejo navin Boug pomagaj, čij, Boug van, ka bi njemu tou pravo, njemu je soareče povedo starejši partijec. V tistom časi je bil njegov sekretar Vlado, stari je bil v tak slogi, ka je v njegovoj bližini bilou strašno riskantno povedati kaj v zveru v bougon. Zaj se pa Belchi strašno čudno vidi ka de lejšo velka ljubljanska TV čia, steroj je direktor Vlado, prenasala 24. decembra večer polnočnico direktivo z Bellehemq. Žiki Bela zna, ka tidi čij se razenaj den spreobnési, lejšo prijedeš v mebesa. Decemči.

TO IN ONO O ŽLAHTNEM ČAJU

Kje čaj pridelujejo, kakšne sorte kje rastejo in kako ga pripravljamo? Kaj je napisano na zavitku? Najpomembnejši pridelovalci čaja so: Darjeeling leži na južnih pobočjih Himalaje. Tam gojijo posebej mile čaje in aromatične vrste čajev, ki nasploh veljajo za najboljše. Nežnega vonja je in prijetnega okusa in v skodelici je svetel, če so ga pobrali spomladi (po angleško first flush). Darjeeling poletne žetve (second flush) je močnejši in tudi temnejši.

Asam je prav tako v Indiji in premore največje čajne nasade na svetu. Tam vzgajajo rastline, iz katerih se pripravlja težak opojno dišeč čaj temne barve. Cejlon, današnja Sri Lanka, je za čaj ohranil svoje ime. Od tam prihaja svež in aromatičen čaj, ki slovi po svoji zlati barvi.

Celih čajnih lističev danes skoraj ni mogoče kupiti, razen če ne gre za posebno žlahtne vrste čaja. Polno aramo ima, toda rad je presvetel, ker voda iz celih lističev ne

izveče vseh snovi, potrebnih za slasten čaj. Večinoma je čaj na prodaj zdrobljen, ker je tako kratko malo izdatnejši, tudi okus in vonj sta izrazitejša. Lističe zdrobijo na enakomerne delce. Pri tem postopku nastane veliko mrvic, pa tudi najfinejšega prahu. Temu pravijo fanning ali dust. Kakovost je natanko enaka kot pri zdrobljenih lističih, le da prah uporabijo za čajne vrečke, ker v vodi potrebujejo manj prostora.

Ne skalimo si zimskega veselja

Poškodbe v zimskih mesecih se dogajajo v glavnem alpskim smučarjem, seveda pa ne smemo pozabiti na naše otroke, ki se razposajeno sankajo po bližnjih gričih.

Tam so poškodbe tudi pogostejše, zlasti še, če so sankališča neorganizirana, blizu prometnih cest ali pa posejana z drevesi. Otroke je potrebno opozoriti na nevarnosti, kajti njihovo veselje je veliko in ob tem pozabijo na vsak občutek za nevarnost.

Za odrasle, ki si pozimi (če je sneg) pripenjo smučke, pa velja pravilo, da se morajo prej ogreti. Staro pravilo je, da se vsaka vadba, pa tudi smučanje mora začeti z ogrevanjem, da postane telo bolj prožno in manj izpostavljeno poškodbam. Seveda pa je za zimsko veselje potrebna tudi dobra oprema, zato pri izbiri le-te dobro premislite. In katera so najbolj značilne zimske poškodbe? Zvini, včasih tudi zlomi nog in rok pa udarnine in druge manjše poškodbe.

Prekuhavajte stekleničke!

Nemško ministrstvo za mladi, družino in zdravstvo opozarja starše, da je prekuhavanje otroških steklenič in cucjev še vedno najboljši način sterilizacije.

Danes, ko imamo tudi pri nas različna kemična sredstva za dezinfekcijo, ko uporabljamo in celo pretiravamo s čistili za pomivanje posode, ugotavljajo zdravniki, da ima vedno več otrok spremembe na sluznici ust ali tako imenovani sor. Ugotavljajo, da tega nekoč skoraj niso poznali, zato povezujejo ta pojav prav s pretirano uporabo čistil — in kar je še najbolj pomembno: starši v boju proti bakterijam pozabljajo, da je treba vsak dezinficiran pripomoček skrbno splakniti. Tako priporočajo prastaro izkušnjo: umijte stekleničke, cuclje, žličke in kar je še takega, če je že treba s čistilom, potem pa se skrbno posvetite splakanju. Naše babice so rekle: stekleničko napolni osemkrat s svežo vodo in prav tolikokrat jo seveda izlij.

Galileo leti po načrtu

Vesoljska sonda Galileo je uspešno izvedla manever, s katerim je prvič prilagodila smer poleta proti Jupitru. Med svojim šestletnim potovanjem bo morala to storiti še kakih tridesetkrat. V zaželeno smer so ji pomagale posebne potisne rakete, ki so delovale tri dni in so se vključevale vsaki dve minuti. Tako se je Galileo napolni proti Veneri, mimo katere bo letel februarja prihodnje leto.

Sondo so 18. oktobra izstrelili s shuttle Atlantis. Med potovanjem, ki bo dolgo 3,8 milijarde kilometrov, bo poleg Venera, dvakrat »obiskala« zemljo in tako dobila potreben pospešek za let proti Jupitru. Trenutno je od Zemlje oddaljena kakih sedem milijonov kilometrov.

NASVETI ZA GOSPODINJE

NEKAJ O POSODI

Jedilnega pribora in rezil iz nerjavčnega jekla na čistimo s praški, ki puščajo raze, lahko pa jih zdrgnemo s kredno moko ali sode bikarbono, da dobijo visok sijaj.

Če kuhamo v aluminijasti posodi fižol, kava, čaj, jajčne jedi, posoda znotraj rada potemni. To ni nesnaga, temveč začetna prevleka in je ni treba očistiti. Odstranimo pa jo, če v njej kuhamo kisle zelje, paradižnik ali jabolka.

Bakreno posodo očistimo s kisom iz soljo. Ko je očiščena, jo moramo še temeljito namiliti in izplakniti, nato pa dobro posušiti.

Vse gospodinje najbrž nimajo loncev za kuhanje mleka, v katerem se ne more prismočiti. Tudi v navadnem loncu se mleko ne bo prijelo dna, če ga boste prej splaknili z mrzlo vodo in, ne da bi ga obrisali, vanj vtili mleko.

POGOSTO SI MERIMO KRVNI TLAK?

Normalen krvni tlak podaljšuje življenje, človek ostane mlad in vitalen. Vedno več ljudi si ga meri. Če opazijo zvišanje, takoj obiščejo zdravnika. Pri mlajših od 45 let zadostuje že neslana hrana in reden tek v naravi. Tako si normalizirajo krvni tlak. Starejšim bolnikom pa zdravnik predpiše zdravila. Pomembno je tudi zmanjšanje telesne teže.

Povišan krvni tlak, ki ga ne opazimo pravočasno, je lahko smrtno nevarno. Okvarijo se žile, lahko pa nastopi tudi infarkt.

Moške prizadene krvni pritisk trikrat pogosteje kot ženske. Najpogostejši vzroki so: preveč soli v hrani, preveč maščob, preveč alkohola, stres. Visoki krvni tlak pa lahko tudi poledujemo. Zato nekateri zdravniki priporočajo, da že otrokom in mladini merimo tlak, zlasti če ga imajo njihovi starši. Če si tlak merimo sami, je pomembno, da si ga merimo na obeh rokah. Na desni roki (pri levičarjih na levi) je pritisk nekoliko višji kot na levi.

GLASBA PROTI STRESU

Glasba človeku pomaga, da ostane dlje časa mlad. Ob pravih napevih se sprosti in povrne se mu notranje sozvočje. Profesor dr. Hermann Rauhe z glasbene akademije v Hamburgu svetuje celo najustreznejše zvoke. Proti izčrpanosti poslušamo glasbo Glenna Millerja, Raya Conniffa pa orkester Mantovani. Stres nam bo razpršila glasba Bacha, Mozarta, pa tudi sodobne skladbe, na primer Yesterday, Čaj za dva, Tujca v noči. Glasba vpliva neposredno na vegetativni živčni sistem, ta pa je povezan z notranjimi organi.

ZOPER TEGOBE

Posebni vložki za čevlje imajo na določenih mestih prilepljene magnetke, ki spodbujajo krvni odtok in s tem blažijo bolečine. Narejeni so iz naravnih materialov in dobro vpijajo vlago, lahko jih tudi perete. Na paru vložkov je deset magnetkov z magnetno močjo 640 gaussov. Če vložke nosite vsak dan, magnetki blažijo krče v nogah in revmatične bolečine, zboljšujejo krvni odtok v telesu, pomagajo tistim, ki težijo zaradi nenadne hladne nog, premagujejo utrujenost in živčno izčrpanost. Če vložkov ne dobite v lekarni, jih lahko naročite pri proizvajalcu Gregorju Moserju iz Sentjurja pri Celju.

NAREDI SAM

Polica iz letvic za kozarce

Na steni v kuhinji pa tudi v zaprti kuhinjski omarici ali v domačem bifeju si lahko omislamo tako polico, kakršne imajo v angleških točilnicah, da so pijače in kozarci vselej pri roki, pa vendar na varnem. V poštev pride seveda samo za kozarce s peclji.

Polico naredimo iz 9 cm širokih letvic; dolžino določimo sami glede na prostor, ki nam je na voljo. Letvice prilepimo in pribijemo med dve 2 cm široki letvici približno 2 cm drugo ob drugo. Še prej pa izzagamo na primerem mestu polkrožne odprtine z malo večjim premerom od podstavkov kozarcev. Kozarce bomo potem s peclji pretikali skozi luknje in jih obešali v presledke med letvicami. Na steno bomo pritrdili polico z dvema trikotnima lesenima konzolama. Seveda bomo les zavarovali z brezbarvnim (ali barvoim) lakom, da bomo polico lažje čistili.

KAJ JE TOFU?

Med sodobnimi živili je tudi tako imenovano živo tofu. Tofu je sojin sir. V makrobiotiki ga zelo cenijo, pa ne samo to, ker je zdrava hrana. Če si tofu položite na čelo, kadar vas boli glava, bo glavobol minil. Tofu pomaga tudi kot obkladek pri visoki vročini. Tofu je najbolj okusen, če ga pražite ali pripravite na žaru. Lahko ga dušite z zelenjavo ali pripravite v juhi. Tofu dobite v makrobiotičnih trgovinah.

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota. Slišite jo lahko ob petkih v oddaji 21-232.

1. Lambda — Knoma
2. Varovalke padajo — Lačni Franc
3. That's what I like — Jove Bunny & Mastermix
4. Liberian Girl — Michael Jackson
5. Cherish — Madonna

Lestvica nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudijem na Ki dričevi 21 v Soboti.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Oddaja 21-232 je na sporedu Radia Murska Sobota (UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz) ob petkih od 18.00 do 19.00.

Kuhajte z nami

PEČEN FAZAN

Divjačina je zaradi sodobnih hladilnih naprav in tehnik konzerviranja dosegljiva v vsakem letnem času. Sedaj, v lovski sezoni pa je na voljo tudi tistim, ki si žele svežo divjačino. Vsaka divjačina mora dalj časa viseti na hladnem, da je primerno uležana. Meso, ki je zrelo v zamrzovalnici, izgubi precej močnega vonja, značilnega za sveže ustreljeno divjad. Meso starejših živali damo za krajši čas v kvašo, da se zmelha. Vendar se tega načina lotevamo vedno redkeje, ker ima tudi negativne učinke. Po ostrih kvašah postane pečenka bolj suha in izgubi hranilne vrednosti. Meso mladih živali pa sploh ne kvasimo, raje ga za 24 ur zavijemo v krpo, ki smo jo prepojili s kisom in jo vmes še znova navlažimo.

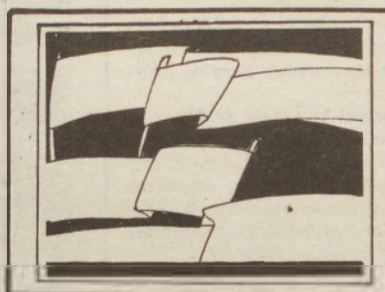
Eden od načinov priprave pečenega fazana. Potrebujemo: dobro uležanega fazana, sol, poper, vejico peteršilja, 10 dkg prekajene mastne slanine, čebulo, 1 del kisle smetane, kavino žličko jedilnega škroba ali gladke moke, začimbe in žličko vinskega žganja. Skupaj s fazanom pečemo prilogo, ki jo naredimo iz sesekljanih jete, srca, in želodčka — dodamo jim 2 namočeni in ožeti žemlji. Vse dobro začimimo in oblikujemo v štručko. Med peko jo polivamo. Ko je pečena, jo damo iz pekača, da se ne izsuši in do serviranja hranimo na toplem.

Pripravljenega fazana zunaj in znotraj natremo s soljo in ovijemo s tankimi rezinami slanine. Po približno 50 minutah pečenja odstranimo slanino in ga pečemo še toliko časa, da se koža zapeče. Nato ga polijemo s kislo smetano. Jedilni škrob ali moko zmešamo z del mrzle vode in zgoslimo omako. Jedilni škrob ali moko zmešamo z del mrzle vode in dodamo kanček žganja. Poleg pečene priloge ponudimo dušeno ali praženo zelenjavo.

NASA RISBA — VAŠ PRIPIS

Pripise k novi risbi pošljite najkasneje do 21. decembra na naslov VESTNIK Titova 29/1, 69000 M. Sobota. Objavljene pripise honoriramo.

— Hajmo vsi za mitingaše, naj nas ne briga delo naše! (Ja Ma)

— Zastave imamo zastave, samo za barve še ne vemo! (Jernej)

— Zastave so resda iste, le v nekem čudnem vetru plapolajo. (Ja Ma)

SESTAVIL MARKO NARAST	EFERT-NOST	EDEN OD BEATLESOV (JOJIB)	VEČJA VAS	PRAVO-SLAVNA SVETINSKA PODOBA	DNJA	PREBIVA-LEC VELIKE CELINE	HALA NAVI-HANKA
ZADNJI POGGI, ZADNJA ZAITEVA							
LJUDSTVO NA KAVKAZU							
SODOBNI SLOVENSKI PISATELJ (ANTON)							
OZNAKA ZA NEZNAMCA			NAJVEČJA PTICA				
KOVAN DENAR			KASTRIRANO GOVEDO				
JAPONSKI TELOVA-DEC				SRBSKO MOSKO BIE			
RIMSKA PETICA			LUTEČU NAJHITRA ŽUŽELKA, KI SESA KO		UPANJE	MESTO V ITALIJ, V CAMPAGNI	JUŽNA RASTLINA Z MIESNA-TNY LISTI
PRITOK KAME V SOVJETSKI ZVEZI			REJEC PSOV ALKOHOLNI PIAČA				DOBNA Č ZORAVNIK RANO-CELANE
TEŽKO OROŽJE, KANON							
ZNAMKA ŠVICAR-SKIH UR							
REKA, KI TEČE SKO-ZI CELJE							
PLOČNIK							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Potsdam, opereta, Nélipac, ekonom, SA, Anam, R, agena, ekran, R, ČA, rtač, etc, JN, narvali, Kranjec, Air, Aca.

SLAVICA URAS

PIŠE: FRANČEK ŠTEFANEC
RIŠE: ŠTEFAN ČERVEK

Skorec je vzel razkužen pribor. To je bil na lesenem ročaju nasajen železen del, nekakšne kleščice so bile, približal se je stričevim ustom. Stricu je takrat žganje že pošteno zmešalo pamet in najraje bi zapel, pa je moral odpreti usta in biti tiho.

«No, no, hitro bo, hitro... Zagrabila bova to krotico... Tako! Ga že imam... Krota pesja, kako se ta vrag trdno drži...» si je govoril Skorec in vlačil, majal in godrnjal je in čez čas je pomolel stricu pred oči izruvan zob. Potem je postavil predenji umazano vedro rekoč:

«Sem izpljunite kri, to vedro je za pomije... Pa še malo šnopseka vam nalijem, da si boste razkužili usta... No, vidite, kako hitro je šlo... Zadnja leta imam precej dela... Zobozdravnikov ni...»

In stric je pljuval kri, ki mu ni in ni nehala teči, izpiral si je usta z žganjem in peko ga je, da se je kremžil in imel solzne oči.

«Kaj so vas v šoli tudi pretepal? No, včasih, v stari Jugoslaviji» sem vprašal sestrično Liziko.

«So, so! Otroci si zaslužijo batine, če ne ubogajo! Kaj si bil že ti tudi tepen?... Po pravici povem! me je vprašala.

«Učitelj me ni še nikoli tepel... Nekateri pa pretepa. Naprej pred prvo klopo morajo iti naredni in tisti, ki ne znajo odgovarjati iz snovi. Prikloniti se morajo čez klopo in učitelj jih nekajkrat krepko mahne z oglatim šolskim metrom po riti...»

In tudi pri verouku pretepa... Kaplan me je zadnjič dvakrat pošteno udaril s tanko pintovo šibo po stegnjeni dlani... To strašno peče... sem bil zgovoren.

In moški so odgnali kravico, edino hišno bogastvo...

«Bit si bil? Šmrkavec, šmrkavi!... Pa sem te toliko učila... Ne vem, kaj je s teboj, da ti verouk ne gre in ne gre v glavo... Takoj vzemi katiki-zem in se uči...»

Šmrkavec! Zdaj sem se spomnila. Nežina Mica mi je povedala, da si v nedeljo spet spal v cerkvi med mašo... Drugič ne boš smel več sedeti v cerkvi v našem stolu, če boš še kdaj spal... Sprejaj boš klečal, na kamniti stopnici, kot drugi otroci... sem poslušal in žal mi je bilo, da sem začel raziskovati zgodovino pretepanja v šoli.

Verniki so imeli svoje sedeže v cerkvenih klopeh. Vsako leto so dali denar in ta namen Franciškonom in stric je imel sedež v prvi klopi, na to je bil strašno ponosen. In sem lahko hodil sedeti tudi jaz, ko ni bilo strica pri maši. Resnica je, da sem včasih, med mašo, predvsem med pridigo, sladko zasmrčal, četudi nisem želel. Nisem in nisem mogel vzdržati ob poslušanju vedno enako ali podobno pripovedovanih božjih resnic. Monotone, dolgočasne so bile za poslušanje pridige in ko sem pričel dremati, sem se na vse pretege trudil, da ne bi do kraja zaspa. Pogledoval sem na levo, kjer so sedele ženske, in videl, da me stalno opazuje sosedka Mica. Jezen sem bil zdaj na njo, ko sem izvedel, da me tožari. In prav ona, ki mi prinaša igrače in spominke, ko se vrača z zdravljenja na Golniku.

«Francček! Me sploh poslušlaš?... Na pamet mi povej šest temeljnih resnic!» je zahtevala Lizika.

«Prva, da je Bog; druga, da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje...» in vse do konca sem ji zdržal odgovor.

«No, no, naj ti bo. Tokrat si znal... Zdaj pa pojdi hitro pometat pod na dile nad mlinom, da bomo potem zmešali koruzno moko... Če ne bo čisto, ne boš smel na miklavževanje...» je bila stroga Lizika.

Miklavževanje v začetku decembra, tam pred prehodom v leto 1946, je bilo pri Sveti Trojici v dvorani kulturnega doma, ki so ga dali zgraditi pred drugo svetovno vojno tamkajšnji Franciškani. Premalo je bilo prostora tisti večer za vse kričanje, ki smo prišli gledat svetlega Miklavža, angelčke in hudiče. Drenjali, gnetli, suvali in prerivali smo se, vpili. Da, vpili! Tudi jaz sem bil med njimi, saj mi je Lizika dovolila iti, ker sem bil priden pometač. Po tistem, ko je padel v vojni bratranec Tuncček, je postajala Lizika pri hiši vse pomembnejša. Vsaj meni se je tako zdelo in predvsem jaz sem jo moral poslušati.

In ko se je tisti večer razgrnil rdeč, plišast zastor na trojiškem odru, je dvoranu zajela tišina. Takšen mir, takšna tihoča, da so je bili veseli še angelčki s perutmi, ki so se začeli sprehajati po prizorišču; peli so nekakšno alelujo, sredi odra je začela iz tal švigati rdeča svetloba in vsi smo z odprtimi ustmi čakali, kdaj se bodo prikazali hudički. Namesto njih je prišel sveti Miklavž. V cerkveni opravi je bil, ves zlat, in glavo mu je krasila

škofovska kapa; nosil je visoko, na vrhu zakrivljeno palico. Govoril nam je nekaj o poslušnosti, pridnosti, o bogaboječnosti, o prizadevnosti pri učenju o posvetnih in božjih resnicah.

Nismo povsem slišali Miklavževih krepostnih besed. Misli so nam bile tam, v sredini, v žarečem peklju. In dočakali smo, da so pričeli hudiči v peklju še bolj kuriti in začeli lesti iz kuhinje, kjer se cvrejo pogubljeni, nečedne duše. Rožljali so z verigami, kazali dolge rdeče jezike in nam grozili z rogovi.

Zašumelo je, le zašumelo je takrat v dvorani in bilo tiho še naprej. Strah je bil tisti, ki je naenkrat spraznil prostor pred odrom. Nazaj, vstran od pekla, so silili otroci. V cerkvi, pri verouku v šoli in doma je poslušala deca grožnje o večnem cvrtju, smojenju, pečenju ali kuhanju v kotlu, ki se mu je pravilo pekel.

Strah je gledal iz otroških oči in velik je bil, velik. Sveti Miklavž je prinesel s seboj darila. Za vse otroke jih je imel. Angelci so mu pomagali in jih pričenjali deliti. Škof je klical otroke na oder po imenih, bali so se iti na oder, ker je bil pekel preblizu in še bliže hudiči. In tiste manj pridne so zgrabili parkirni in jih vlekel proti peklju. Obupno kričanje in jok sta se takrat prepletala na odru in dolj po dvorani pa se je razlegal smeh.

«Že spet gredo k tisti sirotiki...» je rekla teta Katika možu, ko sta se na cerkveni praznik vračala od maše.

«Kam smo prišli, kam smo prišli?» je bil zamišljen stric in gledal skupino moških, ki je vlačila edino kravo iz hleva vdove s štirimi otroki.

«Pustite mi kravico!... Prosim!... Pri milem Bogu vas prosim!... Mojih otrok se usmiliti...» je prosila in vpila vsa iz sebe ženska srednjih let, tekača okoli predstavnikov ljudske oblasti, ki so dosledno opravljali vse v zvezi s prisilno oddajo. Še več, včasih so nekoliko pretiravali.

«Bikeca, bikeca rajši vzemite... Kravico mi pustite... Kaj bodo otroci brez mleka?...» je nadaljevala ženska. In moški so odgnali kravico, edino hišno bogastvo, gor po cesti in siroti, vdova, skromna bajtarica, se je v obupu, v brezumju, zagrabila za lase, si jih pulila in se znašla pred enim od glavnih v skupini. Prste na rokah je razprla, dvignila roki proti njemu proti obrazu, ki ga je zasovražila do dna duše:

«Maščuješ se mi, maščuješ?... Človeški izrodek!... Hvaljen bodi Bog, da te nisem vzela...» je kričala in hipala, hipala, da se je Katika ob pogledu na prizor trgalo srce.

«Hlapec si bil in hlapec boš ostal... Izrodek... Včasih si služil gospodi, zdaj pa služiš oblasti... O, Jezus nezerenski, uboga moja deca...» se je še vedno slišalo vpitje ženske.

Tiste čase so aktivisti govorili ljudem: «Prisilna oddaja je potrebna, da bo imel delavec, ki gradi in obnavlja porušene tovarne, dovolj hrane. Da bo imel tudar, udarnik, ki koplje v črnih globinah premog, dovolj kruha...»

In kmečko ljudstvo je dajalo, dajalo, in ko je uvidelo, da samo ne bo imelo kaj jesti, če bo preveč verno poslušalo ljudsko oblast, je začelo skrivati zabelo, moko; na črno je klalo in se začelo bati, da mu skrito odkrijejo, da bo sosed zatožil sosedo, ko bo slišal cviliti prašiča. In nikoli niso bili prašiči tako tiho in žalostno cvilili, kot proti koncu druge svetovne vojne in v prvih mesecih svobode, nove ljudske oblasti, miru. In pri stricu se je ponavljala moja hoja okoli hiše, moje opazovanje prihodov nezazelenih ljudi k mlinu.

Pogosto sta v tistih časih prihajala k mlinu po dva uradnika iz krajevnega ljudskega odbora. Veliko aktovko iz svinjskega usnja je nosil eden, drugi je iz nje jemal papirje in pisal, pisal je številke, sešteval, odšteval in določal dajatve. In oni drugi je hodil po mlinu, prikletu, po podstrežju in štjel vreče z moko ali zrnjem. Vse je bilo potrebno točno zabeležiti in predpisano oddati državi.

Tisto pomladno jutro je bilo slišati glasno streljanje iz pušk. Krave sem pasel na travniku blizu mlina in ker se takrat ni mledo in je bil pri hiši mir, so stričevi takoj zaslišali pokanje; prileteli so iz hiše in stric me je radovedno spraševal:

«Francček, kje streljajo. Kaj se dogaja?»

«Strele sem slišal, tja proti Oseku...» sem pokazal z roko in takrat je spet začelo ropotati.

«Jezus, Marija, reši nas vsega hudega... Kaj, se ta vojna še ne bo končala?» se je spraševala teta.

«Verjetno so se spet zgrabili trojiški vojaki in četniki...» se je vprašala in pravilno ugotovila Lizika.

Čez kakšni dve uri po streljanju so prišli po veliki cesti iz oseške smeri vojaki. Sredi skupine so trije kmetje peljali nekaj na vozovih. In ni se videjo, kar bi to bilo. «Mrtvi in ranjeni četniki in vojaki so!» se ugotavljala Lizika. Nedelja je bila tistega dne in z Liziko sva se odpravila k deseti maši. Imela sva kaj videti. Proti pokopališču sva šla in vojaki so nosili z vozov v mrtvašnico zoglenela trupla. Grozno, nezno, nenavadno je smrdele, zaudarjalo po ožganem, pečenem človeškem mesu.

Zgoraj ob samostanu so bile zložene velike butare, narejene iz akacijevih vej. Na njih je ležal ranjenec. Hlačnico leve noge je imel razrezano in noga mu je gola lažala na vejevju. Ranjen je bil pod kolenom, zgoraj, čez stegno, je imel trdno privezano gumijasto cev.

(Nadaljevanje prihodnjici)

križemkražem po naših šolah

Naša šola

Te dni je naša šola praznovala 25. obletnico otvoritve. Oče mi je pripovedoval, da je prav takrat začel obiskovati I. razred. Tedaj je bila le trinadstropna stavba brez prizidkov. Kljub temu je bila lepa in so bili z njo zadovoljni.

Čez čas so jo začeli dozidavati, da bi imeli dovolj prostorov in se lahko več naučili. Lani se nam je uresničila dolgoletna želja, saj smo dobili novo telovadnico, ki je najlepša v okolici.

Lidija Horvat

Naša šola je največja v mestu. Imamo tudi novo telovadnico, ki je velika in lepa. V šolo se vozim z avtobusom. Imam jo rada, ker se v njej dobro počutim in veliko naučim.

Simona Rajnar

V našem mestu so štiri osnovne šole. Naša se imenuje Edvard Kardelj. V njej je končalo šolanje že veliko učencev; nekateri so zdaj tudi znani strokovnjaki. Želim si, da bi naša šola še dolgo ostala tako lepa in da bi se v njej vsi dobro počutili.

Darja Glavač

(vsi učenci 3. c)
OŠ Edvard Kardelj,
Murska Sobota

Če se učenci OŠ Prekmurske brigade, nekoč posebne šole, morda kdaj počutijo odrinjene ali manj vredne, ker so lažje prizadeti in morajo zato obiskovati šolo s prilagojenim programom, pa so na minulih proslavi ob 25-letnici šole nastopili kot pravi mojstri — uspešno in ponosno. Obiskovalci prireditve so bili navdušeni. (Foto: Jože Graj)

MOJE MUCE

Imamo tri muce. Vse so zelo lepe. Ena je bela in črna, druga pisana in tretja črne barve. Vsač dan so v kuhinji. Mama jih nagaanja ven, mi pa jih kličemo noter. Največkrat pride v kuhinjo bela. Mijavka in prosil brano. Najstarejša je Mika. Vse lovijo miši. Podnevi spijo na terasi. Tam jim je najlepše. Ponoči pa so v hlevu. Rade hodijo k sosedovim.

Sonja Zver, 4. raz.,
OŠ Odranci

Dolgčas

V našem Zavodu je dolgčas, ker dobrih fantov ni; edino Damjan bil bi za nas. Je preveč važen se nam zdi. Ali pa Korošak bi bil za kaj, frizuro super on ima, tudi podplate dovolj velike, a premalo let za naše pike. Ostane še Boštjan, ki v piščani vedno frči; misli, da je seksi. Je nam se to ne zdi. Še Tomaža pozdravljamo, da užaljen on ne bo.

Mateja Kotnik, 7. raz.,
OŠ Veržej

Čebelarški krožek

Na naši šoli že drugo šolsko leto deluje čebelarški krožek, ki šteje 15 članov. Že od malih nog sem se navduševala za čebele, ker je tudi moj stari oče bil zvesti čebelar in ljubitelj teh pridnih živalic. Tudi čebelji piki, ki niso redki pri delu s čebelami, niso predstavljali nobene ovire, da se ne bi vključila v čebelarški krožek, ki ga vodi naš hišnik Koloman Kozic, ki tudi doma čebelari. V predlanskem šolskem letu je prav on postavil s pomočjo učencev in učenk višjih razredov lep čebelnjak ob naši šoli in tako imajo sedaj naše varovanke zavetje v slabem vremenu. Pobudnik našega čebelarstva pa je bil naš zunanji mentor Elemer Hujs, ki nas še vedno rad obišče, svetuje kaj o čebelah, mi pa mu radi prisluhnemo. V začetku smo imeli dve AZ družini, sedaj pa imamo tri družine čebel. Pri krožku smo razdeljeni na srednjo in nižjo stopnjo. Učimo se o življenju in delu čebel, o njihovih pridelkih, o uporabi in koristnosti čebeljih proizvodov v vsakdanjem življenju in nenazadnje o boleznih čebel, ki jih ni malo. Vse to in še marsikaj lahko vidimo tudi na diafilmih in slikah, ki jih gledamo ob razlagi tov. Kozica. Pri praktičnem delu pa to znanje še poglobljamo. Jeseni krmimo čebele, pred mrazom obložimo panje s časopisnim papirjem in stiroporjem, da bi naše ljubljence lažje prezimile. Sedaj, ko je delo v čebelnjaku končano, pa bomo zbijali satnike, jih žičili in vtirali umetne satnice. Delo v krožku je zanimivo in poučno. Lani so naši krožkarji sodelovali na republiškem srečanju in tekmovanju mladih čebelarjev, ki je bilo v Murski Soboti. V tem šolskem letu pa se pripravljamo še na srečanje in tekmovanje mladih čebelarjev Slovenije, ki bo meseca maja prihodnje leto v Ljubljani. Zima je tu, čebele so stisnjene v gručo, da jim je bolj toplo, obenem pa potihem, kakor jaz, komaj čakajo, da pridejo toplejši dnevi in da se razcvete pomlad. Topli sončni žarki bodo zvalili čebele iz panja na cvetove radodarne pomladi in spet bodo lahko nabirale med, cvetni prah in ostale pridelke, ki so še kako koristni za človeka in njegovo zdravje. Med, ki ga nabirajo naše čebele, smo odstopili šolski kuhinji, ki ji je pri šolskih malicah še kako dobrodošel. Letos ga je bilo 40 kg. V zameno pa bomo dobili čebelarški material.

Želim, da bi naš krožek še naprej deloval, ohranil svoje članstvo in imel veliko uspeha in medenih dni.

Tanja Danč, 8. razred
OŠ Bratstvo in enotnost, Prosenjakovci

Pri sosedovih je zagorelo

Bil je lep jesenski dan. Čeprav se je nagibal proti večeru, so ljudje bili še vedno na njivah, saj so hiteeli s spravilom krompirja. Mi smo obirali jabolka za ozimaco.

Ker naenkrat pa zaslišimo strašno pokanje. Mama se je pošalila in rekla: »Napač na Doktežovje.« Kmalu pa se je oglasila strena in ljudje so hiteeli s polja. Gost dim, šviganje plamena, kričanje gasilcev in ljudi, vse to je bilo videti grozno. Tudi mi smo šli tja. Očka je pomagal pri reševanju. Tu se je pokazala prava pomoč oziroma solidarnost do sočloveka v nesreči, saj je bilo veliko ljudi, ki so pomagali. Reševali oziroma gasili so pozno v noč. Vzrok požara še zdaj ni znan.

Največ požarov nastane prav zaradi človeške malomarnosti, zato bodimo vsi bolj previdni z ognjem, še posebej kadilci s cigaretinimi ogorki, in ne kurimo tam, kjer ni varno.

Suzana Fras,
OŠ Bakovci

Nepozabno slovo

Bilo je vroče. Sedela sem na stopnicah, kar v kopalnih, ter brala knjigo. To rada počnem ob nedeljskih popoldnevih. A ta nedelja je bila zame posebna. Kakor zaledenost ustvarjena zame, vsa pisana in lepa. Ker se je že jutraj in celo dopoldne sonce trudilo s svojimi žarki, ki je srce poskočno zaplesalo in bila sem pripravljena na pustolovščine. Do tih sem takole brala. Ko pa je prišel oče, se je vse obrnilo na glavo. Rekel je, da ga je poklical ujec in mu sporočil, da lahko pridem k njemu na počitnice.

Burno in napeto je bilo dopoldne a popoldne, joi! Z mano sva ves popoldan tekali iz kuhinje v sobo, iz sobe v kopalnico in spet v kuhinjo, pa v sobo. Se sprašujete, zakaj? Zato, ker je bilo dogovorjeno, da ob šestih odrinemo. Ko je ura odbila pol šestih, sem bila končno pripravljena. Le še koveček in nekaj vreč je bilo treba odnesti v avto ter vzeti slovo od domačih. Ojjo, že spet to slovo. Od tega slovesa imam solze v srcu, grlu in očeh. A zdaj, zdaj ne bom jokala. Tako je tudi bilo. Spustila nisem niti solze, kakor da ne bi bilo nič. Ko smo odrinili, sem opazovala okrog sebe naravo, ta prelepi slovenski svet, opazovala sem bisere Slovenije. Videla sem dolge njive in travnike, tu pa tam je vzletela ptica; spet se je prikazala hiša in spet je šlo vse od začeta. Od vsega lepega so se mi nabrale solze v oči. Za trenutek sem se spozabila, a ta trenutek mi je minil prehitro, ker se je ob trenutku vrnitve v resnični svet na veliki tabli prikazal napis DRŽAVNA MEJA. Pa naj mi še kdo pove, da ni tepla zemlja, ta slovenska.

Melita Gaber, 6. raz.,
OŠ Rogasovci

Moja vas

Moja vas leži na desnem bregu reke Mure. Imenuje se Zasadi. Ima nekaj nad 25 hiš. Skozi pelje ozka asfaltirana cesta. Ob njej stojijo hiše. Ljudje se večinoma ukvarjajo s poljedelstvom, nekateri pa so zaposleni v tovarnah. Moje vasi ne želim nikoli zapustiti.

Helena Balek, 2. a,
OŠ Videm ob Ščavnici

V teh dneh bodo anketaři prišli v hiše tisočih naših naročnikov in vas vprašali o mnenju o Vestniku in o informiranju na sploh. Prosimo vas, da jih z naklonjenostjo sprajnete in na vprašanja kar najbolj objektivno odgovorite. Od vaših odgovorov je namreč odvisna smer, v katero bomo usmerili Vestnik jutrišnjega dne. Želimo, da bi bil to predvsem vaš glas, sodelno oblikovan in ustrezno bogat. Zdaj imate priložnost, da kar najbolj osebno sodelujete pri načrtovanju njegove prihodnosti.

Ker vemo, da bi poleg tistih kiste naročnikov še mnogi radi povedali svoje mnenje, anketo objavljamo. Odgovorite na vprašanja, izrežite ta list in nam ga pošljite na naslovi VESTNIK, Trtova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA.

VPRAŠALNIK O VESTNIKU

1. ALI BERETE VESTNIK?

- preberem ga v celoti
- preberem le teme, ki me zanimajo
- ga le prelistam
- ne berem ga

2. ALI VESTNIK ZADOVOLJUJE VAŠE POTREBE PO

- celoviti informiranosti o Pomurju
- informiranosti o dogajanju in zanimivostih zunaj Pomurja

	DA	DELNO	NE
a.			
b.			

3. KAJ JE PO VAŠEM MNENJU GLAVNA FUNKCIJA LOKALNEGA ČASNIKA?

- informiranje
- oblikovanje javnega mnenja
- vzganjanje
- zabava
- oglaševanje
- ne vem, neodločen

4. KATERE OD SPODAJ NAŠTETIH ČASOPISOV REDNO BERETE?

KATERE OD NAŠTETIH RADIJSKIH IN TELEVIZIJSKIH POSTAJ SPREMLJATE VSAK DAN?

OD KATERIH MEDIJEV DOBIVATE NAJVEČ INFORMACIJE O POMURJU? (Izberi dva)

- iz Vestnika
- iz Nepujszaga
- iz Dela
- iz Večera
- iz Kmečkega glasa
- z radia Maribor
- z radia Murska Sobota
- z radia Ljubljana
- s televizije Ljubljana
- ostalo

5. KATERA PODROČJA V VESTNIKU VAS NAJBOLJ ZANIMAJO? OD SPODAJ NAŠTETIH IZBERI NAJVEČ TRI (OBKROŽI)

- politično dogajanje
- gospodarstvo
- kmetijstvo
- narodnost
- kultura
- šport
- turizem
- ekologija
- komunalna dejavnost
- šolstvo
- znanost
- zdravstvo
- obrtništvo
- socialno varstvo
- obramba in zaščita
- religija
- drugo (navedite kaj)

6. IZMED NAŠTETIH PODROČIJ POD VPRAŠANJEM 5, IZBERITE DVE, ZA KATERI MISLITE, DA SE O NJIMA PREMALO PIŠE.

7. KAJ MISLITE O NASLEDNJIH LASTNOSTIH INFORMIRANJA V VESTNIKU?

- časnik je pregleden
- zunanja podoba je privlačna
- prispevki so aktualni
- pisanje je nepristransko
- pisanje je razumljivo
- v njem so tudi neresnice
- fotografije so dobre

	DA	DELNO	NE	NE VEM
a.				
b.				
c.				
d.				
e.				
f.				
g.				

8. KAJ MISLITE O NASLEDNJIH TRDITVAH O VESTNIKU?

- premalo je novih, svežih idej
- premalo se posvečajo razvoju Pomurja
- lako bi bilo več lahkotnejšega branja
- premalo je intervjujev z zanimivimi osebnostmi
- rezultati gospodarjenja v Pomurju so predstavljeni nerazumljivo

TRDITVE	Popolnoma se strinjam	Delno se strinjam	Ne vem	V glavnem se ne strinjam	Sploh se ne strinjam
a.					
b.					
c.					
d.					
e.					

9. KAKO POGOSTO ZASLEDITE V VESTNIKU PRISPEVEK O VAŠI KRAJINI SKUPNOSTI?

- vsak teden
- vsaj enkrat mesečno
- vsaj enkrat na pol leta
- enkrat letno ali celo manj

10. ČEMU BI PO VAŠEM MNENJU V RUBRIKI »KMETIJSKA PANORAMA« MORALI POSVEČATI NAJVEČ POZORNOSTI?

- kmetijskim strokovnim nasvetom
- reportažam iz življenja kmetovalcev
- poročilom in komentarjem o dogajanju v kmetijstvu
- drugo (kaj?)
- kmetijskega področja ne spremljam

11. KAKŠEN NAČIN PISANJA SE VAM ZDI NAJBOLJ PRIVLAČEN ZA BRANJE? (Izberi dva)

- kratke novice o dogodkih
- daljša poročila z veliko informacijami o dogajanju
- komentatorski pristop novinarja do dogajanja
- literarni stil pisanja (reportaža)
- prispevki z veliko fotografijami
- daljša, poglobljena analiza problemov
- zabavno in razvedrilno pisanje o dogajanju
- kombinacija raznih zvrsti

12. KAJ BI VI NAREDILI, DA BI BIL ČASNIK ŠE BOLJŠI?

13. ALI MENITE, DA V POMURJU OBSTAJA SVOBODA TISKA IN JAVNEGA IZRAŽANJA?

- da, v celoti
- da, delno
- ne obstaja
- ne vem, neodločen

14. KAKO JE VESTNIK V TEM LETU ZASTOPAL STALIŠČA IN INTERESE

	DOBRO	SLABO	NE VEM
a. mladih			
b. novih zvez in strank			

15. ALI BERETE GOSPODARSKO-PROPAGANDNA SPOROČILA V VESTNIKU?

	DA	VČASIH	NIKOLI
a. reklame			
b. male oglase			
c. program kina			

16. KAKO BI ŽELELI V PRIHODNJE VPLIVATI NA UREJANJE VESTNIKA?

- prek anket, kot je ta
- v pogovorih z uredniki
- s sodelovanjem v javnih razpravah o vsebini
- kako drugače:
- ne želim vplivati na urejanje časnika

VPRAŠALNIK O RADIU MURSKA SOBOTA

1. KOLIKO UR TEDENSKO POSLUŠATE RADIO MURSKA SOBOTA?

- od 1 do 10
- od 11 do 20
- od 21 do 30
- od 31 do 40
- ga ne poslušam

2. ČE POSLUŠATE RADIO MURSKA SOBOTA, KATERI SKLOP ODDAJ VAS NAJBOLJ PRITEGNE? (Izberite dve)

- aktualno politične
- jutranje — kontaktne
- gospodarske
- oddaje o narodnosti
- kulturne
- športne
- glasbeno-razvedrilne
- čestitke

3. KAKŠNO ZVRST GLASBE NA RADIU MURSKA SOBOTA NAJRAJE POSLUŠATE?

- klasično
- ljudsko
- narodno zabavno
- tujo zabavno
- domačo zabavno

4. KAJ BI VI NAREDILI, DA BI BIL SPORED RADIA MURSKA SOBOTA BOLJŠI, BOLJ PO VAŠEM OKUSU?

PODATKI O ANKETIRANEM

- spol:
  - moški
  - ženski
- leto rojstva:
- IZOBRAZBA:
  - nedokončana osnovna šola
  - končana osnovna šola
  - strokovna šola
  - srednja šola
  - višja in visoka šola
- POKLIC:
  - delavec (NKV, PKV, KV, VKV)
  - uslužbenec
  - kmetovalec
  - upokojenec
  - obrtnik
  - gospodinja
  - dijak, študent
  - drugo

Kraj in občina:
datum:

Rudi Čačinovič

Ustanovitev okrožja KPS
leta 1939

LACKO V KRIZI. VPRAŠANJE POKLIC

Po maturi se je Lacko vpisal na pravno fakulteto. Ko se je predstavil dekanu, je ta pohvalil njegovo dobro maturitetno pričevilo in izrazil zadovoljstvo, ker prihajajo na fakulteto tudi zelo dobri študenti. Lacko pa mu ni povedal, da ne čuti nikakršnih nagnjenj do študija prava. Na fakulteto se je vpisal le zato, ker so bili slušatelji najbolj svobodni in študij najcenejši. Zanimale so ga zgodovina, književnost in filozofija. Vedel pa je, da nikoli ne bo dobil profesorske službe, torej tak študij ne bi imel smisla. Na univerzi je politično deloval, dokler ga organizacija ni preusmerila na druga področja. Sam si je izbral delo v rodni pokrajini, vsa leta pa je bil tudi zelo dejaven v agrarnem klubu.

Vse do leta 1936 je njegovo delo potekalo v znamenju misijonarskega navdihnjenja. Vrsto nalog je opravil s pravo mladostno razigranostjo. Med marsikaterim javnim nastopom je poklical na pomoč humor, ironijo in karikiranje nasprotnikov. Po začetnem zanesenjaštvu pa se je začela pojavljati kritičnost, posledice ugotovitve, da tudi vodstva niso nezmotljiva. Ves prosti čas je posvetil študiju marksizma in branju domače in tuje književnosti. Spoznal je vse spise in pisce, ki so mu jih priporočali: Marxov Kapital, Engelsovi deli Anti-Dühring in Nemška kmečka vojna, Stalinove probleme leninizma ter

Buharinove, Horrabrinove in Thalheimerjeve spise. To so bili takrat poglaviti evangeliji nove vere. Pozneje je bral dela različnih nasprotnikov marksizma in avtorjev, ki so jih marksisti kritizirali. Kakor nekoč kaplan Ivan,¹⁰ ki ga je svaril, da bo izgubil vero, so ga tudi tovariši opozarjali, naj ne bere literature nasprotnikov gibanja. Toda ob njej je postal le nekoliko reformatorski ali protestantski, nove vere pa ni izgubil. Enako je bilo z beletristiko. S poezijo se ni dosti ukvarjal. Bral je vso rusko literaturo, klasično in sovjetsko. Posebno močno so vplivali nanj pisci iz revolucionarnih let. Iz njihovih del so veli veličina in strahote revolucije in njenih neposrednih posledic. Nekateri futuristi so celo vplivali na slog njegovih literarnih poskusov. Bral je tudi zahodne »odpadnike«, razočarane nad razvojem v Sovjetski zvezi: Gideovo Vrnitev iz ZSSR in pričevanja Panaíta Istratija. Ugajal mu je Bunin, čeprav je bil emigrant in čeprav so bila njegova dela doma prepovedana. Spet se je upiral papeški nezmotljivosti in seznamom prepovedane literature. O teh svojih posebnostih ni razpravljal ne na univerzi ne v klubu, temveč le s prijateljem Vladom. A tudi ta ni izgubil vere, čeprav ni častil vseh njenih svetnikov.

10) Ivan Jerič

(» nadaljnje)

»Žlahtni gospodje! Jest sim le en kmet — ampak za norca se ne pustim deržati! De bi vi še taki gospodje bili, obluba more še dones dokončana biti!«

Tako odločni kot oče Jaka v Linhartovi ŽUPANOVI MICKI smo bili pred dvesto leti Slovenci. Kako smo pravzaprav živeli v letu francoske revolucije?

Oglejte si razstavo Narodnega muzeja v Ljubljani

NARODNI MUZEJ LJUBLJANA

in odkrili boste korenine slovenskega samozavedanja in kremenitosti.

Razstava bo na ogled do 15. januarja 1990.

**SVOBODA, BRATSTVO,
ENAKOST
1789
1989
GESLO ZA DANAŠNJO
RABO!**

Bencinska črpalka po novem letu

Krajani Spodnje Ščavnice in okolice nestrno pričakujejo odprtje nove bencinske črpalke. To gradi Kmetijska zadruga Radgona pri svojem Kmetijskem oskrbnem centru. Za gradnjo bencinske črpalke so se odločili, ker je na tem območju veliko kooperantov, ki so morali po gorivo v G. Radgono ali Lenart. Na novi črpalci, odprta bo takoj po novem letu, bodo prodajali dizelsko gorivo in super bencin.

L. Kramberger

CESTA NAJVEČJA PRIDOBITEV ZA VUČJO GOMILO

V enem letu, to je od prvega do drugega praznika, so v KS Tešanovci veliko postorili za napredek posameznih naselij. Tešanovci so asfaltirali poti na pokopališču, uredili zunanost vaškega doma in okolico. V Suhem Vrhu so pridobili pet novih telefonskih naročnikov, tako da jih imajo tačas šest. V Vučji Gomili so uredili tri avtobusna postajališča, kapelo in požarnovarnostne bazene. V Mlajtincih pa so uredili vaški dom in mrtiško vežo. Največja pridobitev pa je vsekakor asfaltirana cesta Tešanovci—Vučja Gomila — Selo, dolga nekaj nad 7 kilometrov. Cesto, ki je stala 5,5 milijarde dinarjev, so modernizirali z združenimi sredstvi samoupravne interesne skupnosti za ceste, referendumskimi sredstvi združenega dela. Od tega pa so posamezna naselja prispevala: Tešanovci 230 milijonov, Vučja Gomila 120 milijonov in Selo 63 milijonov. Posamezne odcepe ceste so financirali tudi nekateri krajanje Vučje Gomile, prispevke pa so dali tudi nekateri posamezniki. Pri posodobitvi ceste pa je delala tudi MDB.

Asfaltirana cesta Tešanovci—Vučja gomila—Selo pomeni največjo pridobitev za krajanje Vučje Gomile, saj so tako dobili povezavo z občinskim središčem in sosednjo Madžarsko. Zato so tudi osrednjo slovesnost ob letošnjem prazniku republike in odprtju ceste v krajevni skupnosti govoril predsednik sveta Geza Rituper, slavnostni govornik pa je bil predsednik skupščine občine Murska Sobota Andrej Gerenčer.

F. Maučec

Poudaril je, da smo v soboški občini letos modernizirali 68 kilometrov cest na 12 odsekih in v 23 krajevnih skupnostih, s čimer pa smo posodobili le 50 odstotkov vseh cest. Povedal je tudi, da lahko novo asfaltno cesto primerjamo s pridobitvijo elektrike pred leti ter da pomeni nove možnosti razvoja turizma in malega gospodarstva na tem območju. Andrej Gerenčer pa je tudi govoril o sedanjem družbeno-

političnem trenutku in problemih nato pa cesto predal name-nu. Kulturni program so pripravili člani kuda Avgust Gašperič iz Vučje Gomile. Ob tej priložnosti pa so tudi podelili priznanja KK SZDL Tešanovci. Ta so dobili: Vlado Kardoš, Vera Cipot, Jože Vitez in Jože Kranjec iz Tešanovca, Štefan Ferencek, Tončka Kržanko in Jože Luthar iz Vučje Gomile, Jože Kučan iz Suhlega Vrha ter Jože Horvat in Ludvik Horvat iz Mlajtinec.

Na slovesnostih ob otvoritvi asfaltirane ceste v Vučji Gomili pa so tudi razgnili program dela za prihodnje leto. Tako nameravajo v Tešanovcih urediti streho na vaškem domu, asfaltirati cesto Tešanovci—Mlajtinci in urediti vaške ulice. V Vučji gomili želijo urediti vodovod in mrtvašnico na pokopališču ter vaške ulice. V Mlajtincih bodo zgradili zbiralnico mleka kot prizidek k vaškemu domu, obnovili vaški dom in uredili ograjo na pokopališču. V Lukačevcih pa nameravajo zgraditi most čez potok.

ZADEVA: BUČKOVSKA RAZVALINE IN TRMA KRAJANOV

Kraj dogodka: osnovna šola Bučkovi, združna trgovina Bučkovi...
Stazje: porazno.
Zaporedno število apela krajanov: ...-ič.
Ocena možnosti za uspeh: le ob vztrajni trmi vodstva DPO in KS Bučkovec.
Zveni kot nekakšen dosje in v bistvu tudi je. Pozoren spremljevalec dogajanj v tej manjrazviti krajevni skupnosti v občini Ljutomer bi, brskajoč po arhivih, našel številne zapise, opazke, zahteve in prošnje krajanov, da bi jim t.l. širša družbenopolitična skupnost (mišljena je občina) pomagala pri nekaterih najosnovnejših problemih, da bi imeli bučkovski učenci v osnovni šoli vsaj približno podobne razmere za normalno učenje kot drugi, da bi kmetje kulturno kupovali svoje kmetijske potrebščine, da bi imela krajevna skupnost z razvojem kopaljšča vsaj nekaj malega upanja za razvoj kraja.

SOLA
Telovadnica, ki ni vredna tega imena, je tako majhna, da gre v njo težko 20 učencev, ponavadi pa tam telovadi 35 šolarjev. Edino v učilnici za kemijo je tekoča voda, stranišče ne požira vode, omet odpada z zunanjih in notranjih sten, kuhinja je velika 4 x 3 metre, štedilniki pa so še na drva, pouk dvoizmenski z neurejenimi avtobusnimi zvezami, prostora za knjižnico ni...

Podatki, zapisani v beležnici, so grozljivi. Danes, ko prisegamo na znanje, kadre, ki naj bi premostili politično in gospodarsko krizo, danes lahko najdemo tudi takšne razmere, kot so omenjene. Krajanje, predvsem pa učenci in učitelji, še vedno upajo na solidarnost vseh v občini Ljutomer, ki naj bi bila pokazana s sprejetjem gradnje (ali obnove) šole v referendumski program.

Ni potrebno nobene velike analize, ki bi dokazovala, da je drugačna šola v Bučkovcih resnično potrebna.

TRGOVINA
Inšpekcijske službe so že večkrat zagrozile oz. tudi že ukazale, da bodo trgovino zaradi nemogočih prostorskih razmer morali zapreti. Kaj pomeni to za kmetovalce (ti pa so v večini v tej krajevni skupnosti), ni potrebno veliko razlagati: vožnja v oddaljene Radoslavce ali pa celo v Ljutomer. Koliko izgubljenega časa, bencina...

KOPALIŠČE
Takšno kot je, nima nobene prihodnosti. Ima premalo denar-nu zaledje, da bi se lahko ustreljivo v turističnem tržnem prostoru. Tu bi morala biti navzoča kakšna večja delovna organizacija s področja turizma, ki bi sku-

šala vlagati denar v razvoj kopaljšča.

KAJ STORITI?
Kot že tolikokrat, so se tudi pred kratkim sestali krajanje (oz. njihovo vodstvo) ter predstavniki skupščine občine in DPO Ljutomer. Premlevali in pretresali so vprašanja, vendar kakšnih zelo optimističnih napovedi za rešitev problema ni bilo. Rešitev problema šole je edino v referendumskem programu. To so ugotovljali vsi po vrsti. Prvi koraki so na Komiteju za družbeno načrtovanje in gospodarski razvoj pri SO Ljutomer že narejeni. Potrebne bodo še nekatere študije, predvsem pa aktivnost krajevne konference SZDL Bučkovi, da šola pride v program.

Tudi v KZ Krževci-Ljutomer oz. TZO Kmetovalec, ki je lastnik trgovine, obljublja, da bo-

do problem te trgovine v Bučkovcih rešili. Toda ne prihodnje leto, marveč šele leta 1991. Pa še takrat se bodo problema lotili »študijsko« in ob pomoči sovlaga-teljcev. O možnostih pridelave biohrane na območju Bučkovec pa je predstavnik zadruge menil: »... se moramo na to pripraviti strokovno.« Brez komentarja.

In kaj bo s kopaljščem? Dokler se o možnostih razvoja ne bo izrekla naša največja turistična organizacija, Radenska, je skoraj brez smisla govoriti o prihodnosti razen če... razen če se ne najde kak zasebni kapitalist, ki bi spoznal prednosti neokrne-je narave, zdravilne tople vode in drugih prednosti v tej krajevni skupnosti. Do takrat pa bodo morali biti v Bučkovcih še zelo zelo trmasti in vztrajni.

Dušan Loparnik

NAJSTAREJŠA KRAJANKA

V 47. številki Vestnika, 28. 11. 1989, sem zasledil članek z naslovom Najstarejša krajan avtorja Antona Horvata. Prepričan sem, da je tovarš Horvat mislil tudi na ženski del populacije upokoje-ncev, zato se mi zdi toliko bolj ne-razumljivo, da je »pozabil« vsaj na tri gospe, ki so starejše od omenjenega gospoda L. Ciguta. Eaa od teh je tudi moja babica Justina Horvat, ki je rojena 19.

11. 1898, zato mislim, da je prav ona najstarejša krajanica Belti-nec.

19.1.1898, R...

Moj namen pisanja ni obtože-vanje avtorja, ampak le dopolnilo članka.

Bernard Goršak

Jožetovi spretni prsti

Domiselnim ljudem nikoli ni dolgčas, še zlasti pa ne tistim, ki znajo pridno uporabljati svoje spretno roke. Eden takih je tudi Jože Vincetič, ki živi v bloku blizu železniške postaje v Murski Soboti. Že osmo leto je v pokoju, prej pa je 13 let delal kot kurjač v murskosoboški bolnišnici in potem

Tako je Jože dokončal klopotec, ki ga je delal kar tri mesece. Foto: N. Juhnov

14 let vodil tamkajšnjo vzdrževalno službo. Že od nekdaj je rad popravljaj raznovrstne predmete, jih obnavljal, če je bilo potrebno, saj mu tako dotrajanih stvari ni bilo treba nadomestiti z novimi, pa še zadovoljen je bil pri delu. Jože izdeluje različne okvirje za slike, lesene štorke, letala, klopotce in druge podobne predmete. Še posebej pa je ponosen na lesen ročni mlin za moko oziroma žrnjle. Ob tem ni pozabil omeniti, da ta mlin izvira iz Štajerske, odkoder je tudi sam doma.

Jože ima delavnico kar v kuhinji. Tam je veliko orodja, in to zlasti navadno ročno orodje, saj kakega specialnega nima. Tega tudi ne potrebuje, saj zna uporabljati stara ročna orodja. Predmete, ki jih naredi, hrani v svojem stanovanju. O prodaji nikoli ni razmišljal, pa tudi v prihodnje jih ne misli prodajati, čeprav bi bili za trgovine s spominki še kako zanimivi. Pri Vincetičevih pa se z ročnimi spretnostmi ne ukvarja samo Jože, ampak tudi njegova žena, vse bolj pa mikajo tudi sina. Žena veliko plete, včasih pa Jožetu pomaga pri okraševanju klopotcev ali drugih figuric. Pred kratkim je tako z okraski dopolnila klopotec, ki ga je Jože izdeloval kar tri mesece. Boleden mu ne dovoli, da bi lahko veliko delal, vendar kljub temu z veliko vztrajnostjo dokonča vsako delo, ki se ga loti.

Jože pravi, da mu nikdar ni dolgčas in da ne more sedeti križem rok ter gledati, kako dnevi minevajo. Vesel je vsakega obiska, saj rad poklepeta o svojem delu, o svoji mladosti in otroštvu. Njegove zgodbe so zanimive in pestre, tako da čas ob njih hitro mine. Optimizma in dobre volje Jožetu ne manjka, tako kot mu ne manjka dela in zamisli. In tako se človeku utrme, kako lepo bi bilo, če bi bile te lastnosti nalezljive, saj bi marsikateremu vsega naveličanemu in obsedenemu z vsakdanjo enoličnostjo še kako prav prišle.

Lidija Kosi

LJUDSKI GLAS
GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OBIMURSKIH OKRAJEV
Murska Sobota 24. marca 1949
OBIMURSKI TEDNIK
GLASILO SOCIALISTINE ERAR DELAVNEGA LJUDSTVA ZA OKRAJEV

LETO 1978 — Dodobra »odebljen« je bil ta čas naš tednik: vse mogoče se je našlo v njem — na pomurski, slovenski, jugoslovanski, evropski in svetovni ravni.

O pripravi na volitve (s)m) se razpisali v februarju in marcu, da bi sredi marca končno tudi priobčili poročilo o volitvah. Na veliko se je predstavljalo pomurske delegate za 8. kongres Zveze komunistov Slovenije in romsko problematiko (Zahteve po človečanih pravicah in državljanjskih pravicah, Fran, 11. maj; Vanek Štitar: O Romih — Romi o sebi, 8. in 15. junij). Opozorimo naj še na dva sestavka: Irma Benko: Prvi zbornik življenja in dela madžarske narodnosti (Ob izidu publikacije narodnostna politika — narodnostne pravice), 29. junij; Jože Šabjan: Bodo gradiščanski Hrvati še govorili hrvaško?, 27. julij.

LETO 1979 — Jubilejno leto: 30 let izhajanja Vestnika in 25 let oddajanja Radia Murska Sobota. Priloga ob kulturnem prazniku. Smrt Edvarda Kardelja. Polemike o ustanavljanju društva Prekmurcev v Ljubljani. Mihael Kuzmič predstavi Bibliografijo prekmurskih tiskov od 1715 do 1919 (5. april). Izide skupna prvomajska priloga — Primorske novice, Novi tednik Celje. Naš čas Velenje, Tednik Ptuj, Vestnik Murska Sobota, Dolenjski list Novo Mesto. Milan Jerše piše o Koreninah revolucionarne preteklosti (31. maj) — znanstveno posvetovanje v Radencih na temo Revolucionarno vrenje v Pomurju v letih 1918—1920. Jože Čuš se spominja pisatelja Ivana Vuka-Štargorskega, N. B. opozarja na Slovenski luteranski obrednik iz 1785., Ivan Kreft poroča o Ljudski pravici in njenih sodelavcih ter N. B., ki publicira dvoje besedil: Kuzmičev jezik stalni vir raziskovalcem ter Edicija, ki povezuje tri sosedne dežele.

Iz tega obdobja je vredno navesti nekaj naslovov zanimivejših sestavkov: Kmalu prva knjiga v romščini (1. junij 1978), Domačija — zakladnica zanimivosti (Z obiska pri Jožetu Čušu v Sovjaku — Saljivi grbi krajev iz okolice Vidma ob Ščavnici, 29. junij 1978), Drobci iz turniške zgodovine (3. in 10. avgust 1978), Romi na Madžarskem so še vedno cigani... (Usoda potu-

jočega ljudstva od časa kralja Sigismunda do danes, 24. avgust), Raznoterosti velike ZSSR (od 26. oktobra 1978 do 10. maja 1979), Dvajset let Radia Murska Sobota, Skupna priloga slovenskih pokrajinskih časopisov (28. december 1978), Kako priti do novih energetskih virov (17. in 25. maj 1979), Mar za šalo okoli sveta? (24. maj do 5. julij 1979), »Zmaji« pregnali romantiko z žitnih polj (19. julija 1979), Grčija — modra dežela (19. julij do 9. avgust 1979), Spotovanja na Kubo (23. avgust do 11. oktober 1979), Preleti Muro in Dravo (december 1979 — februar 1980), Kakšni so ven-ci (8. februar 1980).

VESTNIK

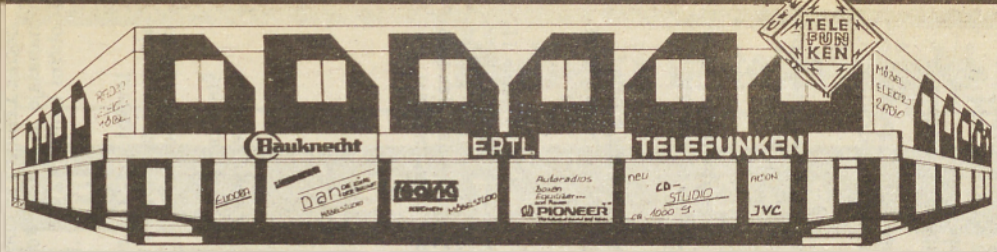
LETO 1980 — V oči pade več sestavkov. Vzemimo naslednje: Razmišljanje o ponovni oživitvi revije v Pomurju (11. januar), Kraji, kjer bodo gradili murske elektrarne (5. februar), Nekaj misli ob izboru prekmurskega slovstva (29. februar), Novi direktor ZCRD Štefan Dravec — od 1. marca 1980, Krajevna samouprava v Pomurju (od 24. junija do 15. julija), Zapisani življenju in naši resnici — o ustanovitvi prve prekmurske čete in prve prekmurske brigade (4. julij), Sonce greje najceneje (5. in 12. avgust), Kako so kmetje nekoč živeli (25. julij), Osemnajst dni med Indijanci (avgust—september).

Rezervirano za urednika — Vestnik, štev. 100/80 — 30. december 1980 — »Lahko zapišem, da smo več ali manj uspešno pripeljali h koncu še zadnjo letošnjo številko Vestnika, sto-to po vrsti, to pa je v več kot tridesetletni zgodovini domačega lista tudi prvič, da prihaja Vestnik v vaš dom v enem letu že stotič. Osnovno vodilo našega uredništva je bilo in ostaja, da bi bil Vestnik kar najbolj pester, zanimiv in aktualen, zato smo se tudi odločili, da začne Vestnik s 1. januarjem 1980 izhajati dvakrat tedensko. Naš predlog tega programa za leto, ki se izteka, je dobil široko podporo v javni razpravi, ki je potekala ob koncu lanskega leta, pravilnost te odločitve pa je potrdila tudi anketa, ki smo jo letošnjo pomlad napravili med našimi naročniki. Uspešnost te odločitve lahko sedaj po enem letu najbolje ocenite vi, spoštovani bralci in naročniki, veselilo pa nas bo, če nam boste svoje mnenje tudi sporočili.« (B. Ž.)

POMURSKI VESTNIK
VESTNIK
LETO XVIII. — šte. 1 MURSKA SOBOTA, 6. JANUARJA 1984 Črna 10 para 10

DO 30 % NOVOLETNI POPUST
za gotovinska plačila
JELOVICA Škofja Loka

Predstavništvo Murska Sobota, Cankarjeva 25, telefon 069 22-921

ERTL FELDBACH - AUSTRIA

SHARP
Videorecorder VC-A105
o infrardeči daljinski upravljalac
cena brez prometnega davka

TELEFUNKEN
Vrhunski videorekorder
o 8 programov predprogramiranih z daljinskim upravljalcem za 1 leto
o enoletno varovanje izpada elektrike
o pokazatelj neposnetega traku
o digitalno upravljanje mehanike
o PAL/SECAM o VPS
cena brez prometnega davka

ATS SAMO **4.900,-**

gorenje - 412 EKSLUSIV
GOROWAT
Pralni stroj Gorenje
4,5 kg suhega perila
programiranje z enim gumbom
12 programov
400 obratov / minuto
cena brez prometnega davka

ATS SAMO **3.300,-**

gorenje sušilni stroj - na odvod zraka WT 413 - zmogljivost 4,5 kg boden iz nerjaveče pločevine
ATS SAMO **3.300,-**

ertl feldbach

GREMO SE MED DVEMA OGNJEMA

Soboški izvršni svet je napovedal republikim institucijam ugovarjanje in postavil pod vprašaj tudi sprejetje tako visokih prispevnih stopenj v republiki skupščini. Za kaj torej gre? Po novem letu naj bi imeli dvojne prispevne stopnje, ene za republiko ter programe in naloge, ki se s preoblikovanjem sisov prenašajo v pristojnost republike, in druge, ki bodo za zbiranje denarja za programe in naloge, ki ostajajo v občini. In po izračunanih prispevnih stopnjah za republiko za družbene dejavnosti bodo le-te, razen za kulturo, višje za vse dejavnosti. In tudi kulturna se zmanjšuje le za 0,05 odstotka. Ob tem pa se pravice ter naloge in programi ne širijo. V novem sistemu tudi ni več načrtovane solidarnostne pomoči, kot smo jo poznali do sedaj, zato so (bodo) občine, prejemnice solidarnosti, potegnile krajši konec, saj se zato, ker ni več solidarnosti, zvišujejo tudi domače, občinske prispevne stopnje.

V primerjavi z občinskimi se na novo izračunana republiška prispevna stopnja za otroško varstvo povišuje za 0,40 odstotka, za izobraževanje 1,01, za socialno skrbstvo 0,24, republiška prispevna stopnja za zdravstvo pa bo 11,49 odstotka. Izračunane občinske prispevne stopnje pa so: za izobraževanje 6,36, otroško varstvo 1,76, socialno skrbstvo 0,67, zdravstveno varstvo 0,55, kultura 0,61 in telesno kulturo 0,20 odstotka. Te bodo morali seveda potrditi delegati občinske skupščine.

Z občine bodo morali ponovno postaviti zahtevo, da tiste delavce, ki bodo ostali v občini, a delali za republiko, plačujejo iz republiške blagajne, sedaj je namreč slišati, da jih ne nameravajo.

ložbena dejavnost, doma, torej v občini, pa naj bi ostale le drobne naložbe lokalnega pomena. V občini za velika vlaganja ni več denarja. Ob tem je pomočnik di-

rektorja Pomurskega zdravstvenega centra, Štefan Vučak, izrazil dvom o nadaljnjem razvijanju zdravstva.

Majda Horvat

SPELEC

8490 Bad Radkersburg
Pfarrgasse 7, Telefon 034 76/22 69
Hauptplatz 10, Telefon 034 76/33 30

Ugoden nakup!
GORENJE PS 101 WA 3300.-
GORENJE PS 102 WA 3450.-
VIDEO PLAYER Z FB z daljinskim upravljanjem 3490.-
STEREO RADIO UKW (MW/LW) 2 KASETI 990.-
RADIJSKE URE 198.-
C-64 2490.-
Različni TV sprejemniki, videorekorderji in drugi tehnični predmeti!
Ugodna prodaja SATELITSKIH ANTEN.
brezplačna montaža in zagotovljen servis.
Pričakujemo vas!

ABC POMURKA
KMETIJSKO GOSPODARSTVO RAKIČAN
tozd Poljedelstvo in govedoreja Rakičan
objavlja
JAVNO DRAŽBO
za prodajo osnovnih sredstev
- osebni avtomobil R4
- kombi IMV 1600
Dražba bo v soboto, 16. 12. 1989, ob 10. uri na dvorišču mehanične delavnice v Rakičanu.
Pred začetkom morajo zainteresirani vplačati 10-odstotno varščino od izklicne cene. Prometni davek plača kupec.

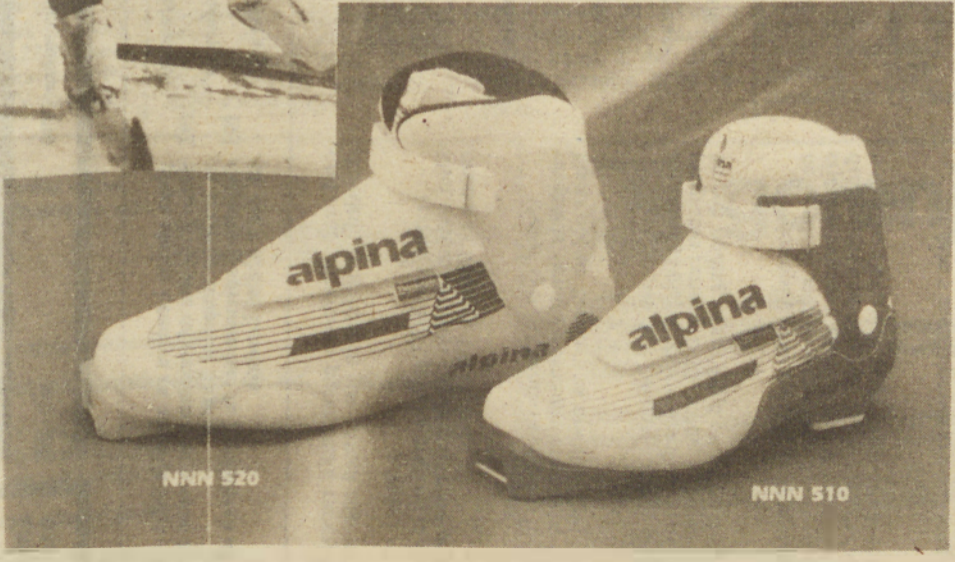
Zelo ugodne cene toplih oblačil za otroke, moške in ženske iz džinsa
v MODNEM SALONU ONA
v Črenšovcih, odprto od 14. do 18. ure, in v Lendavi, odprto od 8. do 15. ure.
10-odstotni popust, če izrežete ta oglas in ga predložite ob nakupu.
Pripravili smo tudi prednovoletno presenečenje — dodatni popust do 15%, če boste imeli srečo. Pridite, ne bo vam žal.

Naša pokrajina je posebej primerna za smučarske teke

in tekaški čevlji ALPINA vam bodo pripomogli, da bo vaše rekreativno turno smučanje še večji užitek!

Tekaške smučarske čevlje in drugo obutev lahko kupite v prodajalni čevljev Alpina v prvem nadstropju blagovne hiše Šoping v Murški Soboti na Titovi cesti 21.

Vsestranski uspeh modela NNN 500 nas je spodbudil še k temeljitejšemu pristopu pri oblikovanju vrhunskega modela za sezono 89/90. Izboljšali smo notranjost — vmesni podplat je iz lahke plastike, ki pri izjemno nizkih in visokih temperaturah ne spreminja lastnosti in daje torzijsko stabilnost. Steljka je oblikovana za povprečno nogo po sistemu Billa Petersona. Če pa želimo boljše prilagodljivost, jo lahko oblikujemo po nogi. Plastični opetnik in manšeta omogočata optimalen oprijem pete in gležnja in boljše stransko stabilnost, kar je izredno pomembno pri drsalni tehniki teka.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Leto XXV

Murska Sobota, dne 14. decembra 1989

Št.: 30

189. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o javnem redu in miru v občini Lendava
190. Odlok o pripravi in sprejetju družbenega plana občine Lendava za obdobje 1991—1995
191. Odlok o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev družbenega

- plana občine Lendava za obdobje 1986—1990
192. Sklep o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispjevka za krajevno skupnost Kapela
193. Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen v občini Lendava

189.

Na podlagi 3. in 25. člena Zakona o prekrških (Ur. list SR Slovenije št.: 25/83 in 265. člena Statuta SO Lendava (Ur. objave št. 37/81) je Skupščina občine Lendava na seji zбора združenega dela, zбора krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zбора, dne 21. 11. 1989 sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah Odloka o javnem redu in miru v občini Lendava.

1. člen

V odloku o javnem redu in miru v občini Lendava (Ur. objave št. 26/85) se spremeni v:

VI. KAZANSKE DOLOČBE

V čl. 13. se znesek 10.000.— do 30.000.— din nadomesti z zneskom 1.000.000.— do 3.000.000.— din.

V zadnjem odstavku istega člena se znesek 1.000.— do 5.000.— din nadomesti z zneskom 100.000.— do 500.000.— din.

V čl. 14 se znesek 5.000.— do 15.000.— din nadomesti z zneskom 500.000.— do 1.500.000.— din.

V zadnjem odstavku istega člena se znesek od 500.— do 2.500.— din nadomesti z zneskom 50.000.— do 250.000.— din.

V čl. 15 se znesek od 3.000.— do 15.000.— din nadomesti z zneskom 300.000.— do 1.500.000.— din.

V čl. 16 se znesek od 2.000.— do 10.000.— din nadomesti z zneskom 200.000.— do 1.000.000.— din.

V čl. 17 se znesek od 1.000.— do 5.000.— din nadomesti z zneskom 100.000.— do 500.000.— din.

V čl. 18 se znesek 500.— do 1.000.— din nadomesti z zneskom 50.000.— do 100.000.— din.

V čl. 19 se znesek 500.— din nadomesti z zneskom 50.000.— din.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 222-1/89-6

Datum: 21. 11. 1989

Predsednik skupščine
občine Lendava:
Rudolf LEINER l.r.

190.

Skupščina občine Lendava je na podlagi 14. in 19. člena Zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije (Ur. list SFRJ, št. 76/88 in 58/89), 5. člena Odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1991—1995 (Ur. list SRS, št. 13/89) in 39. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave občin Pomurja, št. 37/81, 39/83 in 9/86) na seji zбора združenega dela, zбора krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zбора, dne 21. 11. 1989 sprejela

ODLOK

o pripravi in sprejetju družbenega plana občine Lendava za obdobje 1991—1995

1. člen

Družbeni plan občine Lendava se pripravi in sprejme za obdobje od leta 1991—1995 (v nadaljnjem besedilu: družbeni plan občine Lendava).

Temeljni nosilci družbenega planiranja bodo pri pripravi družbenega plana občine Lendava izhajali iz razvojnih opredelitev dolgoročnega plana SR Slovenije za obdobje 1986—2000 — dopolnjen 1989, dolgoročnega plana občine za obdobje 1986—2000 dopolnjen 1989, ter iz rezultatov razvojno raziskovalnega dela na svojih področjih.

V podporo odločanja o družbenoekonomskem razvoju bodo nosilci planiranja in drugi uporabniki družbenih sredstev predlagali

strokovno obravnavo posameznih razvojnih vprašanj v okviru raziskovalnih projektov in v ta namen zagotovili sredstva.

2. člen

Izvršni svet SO Lendava pripravi in januarja 1990 predloži Skupščini občine Lendava predlog smernic za pripravo družbenega plana občine za obdobje 1991—1995.

3. člen

Izvršni svet SO Lendava pripravi in junija 1990 predloži Skupščini občine Lendava osnutek, novembra 1990 pa predlog družbenega plana občine Lendava za obdobje 1991—1995.

4. člen

Izvršni svet SO Lendava določi delovni program pripravljavanja družbenega plana občine Lendava z roki in nosilci ter sproži delo na programu raziskovalnih nalog, ki so potrebne z vidika priprave strokovnih podlag za razvojne odločitve v obdobju 1991—1995.

5. člen

V postopku pripravljavanja in sprejemanja družbenega plana občine Lendava morajo organizacije združenega dela ter druge organizacije in skupnosti sodelovati s Komitejem za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Lendava predvsem pri pripravi izhodišč in elementov za pripravo družbenega plana občine.

6. člen

Za delo v zvezi s pripravo družbenega plana se zagotovijo posebna sredstva v okviru občinskega proračuna za leto 1989 in 1990. Za raziskave bodo vsako leto zagotovljena potrebna sredstva.

Za izdelavo strokovnih osnov, raziskav in ostale stroške v zvezi s pripravo družbenega plana SO Lendava bodo v okviru občinskega proračuna zagotovljena posebna sredstva v letu 1989 in 1990.

Za namensko porabo teh sredstev odgovarja predsednik Komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Lendava.

7. člen

Strokovni nosilec aktivnosti pri pripravi in izdelavi družbenega plana občine Lendava je Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Lendava.

8. člen

Odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: S1-42/89-3

Datum: 27. 10. 1989

Predsednik SO Lendava
Rudolf LEINER l. r.

191.

Skupščina občine Lendava je na podlagi 14. in 19. člena Zakona o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije (Ur. list SFRJ, št. 76/88 in 58/89), 5. člena Odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1991—1995 (Ur. list SRS, št. 13/89 in 39. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave občin Pomurja, št. 37/81, 39/83 in 9/86) na seji zбора združenega dela, zбора krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zбора, dne 21. 11. 1989 sprejela

ODLOK

o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Lendava za obdobje 1986—1990

1. člen

Skupščina občine Lendava določa s tem odlokom, da se pristopi k pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev srednjeročnega plana

občine Lendava za obdobje 1986—1990. Spremembe in dopolnitve se nanašajo na opredelitev investicijske aktivnosti na področju kulture v občini Lendava.

2. člen

Izvršni svet SO Lendava bo do konca leta 1989 pripravil program aktivnosti za pripravo sprememb in dopolnitev srednjeročnega plana občine Lendava.

Številka: 30-1/89

Lendava, dne 21. novembra 1989

Predsednik SO Lendava
Rudolf LEINER l.r.

192.

Na podlagi 8. člena Zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. list SRS št. 23/77), 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS št. 35/86) in 28. člena Statuta krajevnega skupnosti Kapela, je skupščina krajevnega skupnosti Kapela na seji, dne 27. 11. 1989 sprejela

SKLEP

O RAZPISU REFERENDUMA ZA UVEDBO KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA ZA KRAJEVNO SKUPNOST KAPELA

1. člen

Razpiše se referendum za območje KS Kapela za uvedbo krajevnega samoprispevka.

2. člen

Referendum bo v nedeljo, dne 7. 1. 1990 od 7. do 19. ure na glasovalnih mestih, ki jih določi volilna komisija.

3. člen

Sredstva, zbrana s samoprispevkom bodo uporabljena za:
— prizidek k osnovni šoli, kuhinja z jedilnico in sanacija vrta — 53 %,
— pridobitev in ureditev zemljišča za pokopališče — 12 %,
— ceste — 30 % in sicer:
a) Murski vrh, od asfalta do odcepa za Hrastje Moto in odcep od Štelcer Alojza do vogala hiše Flisar Štefana,
b) Žrnova, od vinske ceste Radenski vrh — Kobilščak do hiše Zamuda Otona,
c) od ceste Kapelsko-Radenski vrh do hiše Fajt Franca.
— dejavnost krajevnega skupnosti — 5 %.

4. člen

S samoprispevkom se bo zbralo po oceni 1. 9. 1989 predvidoma okrog 6.132.912.000 dinarjev.

5. člena

Samoprispevek se uvede za obdobje 5 (pet) let in sicer od 1. 2. 1990 do 31. 1. 1995.

6. člen

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki imajo stalno prebivališče na območju krajevnega skupnosti Kapela, od v tem členu navedenih osnov v naslednji višini:
— 2 % od neto osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestila,
— 1 % od pokojnin brez varstvenega dodatka,
— 2 % od čistega dohodka obrtnikov,
— 10 % od katastrskega dohodka.

7. člen

Pravico glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik in občani, ki še volilne pravice nimajo, so pa v delovnem razmerju.

8. člen

Pri gradnji cest opravijo vsa zemeljska dela krajani, ki živijo ob cesti sami.

9. člen

O vrstnem redu programa gradnje odloča svet krajevnega skupnosti na predlog referendumskega odbora upoštevajoč racionalno gradnjo in porabo referendumskih sredstev.

10. člen

Volilci glasujejo osebno in tajno z glasovnico, ki ima naslednje besedilo:
Krajevna skupnost
Kapela

GLASOVNICA

Za glasovanje na referendumu, dne 7. 1. 1990 o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje krajevnega skupnosti Kapela za obdobje od 1. 2. 1990 do 31. 1. 1995.

- Sredstva zbrana s samoprispevkom bodo uporabljena za:
- prizidek k osnovni šoli (kuhinja z jedilnico) in sanacija vrta — 53 %,
  - pridobitev in ureditev zemljišča za pokopališče — 12 %,
  - ceste — 30 % in sicer:
    - a) Murski vrh, od asfalta do odcepa za Hrastje Moto in odcep od Štelcer Alojza do vogala hiše Flisar Štefana,
    - b) Žrnova, od vinske ceste Radenski vrh — Kobilščak do hiše Zamuda Otona,
    - c) od ceste Kapelsko-Radenski vrh do hiše Fajt Franca.

Pri gradnji cest opravijo vsa zemeljska dela krajani, živeči ob cesti, ki je predvidena za gradnjo sami.

O vrstnem redu programa gradnje odloča svet krajevnega skupnosti na predlog referendumskega odbora, upoštevajoč racionalno gradnjo in porabo referendumskih sredstev.

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki imajo stalno prebivališče na območju krajevnega skupnosti Kapela v naslednji višini:

- 2 % od neto osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestila,
- 1 % od pokojnin brez varstvenega dodatka,
- 2 % od čistega dohodka obrtnikov,
- 10 % od katastrskega dohodka.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo krajevnega samoprispevka, oziroma besedo »PROTI«, če se z uvedbo krajevnega samoprispevka ne strinja.

11. člen

Glasovnice morajo biti overjene s štampiljko KS Kapela.

12. člen

Za izvedbo tega sklepa skrbi volilna komisija, ki jo imenuje svet KS Kapela. Pri izvedbi referenduma se smiselno uporabljajo določila Zakona o volitvah in delegiranju v skupščino.

13. člen

Nadzor nad zbiranjem in porabo zbranih sredstev bo opravljal svet KS Kapela in bo o tem vsako leto poročal zboru delovnih ljudi in občanov.

14. člen

Skupščina KS Kapela sprejme sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka, če se bo večina glasovalcev na območju KS Kapela na referendumu odločila za uvedbo krajevnega samoprispevka.

15. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Kapela, 2. 12. 1989

Predsednik SKS Kapela:
Zemljič Rudi, l. r.

193.

Na podlagi 5. člena zakona o družbeni kontroli cen (Ur. list SRS, št. 9/85) in 1. člena odloka o pooblastitvi Izvršnega sveta Skupščine občine Lendava za sprejemanje ukrepov neposredne kontrole cen na ravni občine (Ur. objave pomurskih občin, št. 10/85) je Izvršni svet Skupščine občine Lendava dne 28. 11. 1989 sprejel

ODREDBO

o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen

1. člen

V 1. členu odredbe o določitvi najvišjih cen (Ur. objave pomurskih občin, št. 27/89) se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prvi odstavek te odredbe smejo organizacije združenega dela oziroma podjetja in druge pravne osebe cene svojih proizvodov in storitev, ki so po predpisih veljale in bile uporabljane na tržišču na dan uveljavitve te odredbe povečati in sicer:

- stanarine za 150 %,
- proizvodnja in distribucija vode ter kanalščina za 178 %,
- odvoz odpadkov za 100 %.«

2. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 32-1/87-3
Datum: 28. 11. 1989

Predsednik
Izvršnega sveta Skupščine
občine Lendava
Jože KURONJA

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 5.30 Prebujajte se z nami! (Skušali bomo to, kar sicer skušamo že od 4. januarja letos — zabavati vas, sproščati in prebujati!), 8.00 Konec jutranje oddaje, 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, Utrip življenja — iz sveta športa, reklame, glasba), 18.00 21.232.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, strokovnjak odgovarja), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (dežurstvo pri telefonu 21.232 od 14.00 do 16.00).	RADIO MURSKA SOBOTA 10.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem valu, 12.00 Oddaja v madžarščini, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo popoldan (osrednji aktualni prispevek, športne in druge novice, minuta za varstvo okolja, minute za kmetovalce, humor), 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (dežurstvo pri telefonu 21.232 od 9.00 do 13.00).	RADIO MURSKA SOBOTA 5.30 Prebujajte se z nami! (Začetek tedna je — zavoljo tega ne bodite slabe volje, raje poslušajte jutranji murški val v stereo tehniki, ki vas bo prebujala še učinkoviteje kot doslej!), 8.00 Konec jutranje oddaje, 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, pogovor in živo — pred kongresom slovenskih komunistov, reklame, glasba), 18.00 Rezerviran čas, 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	RADIO MURSKA SOBOTA 5.30 Prebujajte se z nami! (Tudi to jutro naj bo jutro veselja in razposajenosti, pozabite na vsakdanje juggedrabe! Dobro jutro!), 8.00 Konec jutranje oddaje, 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, pogovor in živo — pred kongresom slovenskih komunistov, reklame, glasba), 18.00 Rezerviran čas, 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	RADIO MURSKA SOBOTA 5.30 Prebujajte se z nami! (Ko boste ostali brez ideje, kaj početi, lahko naravnate sprejemnik na frekvenco murskega vala. Pa tudi, če počnete kaj pametnejšega, nas lahko ob tem poslušate!), 8.00 Konec jutranje oddaje, 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, gospodarske teme, reklame, glasba), 18.00 Poslušamo vas (na telefon 21.232), 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	RADIO MURSKA SOBOTA 5.30 Prebujajte se z nami! (Jutranje informacije pridejo še tako prav — o cestah, vremenu, novorojenčkih, tečaju dijarja. Poslušajte nas vsako jutro od ponedeljka do petka!), 8.00 Konec jutranje oddaje, 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, kulturna oddaja, reklame, glasba), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.
TV LJUBLJANA 10.10 Tednik, Slovenci v zamejstvu, E. Reitz: Domovina, ponov. nemške nad., 5/11. 15.55 Žarišče, ponovitev. 16.30 TV dnevnik 1. 16.50 Mozaik, ponovitev. 18.15 Spored za otroke in mlade. 19.05 Risanka. 19.30 TV dnevnik 2. 20.05 Otoki boginje ognja, angl. dokum. oddaja. 21.00 Ulice San Franciscas, ameriška nadalj. 21.50 TV dnevnik 3. 22.10 Ljubezen in smrt, ameriški film.	TV LJUBLJANA 8.10 Otroška matineja: ponovitve oddaj tedna. 11.10 Televizija: Dobri, umazani in zli, angleška dokumentarna serija. 12.00 Mladinski pevski festival Celje '89, ponovitev 8. oddaje. 12.55 Izbor tedenske programske tvorosti: aktualno. 14.35 Deček po imenu Charlie Brown, ameriški film. 15.55 Žarišče, ponovitev. 16.30 TV dnevnik 1. 16.55 Super ju pokal in košarki Partizan: Jugoplastika. 18.30 Na pragu 21. stoletja, avstralska dokumentarna oddaja, 14/17. 19.30 TV dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.20 Zrebanje 3 x 3. 20.30 Križkrač. 22.05 TV dnevnik 3. 22.15 Vreme. 22.25 Kronika kongresa ZK Srbije. 22.45 J. Goldman: Anastazija, 4. — zadnji del ameriške nadaljevanke. 23.30 Z vetrom nasilja (D. N.), francoski film.	TV LJUBLJANA 9.25 Otroška matineja. 10.45 J. Goldman: Anastazija, ponov. 4. — zadnjega dela amer. nadaljevanke. 12.00 Kmetijska oddaja TV ZG. 13.00 J. Dietl: Veliko sedlo, češkoslovaška nad. 14.05 Zabavnoglasbena oddaja. 14.55 Kolo sreče, ponovitev. 16.30 TV dnevnik 1. 16.50 Še se dogajajo čudeži (D. N.), italijansko-ameriški film. 18.45 Risanka. 19.30 TV dnevnik 2. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 I. Tavčar—J. Gale: Ljubezen nam je vsem v pogubo, drama TV Lj, 2/3. 21.10 Super 3 x 3. 22.45 TV dnevnik 3.	TV LJUBLJANA 10.10 Mozaik, Utrip, Zrcalo tedna, Mernik, Oči kritike, Igrani film. 16.30 TV dnevnik 1. 16.50 Mozaik, ponovitev. 18.15 Radovedni Taček: Žerjav. 18.30 Zgodbe, oddaja TV ZG, 7/9. 19.05 Risanka. 19.30 TV dnevnik 2. 20.05 Palma Katalinič: Razbita vaza, drama TV ZG. 21.20 Osmi dan. 22.00 TV dnevnik 3. 22.20 Človek in glasba, 4. oddaja.	TV LJUBLJANA 10.10 Zgodbe iz življenja rastlin, 5. oddaja Pamet je boljše kot žamet, šah v Jugoslaviji, 6. oddaja. 11.05 Angleščina, 30. lekcija. 15.35 Angleščina, 30. lekcija. 15.55 Žarišče, ponovitev. 16.30 TV dnevnik 1. 16.50 Mozaik, šolska TV, ponovitev. 17.55 Lonček kuhaj: Kuhana riba. 18.05 Zbirajmo star papir, zabavnoglas. prireditev. 19.30 TV dnevnik 2. 20.05 A. Kantof-J. Bernard: Lepotec z otoka, francoska nadaljevanke, 4/6. 21.00 Aktualno. 22.05 TV dnevnik 3. 22.25 Zabavnoglasbena oddaja.	TV LJUBLJANA 10.10 Mozaik. 15.55 Žarišče, ponovitev. 16.30 TV dnevnik 1. 16.50 Mozaik, ponovitev. 18.20 Spored za otroke in mlade. 19.30 TV dnevnik 2. 20.05 Film tedna: Poljub žene pajka, ameriški film. 22.15 TV dnevnik 3. 22.35 Svet poroča.	TV LJUBLJANA 10.10 Mozaik. 11.25 Kakovost med zmožnostmi in hotenjem, izobraževalna oddaja, 5/6. 15.55 Žarišče, ponovitev. 16.30 TV dnevnik 1. 16.50 Mozaik, šolska TV, ponovitev. 18.20 Spored za otroke in mlade. 18.45 Ciciban, dober dan: Zvončar, 19.30 TV dnevnik 2. 20.05 E. Reitz: Domovina, nemška nadalj. 21.50 Tednik. 22.40 TV dnevnik 3. 23.00 Komedija na slovenskem odru A. T. Linhart: Ta veseli dan ali Matiček se ženi.
LJ 2 17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi. 19.00 Videomeh, ponovitev. 19.30 TV dnevnik 2. 20.00 Žarišče. 20.30 Koncert SF, posnetek. 22.10 Skupščinska kronika. 22.40 Videonoč.	LJ 2 17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi. 18.30 Regionalni programi TV Ljubljana Studio Maribor. 19.00 Agresivnost in destrukcija, izobraž. oddaja TV SA, 2/5. 19.30 TV dnevnik 2. 20.00 Žarišče. 20.30 Ivan Brkanovič: Ekvinocij. 21.55 Satelitski programi — poskusni prenosi.	LJ 2 17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi. 18.00 Regionalni programi TV Lj — Studio Ljubljana. 19.30 TV dnevnik 2. 20.00 Žarišče. 20.30 Mali koncert: Magnificat. 20.45 Oči kritike. 21.15 Alpe Jadran.	LJ 2 17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi. 18.00 Regionalni programi TV Lj — Studio Ljubljana. 19.30 TV dnevnik 2. 20.00 Žarišče. 20.30 Mali koncert: Magnificat. 20.45 Oči kritike. 21.15 Alpe Jadran.	LJ 2 17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi. 18.00 Regionalni programi TV Lj — Studio Ljubljana. 19.30 TV dnevnik 2. 20.00 Žarišče. 20.30 Mali koncert: Magnificat. 20.45 Oči kritike. 21.15 Alpe Jadran.	LJ 2 17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi. 18.00 Regionalni programi TV Lj — Studio Ljubljana. 19.30 TV dnevnik 2. 20.00 Žarišče. 20.30 Mali koncert: Magnificat. 20.45 Oči kritike. 21.15 Alpe Jadran.	LJ 2 17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi. 18.00 Regionalni programi TV Lj — Studio Ljubljana. 19.30 TV dnevnik 2. 20.00 Žarišče. 20.30 Mali koncert: Magnificat. 20.45 Oči kritike. 21.15 Alpe Jadran.

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

ljubljanska banka
Pomurska banka Murska Sobota

TV ZAGREB
Prvi program 8.30 Tv v šoli, 17.15 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zakon v Los Angelesu, 21.00 Zabava, 21.45 Dnevnik, 22.05 Kronika kongresa ZK Srbije, 22.25 Kultura, 23.30 Noč in dan.

TV ZAGREB
Prvi program 8.50 Tv v šoli, ponovitev, 14.20 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pozitivna niča, 21.15 Rumeni gumijasti bombon (f), 22.55 Dnevnik, 23.10 Kronika kongresa ZK Srbije, 23.30 Zabava vas..., 0.20 Noč in dan.

TV ZAGREB
Prvi program 9.30 Nedeljsko popoldne za mladino, 11.00 Kmetijska oddaja, 12.00 Izobraževalni spored, 13.00 Pes potepuh (f), 13.50 Nedeljsko popoldne, 16.30 Morje, ljudje, obale, 17.05 Film, 18.45 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Balkan Expres, 20.55 Zadnji val (f), 22.30 Dnevnik, 22.50 Kronika kongresa ZK Srbije, 23.15 Noč in dan.

TV ZAGREB
Prvi program 8.45 Tv v šoli, ponovitev, 17.15 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Anita Berker (drama), 21.05 Don Kihotove sanje (balet), 21.50 Dnevnik, 22.15 Noč in dan.

TV ZAGREB
Prvi program 8.30 Tv v šoli, ponovitev, 17.15 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vojne neveste (f), 21.45 Dnevnik, 22.05 Kontaktni magazin, 23.40 Noč in dan.

TV ZAGREB
Prvi program 8.30 Tv v šoli, ponovitev, 17.15 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Telekino, 22.35 Dnevnik, 23.00 Noč in dan.

TV ZAGREB
Prvi program 8.30 Ponovitev, tv v šoli, 17.15 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Črno na belem, 21.05 Kvizoteka, 22.20 Dnevnik, 22.45 Noč in dan.

TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Ponovitev, tv v šoli, 14.10 Mladinske oddaje, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Z dušo in telesom, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.20 Dinastija, 22.15 Filmske novice, 22.45 Max Headroom, 23.40 Jutri si ti na vrsti (film).
Drugi program 13.25 Šport, 16.00 Smučanje po tv, 16.30 Šport, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Svet živali, 21.20 Blžji posnetek, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Šport, 23.00 Umetnine.

TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Ponovitev, 13.55 Mladinski spored, 18.30 Šport, 19.00 Tedenski tv spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Štiri deklet iz Wachau (f), 21.55 Smrt prihaja tiho (f), 23.30 Obraz v množici (f).
Drugi program 18.00 Podnajemnik, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Srečanje v Trstu (f), 21.50 Srčev list, 22.15 Šport, 22.45 Glasba.

TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Ponovitev, 14.00 Mladinski spored, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Katinka (f), 21.55 Manon (opera).
Drugi program 9.00 Matineja, 12.50 Športno popoldne, 17.15 Klub seniorjev, 18.00 Podnajemnik, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vohun, ki me je ljubil (f), 22.25 Čar denarja (f).

TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Tv v šoli, ponovitev, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Z dušo in telesom, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 20.15 Miami vice, 22.10 Bogataš (f), 23.10 Božično darilo (f).
Drugi program 17.00 Svet živali, 17.30 Lipova cesta, 18.00 Podnajemnik, 18.30 Glasbene želje, 19.00 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Münchencana v Hamburgu, 21.15 Šilnig, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Kríž s cervivjo (dok. f), 23.10 Dok. f.

TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Tv v šoli, ponovitev, 14.15 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Z dušo in telesom, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pozejdonovi vrtovi (dok. f), 21.07 Hitra Gardie, 22.10 King — Kong (f).
Drugi program 17.00 Tv v šoli, 17.30 Usmeritev, 18.00 Podnajemnik, 18.30 Glasbene želje, 19.30 Štajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hoppala, 21.07 Zunanjepolitična oddaja, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Klub 2.

TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Ponovitev, tv v šoli, 14.15 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Z dušo in telesom, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dediščina Guldenburgov, 21.00 Umazana igra (film), 23.00 Zaklad obešenec (f).
Drugi program 20.15 Srečanje v Trstu (f), 21.15 Čas v sliki, 22.40 Šport, 22.45 Spomini, 23.45 Pravični Gojtim (dok. f).

TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Ponovitev, tv v šoli, 14.15 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Z dušo in telesom, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Gospod Siebenfink in zadeva v Karolino (f), 22.20 Veseli Jocker, 22.15 Videoteka, 23.15 Hiša ob kanalu (f).

TV MADZARSKA
9.10 Gozd, dokumentarni film, 9.40 Čez eno uro sem nazaj, 2/b serija, 17.00 Za upokojence, 17.30 Teka, uporabni napotki, 17.40 Filmska reportaža, 18.00 Okno, služnostni program, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Morilci so med nami, Simon Wiesenthal, 1. del, 21.40 Novi val, 22.25 Koncert mladinskega orkestra Evropa, 23.05 TV dnevnik.

TV MADZARSKA
8.45 Enovitost živega sveta, 9.00 Za otroke, 10.30 Doživljenjsko, 3. del, 11.15 Naš ekran, v nemščini, 11.50 Športna sobota, 12.00 Dajmo..., 14.00 Tenis, 17.00 Plavanje, 18.00 Telesport, 18.15 TS' 89, 3. del, 19.30 TV dnevnik, 20.10 Razgovor v studiu, 20.20 Vesele velikonočne praznike, francoski film, 22.00 Boks, državno prvenstvo, 23.00 TV dnevnik.

TV MADZARSKA
8.40 Za otroke, 10.50 Glasbeni butik, 11.50 Sosedje, pon. 69. dela, 14.20 Vohljáč, 3. del, 14.50 Barokohba, 15.35 Zabavni program za vojake, 17.10 Zemlja na posodo, 11. del, 17.25 Madžari v Podkarpattju, 18.10 Delta, 19.00 Teden; aktualnosti, reportaže, 20.00 Dnevnik, 20.15 Pesem za vsakogar, 20.20 Morilci so med nami, 2. del, 21.55 60 let L. Seregija, 22.55 Telesport.

TV MADZARSKA
8.30 Ponovitev: Teden, Delta, 9.55 Iz Parlamenta, 16.25 Video novice, 16.35 Poročila v romunščini, 16.50 Perpetuum mobile, 17.40 Četr ur za gospodarstvo, 17.55 Koledar 1989, 19.00 Cim cim, 19.30 TV dnevnik, 20.05 To + ono, zabavni magazin, 21.10 Iz Parlamenta, 21.40 Panorama, svetovna politika, 22.25 Varstvo mest, 23.05 TV dnevnik.

TV MADZARSKA
8.05 Panorama, pon. 8.55 Iz Parlamenta, 17.20 Panonska kronika, 17.30 Poročila v nemščini, 17.55 Naš ekran, v srbohrvaščini, 18.05 Četr ur za gospodarstvo, 18.30 Morje, 19. del, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Doživljenjsko, avstralska serija, 20.55 Iz Parlamenta, 21.25 Studio '89, kulturni TV tednik, 22.10 Malteška dobrodelna služba, 22.50 TV dnevnik.

TV MADZARSKA
8.05 Studio '89, pon. 8.55 Iz Parlamenta, 16.50 Video novice, 17.00 Poročila v slovaščini, 17.10 Varstvo umno prizadetih, 17.25 Rehabilitacijski magazin, 17.45 Alpe-Jadran, 18.10 Muzeji sveta, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Oratorijski abonma, iz Kongresnega centra, v odmoru poročilo iz Parlamenta, 22.15 Novi svet, zunanjepolitična kronika, 23.00 TV dnevnik.

TV MADZARSKA
8.00 Počitniška matineja, filmi za otroke, 8.55 Iz Parlamenta, 16.45 Panonska kronika, 16.55 Poročila v srbohrvaščini, 17.05 Tretji kanal, 17.50 Lepa madžarska pesem, 18.05 Planet, na katerem moramo živeti, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Odrpta knjiga, 21.00 Domače ogleдалo, vmes iz Parlamenta, 22.20 Operater Sven Nykvist, angleški film, 22.50 TV dnevnik.

gradbenik SPOSODNO GRADBENO PODJETJE
LENDAVA SGP GRADBENIK, p.o. LENDAVA
Kranjčeva 6, 69220 Lendava

objavlja
prosta dela in naloge v komerciali

- Diplomirani inž. gradbeništva ali inž. gradbeništva**
Pogoji:
— VII. ali VI. stopnja — smer gradbeništvo
— opravljen strokovni izpit
— 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj
- Diplomirani ekonomist**
Pogoji:
— VII. stopnja ekonomske smeri
— 3 leta delovnih izkušenj

Prednost imajo kandidati, ki obvladajo nemški ali angleški jezik ter jih zanima delo v komerciali.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemajo 15 dni od dneva objave.
Prijavni kandidati bodo o izbiri obveščeni.

gorenje elrad

GORENJE — ELRAD
Tovarna elektronike, elektromehanike, anten in kablov, n. sol. o., Gornja Radgona Ljutomerska 28

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja tozda Proizvodnja anten in kablov objavljamo prosta dela in naloge

SAMOSTOJNEGA ORODJARJA
Pogoji:
— orodjar
— 3 leta delovnih izkušenj

Delovno razmerje združujemo za nedoločen čas in z 2-mesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Gorenje Elrad, Kadrovska služba, Partizanska 3, 69 250 Gornja Radgona, v 8 dneh od dneva objave.

PZC, tozđ Pomurske lekarne Murska Sobota, razpisuje naslednja dela in naloge:

- organiziranje in vodenje dela v lekarni Ljutomer
- organiziranje in vodenje dela v lekarni Gornja Radgona

za mandatno dobo 4 let.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

pod 1. in 2. tč.: VII/1 stopnja VIP farmacevtske usmeritve — diplomirani inženir farmacije, 3 leta delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: PZC, tozđ Pomurske lekarne M. Sobota, Kociljeva 2.

Prijavljene kandidate bomo o sklepu obvestili v 15 dneh po izteku roka za prijavo.

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK M. SOBOTA od 15. do 21. decembra
15. dec. ob 17. uri amer.-hongkong. akc. film **KRALJ BOKSERJEV**

15. DEC. OB 19. uri amer. erot. film **VEDNO PRIPRAVLJENA** - trda erot.

17. dec. ob 15. in 17. uri amer.-hongkong. film **KRALJ BOKSERJEV**

17. DEC. OB 19. uri amer. erot. film **VEDNO PRIPRAVLJENA** - trda erot.

18. dec. ob 17. in 19. uri amer.-indonezijski akcijski film **STABILIZATOR** (Rambu, II. del) - NAPETE AVANTURE. EKSOTIKA. AKCIJA!

19. dec. ob 17. uri amer.-indonez. akc. film **STABILIZATOR**

19. dec. ob 19. uri amer. film (DRAMA) **OGNJEVITA SRCA**

ZGODBA O MLADI AMBICIOZNI PEVKI... ODLIČNA GLASBA RAZNIH AVTORJEV OD BOBA DYLANA IN DRUGIH!!!

20. dec. ob 17. in 19. uri amer. film **OGNJEVITA SRCA**

21. dec. ob 17. in 19. uri amer. pustol. film **MLADIČEK DINOZAVRA**

POLNO NAPETIH IN NENA- VADNIH PRIZOROV IZ DŽUNGLE, VELIKO JE ŠE PRIKUPNIH IN SENTIMENTALNIH DOGODIVŠČIN!

Kino **KUD ŠALOVCI**
16. dec. ob 19. uri amer.-hongkongski akc. film **KRALJ BOKSERJEV**

Prodaj

MOTORNÁ VOZILA
PRODAM

FIAT 125 P, letnik 1978, ugodno prodam. Odranci, Ravenska 53. M-5501

RENAULT 4, star deset let, registriran, obnovljen, prodam. Dolenci 30. M-5502

LADO 1500 in termoakumulacijsko peč, 2,5 kW, prodam. Košič, Banovci 2 d. M-5506

TOMOS CTX, prodam. Sotina 47. M-5507

FIAT 132/1800, letnik 1978, in otroški voziček **ROKI** prodam. ☎ popoldne: 24 913. M-5510

VW KOMBI, koso dubrava in domače žganje prodam. Gederovci 19. M-5514

ŠKODA 120 L, letnik 1983, naprodaj. Zelko, Gorica 21. M-5514

TALBOT, SOLARA, HORIZONT in **AUDI 80** naprodaj. Murški Petrovci 3. M-5521

AVTO ZASTAVO 101 GTL, letnik 1985, registrirano do marca 1990, po ugodni ceni prodam. Zvonko Bohar, Kramaroviči 3, p. Rogašovci. M-5522

OSEBNI AVTO WARTBURG KARAVAN, kabino za traktor ferguson, gume 10 x 28, nove, in novo prikolico za prevoz živine prodam. ☎ 78 762 ali Ropoča 51. M-5527

ZASTAVO 750 SE, letnik 1982, prodam. Špary, Jurij 41, p. Rogašovci. M-5528

GRADITELJI POZOR!

Izdajemo strojne nosilce vseh velikosti, zelo ugodne cene, dobava takoj. Večjo količino dostavimo na dom brezplačno, cena zajamčena. Informacije: Željko P., Novo Selo Rok, R. Končara 16, 42200 Čakovec, telefon: (042) 811 685.

POLONEZ, letnik 1980, prodam. Lovjenak, Vidonci 55. M-5548

RENAULT 4, letnik 1977, obnovljen, registriran do decembra 1990, prodam. Pavel Zorko, Boreci 6, Križevci pri Ljutomeru. IN-17742

JUGO 45 AK, letnik 1987/november, prodam. ☎ 82 336. IN-17741

RENAULT 4, letnik 1978, registriran do junija 1990, tudi po delih, prodam. Kamovci 12. LE-16145

BMW 2000, karamboliran (po delih), prodam. ☎ 46 252. M-5552

LADO 1600, letnik 1980 in 126 P, letnik 1979, prodam. ☎ 76 833. M-5553

MINI MORRIS 850 prodam. Informacije po telefonu: (069) 62 069, popoldne. M-5556

Tečaj LAMBADE na SCTPU v M. Soboti. Pričetek 14. decembra ob 19.15. Tečaj bo ob torkih in četrtkih. Prijave ob 18.30 na SCTPU. Tečaj vodi Saša Županek.

ZASTAVO 101 GTL 55, 1983, karambolirano, ugodno prodam. Drago Škodnik, Kuzma 56. M-5561

MOTORNÁ VOZILA

POLONEZ, letnik 1982, prodam. ☎ 25 504. M-5472

ZASTAVO 750, letnik 1981, prodam. Gomilice 131, ☎ 72 170. M-5477

BMW 316, letnik 1979, prodam. Igor Čarni, Križevci 155, v Prekm. M-5478

RENAULT 18, obnovljen, prodam. Vadarci 27, ☎ 76 856. M-5480

JAJCA po ugodni ceni lahko kupite vsak dan, razen nedelje, v prodajalni **Veržej**. Tel.: 87-083 in 87-087.

RENAULT 4 GTL, letnik 1983, prevoženih 44.000, dobro ohranjen, registriran do decembra 1990, prodam. ☎ (069) 87 460. M-5481

OSEBNI AVTO VW PASSAT, letnik 1981, dizel, ugodno prodam. Markoč, D. Slaveči 50 a. M-5485

ŠKODA 105 L prodam. Lipa 104. M-5486

ZASTAVO 128, letnik 1985, prodam. Potočnik, Hrasije-Mota 37 b, P. Radenci. M-5489

KARAMBOLIRAN MOTOR HONDA CB 450 S, letnik 1988, naprodaj. Informacije po telefonu: (069) 76 632. M-5490

FIAT 750, letnik 1977, prodam. ☎ po 15. uri: 72 129. M-5491

ZASTAVO 640, s cerado, prodam. ☎ po 19. uri: (069) 24 346. M-5494

OPEL KADETT, starejši letnik, generalno obnovljen, prodam. Marovič, Gornja Radgona, Mariborska 16, ☎ 74 604. GR-12049

*Vesela sem in zadovoljna, prihajam iz frizerskega salona

LIDIJA

v ulici Zorana Velnarja 1 v Murški Soboti.

Ugaja mi pričeska in njena cena, ki je

HIT MESECA...

Pomislite, trajna samo 400.000 dinarjev!

Telefon: (069) 24 853

RENAULT 4, dobro ohranjen, garažiran, registriran do avgusta, prevoženih 90.000 km, prodam. Prosenjakovci 42. M-5530

ZASTAVO 750, letnik 1981, prodam. M. Črnčič 52. M-5531

UNIMOG 404 S, BMW R 90 RS in **KADETT**, tip B, prodam. Informacije popoldne po telefonu 73 025. M-5532

JUGO 45 (amerika), letnik 1986, prodam. ☎ 78 048. M-5538

FIAT SPORT 850, registriran do 9. novembra 1990, ugodno prodam. ☎ po 16. uri: 73 147. M-5542

JUGO CORAL 45 A nov, rdeče barve, prodam. ☎ popoldne: 62 188, popoldne 74 876. M-5545

125 P, letnik 1980, prodam. ☎ 74 961. M-5547

ZASTAVO 101, letnik 1978, registriran, ugodno prodam. Dokležovje 159, ☎ (069) 71 100. IN-17753

FORD ESCORT, 82/5, z dodatno opremo, ugodno prodam. ☎ 75 849. IN-16155

ZASTAVO 101 prodam. Lipovci 49, ☎ 46 311. M-5564

WARTBURG, letnik 1983, prodam. ☎ 26 226. M-5569

ZASTAVO 128, novo, še ne registrirano, prodam. Vidonci 97. M-5571

OSEBNI AVTO MERCEDES 200 D, karamboliran, letnik 1978, prodam. Stefan Lipič, Strehovci 4. M-5572

AVTO ZASTAVA 101, letnik 1978, prodam. Ižakoviči 64. M-5574

MERCEDES 220 D, letnik 1972, ohranjen, prodam. ☎ 22 028. M-5586

UNO 60 S, letnik 1986, kovinske barve, prodam. Informacije po 16. uri: ☎ 22 833. M-5583

ZASTAVO 128, letnik 1983, in kuhinjske elemente prodam. Cvetko, Cankarjevo naselje 11. M-5590

ZASTAVO 750, letnik 1979, prodam. Jože Barat, Gibina 54, p. Ljutomer. M-5591

OPEL CORSO 1,2, letnik 1986, prodam. ☎ 21 950. M-5592

RENAULT 4, letnik 1981 (cena 1600 DEM) in zastavo 101, letnik 1977 (cena 1300 DEM), prodam. Ivan Pelc, Ljutomer, Ormoška 15. IN-17758

LADA, letnik 1987, naprodaj. Štefan Legen, Murska Sobota, Tišinska 9. M-MM

ZASTAVO 101 GTL 550, november 1986, prodam. Šavel, Radenci, ☎ 73 095. M-MM

126 PGL, december 1988, svetlo moder in LADO KARAVAN, 1986, prodam. ☎ 23 883. M-MM

GOLF, letnik 1977 prodam. Krpic, Staneta Rozmana 2, M. Sobota. M-5596

ZASTAVO 126, letnik 1982, registrirano do avgusta 90, prodam. Brezovci 5. M-5598

SPAČEK, letnik 1985, ugodno, nujno prodam. Dolnja Bistrica 92. M-56000

ZASTAVO 101, letnik 1985, prodam. Karel Rogan, Čermelavci, Tavčarjeva 30, ☎ 23 307. M-5601

GOLF, letnik 1980, prodam. Brenčič, Rakičan, Partizan 14, po 14. uri. M-5602

LADA SAMARA, letnik 1987, naprodaj. Lemerje 30. M-5603

JUGO 55, letnik 1980, prodam. ☎ 76 884. M-5603 a

TRAKTOR STORE 402, 1700 delovnih ur, in štiri nove avtomobilske gume, 14 x 175/70, prodam. Banfi, Gorica 51, ☎ 72-615. M-5456

DVOBRADNI OLTOV PLUG, 10-colni, prodam. Kupšinci 67. M-5471

TRAKTOR STEYR 188 prodam. Markoja, Lipa 148. M-5475

CISTERNO, 2700 l, oltovo sejalnico, 4-vrstno, in silažni kombajn hagedorn prodam. Trnje 105. M-5479

TRAKTOR URSUS 355 in hrastove plohe, 1 m², ugodno prodam. Kuzma, Beznovci 30, ☎ 76-981. M-5484

KOSO DUBRAVA za traktor **DEUTZ**, rabljeno, in štiri gume, 750 x 16, za prikolico, prodam. Bakovič, Partizanska 30. M-5499

MOLZNI STROJ, nov (po nižji ceni), prodam. Alojz Kurbus, Mele 22, p. Radenci. M-5518

TRAKTOR URSUS C 360, 1000 delovnih ur, olto, plug, 5-vrstni, in motor za traktor porsche 30, prodam. ☎ zvečer: (062) 721-472. M-5520

ENOESNO PRIKOLICO z dvojnimi kolesi, traktorsko viteh in rezervuar za vodo, 300 l, prodam. Anton Komcut, Grabonci 14 a, p. Videm ob Ščavnici. M-5539

TROSILNIK HLEVSKEGA GNOJA TEHNOSTROJ TG 42, star dve leti, prodam. Marjan Šuškar, Bodonci 143, ☎ 76-847. M-5546

MOLZNI STROJ VIROVITICA in mali drobilnik za koruzo, prodam. ☎ popoldne: 87-767. IN-17751

TRAKTOR STEYR 18 s koso in gume, 145/14, prodam. Vaneča 66. M-5558

TRAKTOR TORPEDO 62 prodam. Vurcer, Zagajski Vrh 9, G. Radgona. GR-18899

TRAKTOR IMT 542, avto **POLONEZ**, letnik 1982, in 8 m³ bukovih drv prodam. ☎ 72-546. M-5524

TRAKTOR IMT 560, 900 delovnih ur in steyr 18, z reduktorjem, koso, jermenico ter cisterno, 220 l, in prikolico za avto prodam. Murški Petrovci 24 a. M-5576

STISKALNICO BL 30 BANFORC, traktor univerzal 45, prednji pogon, opel kadet D, letnik 1980, žetveni kombajn, traktorski, in trosilnik za umetno gnojilo prodam. ☎ 78-274. M-5577

TRAKTOR PASQUALI, 18 KS, prodam. Tanacek, Spodnja Ščavnica 61, ☎ 60-529. M-5578

MOTOKULTIVATOR MUNDIAL, s priključki, prodam. Drago Lukovnjak, Kapelski Vrh 48. M-5579

TRAKTOR ZETOR 7011 prodam. Satahovci 32. M-5580

TRAKTOR IMZ 533, 2100 delovnih ur, ugodno prodam. Gider, Rogašovci 30. M-5589

TRAKTOR IMT 540 prodam. Miki Balajc, Selo 129, Prosenjakovci.

RAZNO PRODAM

MOTORNÁ ŽAGO TOMOS HUSQUARINA, malo rabljeno, po ugodni ceni prodam. Janjič, Prosenjakovci 71. ☎ 72 717. M-5554

Novo v Lendavi:

ELEKTRON: trgovina z gospodinjstvi in akustičnimi aparati ter rezervnimi deli v Partizanski ulici 68.

Obiščite nas ali pokličite! (75-882)

POROČNO OBLEKO št. 38, prodam. ☎ 23 825. M-5541

LEŽIŠČE, jogi in 4 rebra metrskega radiatorja ter gasperček prodam. Ciril-Metodova 13. M-5560

Kam na ribe in pisco? Na Hotizo v Osmico!

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 200 l, obnovljeno, z garancijo, ugodno prodam. Grad 176. M-5563

DVE ZIMSKI GUMI s platiščema, 13 x 145, prodam. Kous, Gornji Slaveči 46, ☎ 78 309. M-5565

DVA ENOFAZNA ELEKTROMOTORJA prodam. Horvat, Brezovica 21, ☎ (069) 70 641. M-5570

BAS IBANEZ CIMAR z dimarzio magneti in EMG-P BAS MAGNETI prodam. ☎ 71 358. M-5575

MOTORNÁ ŽAGO STIHL 041 AV prodam. ☎ 60 500. M-5578

SONY STEREO OJACEVALNIK in RIZ HI-FI gramofon prodam za 300 DEM. ☎ 23 436. M-5581

BARVNI TELEVIZOR, ekran 64 cm, letnik 1984, prodam. Žido, Murska Sobota, Finžgarjeva 26. M-5582

ŠTEDILNIK (3 plin, 1 elektrika), hladilnik in pohištvo za spalnico, tapetirano, modre barve, prodam. Petrovič, Staneta Rozmana 6. M-5584

RAZTEGLJIV KAVČ po ugodni ceni prodam. ☎ 48 450. M-5593

GARNITURO: polkavč z dvema foteljema ter večji kavč, narejen po naročilu, prodam. Krog, Ravenska 10, ☎ 26 544. M-MS

BOŽIČNI IN NOVOLETNI DNEVI V SALONU CVETJA CIPOT, MURSKA SOBOTA od 18. do 31. decembra.

Moderen aranžma za praznik, prijateljstvo, poslovnim partnerjem, ob slavnostnih trenutkih, za razna presenečenja, poročni šopki z eksotičnimi navdihom...

Posebna ugodnost tedna za kupce! Samo od 18. do 23. decembra.

Vesele božične praznike in srečno novo leto 1990 želi SALON CVETJA, CIPOT, MURSKA SOBOTA, Grajska 4 a, ☎ 22-193.

HLADILNIK GORENJE prodam. ☎ 22 096. M-5452

BARVNI TELEVIZOR in peč za centralno ogrevanje, prodam. Hakl, Mladinska 10. M-5459

STROJ ZA BRIZGANJE PLASTIKE, 110 g, z delom, prodam. Branko Tratnik, Radenci, Gregorčičeva 6. M-5463

TRAJNOŽARNO PEČ prodam. ☎ 26 443. M-5467

ŠTEDILNIK CALOREX, nov, in hladilnik poceni prodam. Naslov v upravi lista. M-5468

RADJSKI KASETNIK PHILIPS, prevleke za 101 GTL, rjave barve, in prednji desni zunanji blatnik prodam. Vučko, Murska Sobota, Mojstrska 2. M-5469

Vse zainteresirane obveščamo, da **PRODAJAMO JAJČKA**, v večjih ali manjših količinah. Za naročila se priporoča: Janko Horvat, Pečaroviči 19, p. Mačkovec, ☎ 77 101. M-5473

DVE ŠTIRIDELNI OKNI Z ROLTO poceni prodam. Satahovci 33. M-5365

BARVNI TELEVIZOR, dobro ohranjen, trajnogoreči štedilnik **CALOREX** in sobno peč, poceni prodam. Ogljed možen po 17. uri. Murska Sobota, Sercejevo naselje 13, ☎ 24 313. M-5488

DOMAČO SVINJSKO MAST prodam. Panovci 9, p. Križevci v Prekmurju. M-5493

HRASTOVA DRVA NA GORIČKEM prodam. ☎ (062) 39 179. M-5497

»ENTLARICO« in borov gozd prodam. ☎ 24 779. M-5606

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO prodam. Gomboc, M. Sobota, Gregorčičeva 3, pri bencinski črpalki. M-5608

SOBNO PEČ NA OLJE ugodno prodam. ☎ 77 033. M-5496

SATELITSKO ANTENO, premera 1,8 m, s kompletno elektroniko za sprejem satelitskih programov SAT 1, RTL PLUS, SUPER... prodam. ☎ (062) 61 396, ali Vaneča 48. M-5501

50 l BOJLER, nov, še neuporabljen, nujno prodam. ☎ 87 554. IN-17748

TELEVIZOR, črno-beli, prodam. ☎ popoldne: (062) 714 125. IN-17745

PRIKOLICO ZA AVTO ATX 50 prodam. ☎ 82 728. IN-17744

REZERVOARJE ZA GORIVO, 800 l, 4 kose, prodam. ☎ popoldne: (062) 714 125. IN-17746

BARVNI TELEVIZOR BLAU-PUNKT 66 prodam. Černjavič, Logarovci 24 a, Križevci pri Ljutomeru. IN-17749

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je star komaj 29 let nepričakovano za vedno zapustil naš sodelavec

Vlado Potočnik

iz Dolnjih Slaveč

Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu!

SODELAVCI PRODAJNEGA CENTRA ZVEZDA MURSKA SOBOTA

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustil

Ernest Kardoš

iz Sebeborec

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali cvetje. Hvala g. duhovniku, pevcem in govornici za poslovilne besede ob odprtem grobu.

JOLANKA Z DRUŽINO

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in dedek

Štefan Toth

iz M. Sobote

Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna hvala duhovnikom za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

V ŽALOSTI: VSI NJEGOVI

*Ne, ni tebe pomorila slana,
ti najljubši in najdražji cvet,
ti za v nebesa si bila izbrana,
mama, tam vidimo se spet.
Zakaj si morala nam umreti,
ko s teboj je bilo tako lepo živeti.
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.*

V SPOMIN

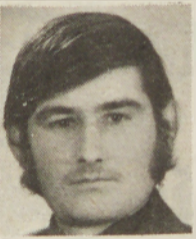
Boleč je spomin na 9. december, ko je minilo eno leto, odkar nas je nenadoma zapustila naša draga in ljuba mama, sestra in babica

Marija Senčar

roj. 1935—1988
iz Žiberec

Čutimo te in pri tebi smo, čeprav v plamenu svečk. Toliko pegega je odšlo s teboj, z nami je le nema bolečina, edini porok tihe žalosti, ki nas spremlja dan za dnem. Iskrena hvala vsem, ki se je spominjate, obiskujete njen prera-ni grob in ji s spoštovanjem, v spomin na njo prižigate sveče.

Vsi tvoji, ki smo te imeli neizmerno radi

*Moj spev je izzvenel,
a nisem ga zapel,
mladost je šla,
a hlad starosti me še ni objel,
prerezana je nit, nikoli stkana živim,
in že je moja pot končana.*

ZAHVALA

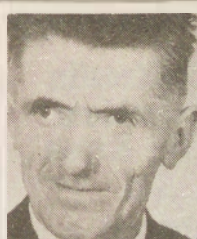
Po hudi boleznii nas je v 42. letu starosti zapustil

Karel Kučan

iz Suhega Vrha

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam kakorkoli pomagali in nam izrekli sožalje. Cvetje, ki ste mu ga namenili, pomeni, da ste ga cenili in spoštovali. Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornikom KS in TMI.

Žalujoči: brat Štefan z ženo Majdo ter nečaka Dejan in Tanja

V SPOMIN

17. decembra mineva eno leto, odkar je prenehalo biti srce našega dragega moža, očeta in starega očeta

Karla Huberja

iz G. Slaveč

Odšel si tja, kjer ni več trpljenja in ne bolečin. Za teboj ostaja v našem domu in v naših srcih velika praznina. Ostali pa so sledovi tvojih pridnih rok.

Žalujoči vsi, ki smo ga imeli radi: žena Rozalija, sinova Karel in Marjan z družino, hčerka Regina z družino, vnuki in pravnuki

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je nenadoma zapustil dragi mož, oče, stari oče, pradedek, brat in stric

Štefan Flegar

iz M. Sobote
Kroška ul. 81

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, kolektivu ZGEP Pom. tisk, tozdu Tiskarna in sodelavcem knjigoveznice, tozdu Kartonaže in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.

Hvala družini Šliski, ki mu je prva ponudila pomoč, g. kaplanu za pogrebni obred, g. župniku Poredošu za poslovilne besede, pevcem in govorniku KS.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Leopoldina, sin Štefan, hčerki Marija in Nada z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

dr. Vilme Vlaj-Przybylske

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, darovalcem cvetja ter za izraženo pisno ali ustno sožalje. Posebna hvala predstojniku kirurškega oddelka dr. Borovšaku, dr. Ludviku Norčiču in vsemu drugemu osebju kirurškega oddelka za strokovno pomoč in nego.

Hvala g. seniorju Novaku za pogrebni obred, ganljive poslovilne besede in pevcem žalostink. Zahvaljujemo se predsedniku zdravniškega društva dr. Šubinskemu za besede v prelep spomin na pokojnično delo, ki ga je pustila za sabo.

M. Sobota, 1. decembra 1989

VSI NJENI

*Si mislite lahko, da strašna je rana,
ki zadela je naše srce,
nikdar več na zemlji ne bo izprana,
bolela nas bo do zadnjega dne.*

ZAHVALA

V večernih urah 15. novembra nas je v najlepših letih, v 24. letu starosti, brez slovesa, tiho, tragično za vedno zapustil naš sin in brat

Slavko Plohl

s Stavešinskega Vrha

Ob boleči in tragični izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih pomagali preživeti najhujše trenutke ter z žalostnim srcem pospremili našega sina in brata na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje.

Hvala sodelavcem Gozdarstva Gornja Radgona, tozdu Žaga Ivanji in g. župniku za pogrebni obred.

Hvala kolektivom Avtoradgone, Elrada G. Radgona in Mure Murska Sobota.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mama, brat Bojan ter sestre Danica, Jožica in Marica z družinami

*Si mislite lahko, da strašna je rana,
ki zadela je naše srce.
Nikdar več na zemlji ne bo izprana,
bolela nas bo do zadnjega dne.*

V SPOMIN

17. decembra bo minilo leto dni bridke žalosti, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

Miloš Šarčević

Za teboj je ostala v našem domu praznina in v naših srcih ne-minljiva bolečina.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in ste ga ohranili v lepem spominu.

Žalujoči: žena Marija, sinova Branko in Miloš ter hčerka Cvetka

*Si mislite lahko, da strašna je rana,
ki zadela je naše srce.
Nikdar več na zemlji ne bo izprana,
bolela nas bo do zadnjega dne.*

V SPOMIN

19. decembra je minilo leto dni bridke žalosti, odkar je prenehalo biti plemenito srce dobrega sina, ljubečega moža, očeta in starega ope ter brata

Karčija Kovačeca

iz Šulinec št. 34

Utihnilo je tvoje lepo petje, utihnil je mili glas tvoje harmonike. V našem domu je velika praznina, v naših srcih velika bolečina.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prižigate sveče in prinašate cvetje.

Žalujoči: vsi, ki smo ga imeli neizmerno radi

*Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti.
Odkar več tebe v hiši ni,
pusta, prazna se nam zdi.*

ZAHVALA

Po dolgi in hudi boleznii nas je v 77. letu starosti zapustil naš dobri oče, tast, dedek, brat in stric

Jožef Ivanič

iz Filovec

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom in botrini za vso pomoč.

Iskrena hvala vsem za darovane vence, cvetje in za sv. maše ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem iz Filovec ter govorniku Jožetu za ganljive besede slovesa.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: hčerka Marija z možem Gustijem, vnukinji Bernarda in Marjana ter drugo sorodstvo

*Si mislite lahko, da strašna je rana,
ki zadela je naše srce,
nikdar več na zemlji ne bo izprana,
bolela nas bo do zadnjega dne.*

ZAHVALA

Boleč je spomin na 21. november, ko nas je v 40. letu mnogo prezgodaj zapustil naš dragi, nikoli pozabljeni mož in ati

Janez Ivan Munda

iz G. Bistrice

Iskreno se zahvaljujemo botrini Kuran, Vučko, Ščernjavič, družini Munda s Senika, vsem drugim sorodnikom, bratom in sestri, sosedom, prijateljem in znancem, ter vsem, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa ustno ali pisno izrazili sožalje ter darovali za sv. maše.

Prisrčna zahvala tov. Žitku za poslovilne besede, vsem pevcem, kaplanu za opravljeni obred, tov. Schelling, tov. Peterku, fam. Brüstle, Alge, delavcem in učencem SDNS Ljutomer, 8. razredu OŠ Bistrica, trgovini Tima Ljutomer, Koloniale piva, Slatini Ormož, vsem vaščanom Sp. Ključarovec in zdravstvenemu osebju Crenšovci.

Vsem za vse še enkrat — hvala!

Žalujoči: žena Anica s hčerkama Suzano in Lidijo

V NOVI ŠPORTNI DVORANI
(pri osnovni šoli E. Kardelj)
v M. Soboti

V PETEK, 15. decembra
ob 17. uri

na tradicionalni prireditvi SPORT in GLASBA

- Vlado Kreslin
- z ansamblom Martin Krpan
- Beltinski tamburaši

Družabne igre — bogat srečelov

ZREBANJE VSTOPNIC:

— počitnice v Rovinju

— konectedenski paket v hotelu Radin v Radencih

— Elanove smuči

ORGANIZATORJI:

Občinski svet ZSS M. Sobota
Telesnokulturna skupnost M. Sobota
Vestnik-Radio M. Sobota

VABLJENI!

KRAJEVNA SKUPNOST KUZMA

Asfalt med Kuzmo in mejnim prehodom

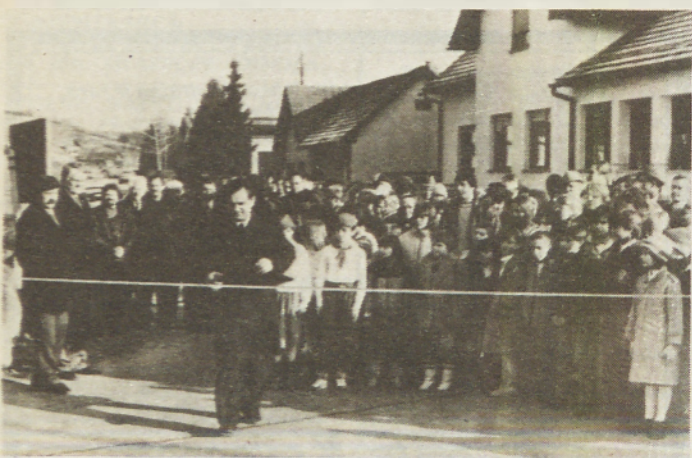
Pretekli petek so na Kuzmi pripravili priložnostno slovesnost za minuli praznik republike, ki so jo povezali z odprtjem asfaltirane ceste Kuzma—Sotina. Gre za eno najpomembnejših

prerezal trak in cesto predal namenu. V nagovoru je poudaril, da so v krajevni skupnosti Kuzma v zadnjih letih dosegli pomembne delovne zmaže, kar je rezultat njihovih lastnih prizade-

programa. Priložnostni kulturni program so pripravili učenci OŠ Kuzma, s prireditve pa so tudi poslali telegram republiškem političnemu vodstvu Slovenije, v katerem zavračajo vse napade in mu dajajo vso podporo v njegovih prizadevanjih za ohranitev suverenosti slovenskega ljudstva.

Nova asfaltirana cesta Kuzma—Sotina v dolžini 2,4 kilometra je stala 4 milijarde 850 milijonov dinarjev. Sredstva je prispeval sklad za posodobitev cest do mejnih prehodov pri republiški skupnosti za ceste. Kot je povedal predsednik sveta KZ Kuzma, Vili Hajdinjak, nova cesta pomeni novo življenje za občane krajevne skupnosti, hkrati pa je rezultat večletnih prizadevanj. Cesta pa ni pomembna samo za KS Kuzma, temveč veliko širše, saj se po njej vozijo tudi občani iz KS Petrovci in Hodoš, je pa tudi povezava z Avstrijo. Drugo leto je predvidena posodobitev 2 kilometrov ceste Dolič—Matjaševci—Trdkova, ki je v dodatnem načrtu KS Kuzma pa je zanjo že poravnala svoje obveznosti. Tako postaja življenje privlačnejše tudi za ljudi v teh oddaljenih obmejnih krajih soboške občine, ki so se v letih po osvoboditvi precej izraznili.

F. Maučec

pridobitev te obmejne krajevne skupnosti na področju infrastrukture. Na slovesnosti je udeležence pozdravil predsednik KK SZDL Kuzma Ivan Marič, slavnostni govornik pa je bil predsednik odbora za planiranje pri občinski skupnosti za ceste Murska Sobota, sicer pa domačin. Aleksander Krpič, ki je tudi

vanj. Poudaril je tudi, da so v soboški občini v tem srednjeročnem obdobju uspelo posodobiti številne kilometre cest in tako posamezne kraje povezati z občinskim središčem in drugimi kraji. Tako so v občini naredili celo več kot so načrtovali. Zastajajo pa pri ureditvi posodabljanja cest iz republiškega

Božične pesmi

Konec tega tedna prireja v Soboti (katoliška cerkev), Moravskih Toplicah in Turnišču božične koncerte mešani pevski zbor Pro Musica iz Maribora. To bodo trije v vrsti božičnih koncertov, ki jih prireja ta mladi pevski zbor od Koroške do Prekmurja, predvsem pa v okolici Maribora, v teh dneh. Čeprav je bil ustanovljen šele jeseni 1988., so za njim že prvi uspešni nastopi in koncerti. Vodi ga mag. Ivan Vrbančič.

Na koncertih se bodo mariborski pevci predstavili z deli Gallusa, Arcadelta, Hasslerja, J.S. Bacha, Mozarta, Brucknerja in Liszta v prvem, v drugem delu pa z vrsto domačih in tujih božičnih pesmi. V programu koncerta bo sodeloval tudi organist mag. Ivo Kopecky.

Prvi bo v soboto, 16. decembra ob 19.30 v katoliški cerkvi v Murski Soboti, drugi v nedeljo, 17. decembra ob 10.30 v Moravskih Toplicah in tretji istega dne ob 15.00 v Turnišču.

Kaj vemo, mogoče bomo v kratkem zelo iskali taka korita, ki so primerna za gnetenje testa.

»Parklni« — takšni in drugačni

»Miklošovo senje« je bilo spet na Miklavžev, torej tisti dan, ko praznujejo Miklavži, pa čeprav je to sredi tedna.

Sejem, ki je v Soboti tradicionalen, zadnja leta pa ga organizirajo krajevne skupnosti in Turistično društvo Sobota ter Komunala, je bil tudi letos dobro obiskan. V središču mesta so bile v dveh vrstah postavljene stojnice; čeprav je izbira blaga iz leta v leto boljša, saj lahko kupite tudi razne izdelke domače obrti, kramarji pa lahko prodajajo na slabših prodajnih mestih, še vedno pogrešamo kakovostnejše izdelke spretnih rok, predvsem spominke in drugo, primerno za prednovoletni čas. Letos je bilo sicer nekoliko manj avtobusov iz Madžarske in Avstrije, vendar so vzrok verjetno visoke cene, ki so bile tudi za naše kupce previsoke. Kakorkoli — najbolj so tržili pri točilnih pultih. Čeprav jih je bilo letos precej, so bili vsi skoraj ves dan oblegani.

»Malo majoneze, pa pleskavico, ajvar in čebulo...« Kdor si je želel doobna ogledati ves sejem, je bil na koncu že kar lačen.

Na Hotizi referendum

Na zboru vaščanov na Hotizi so sklenili, da bodo 24. decembra glasovali o uvedbi novega samopriskevka. Z zbiranjem denarja imajo dobre izkušnje, saj so v referenduskem obdobju, ki se ta čas izteka, uredili telefonijo, mrtvašnico, pročelje nekdanje šole, pomagali so pri gradnji samopostrežne trgovine, vzdrževali makadamske ceste in še kaj. Če bo uspelo tudi sedanje glasovanje, bodo v naslednjih petih letih zbirali samopriskevke za dokončno ureditev mrtvašnice in pokopališča, za novo zajetje vaškega vodovoda in razširitev varnostnega pasu, za vzdrževanje makadamskih cest, nameravajo pa tudi kupiti zemljišče, na katerem naj bi zgradili sodoben otroški vrtec. Sedanjí prostori varstvene enote na Hotizi v stari šoli so pretesni in nefunkcionalni.

S.S.

ODBOJKARJI PLEŠEJO

Pa ne le oni, pač pa gre za prireditev širšega pomena. V soboto zvečer bo namreč v hotelu Diana drugi odbojkarški ples, ki ga prireja odbojkarški klub Pomurje iz Sobote. Fantje so jesenski prvaki v drugi slovenski ligi vzhod, dekleta pa v podobnem rangu tekmovanja tretja.

Za dobro voljo na sobotnem plesu bo poskrbel ansambel MAGNET, obiskovalci bodo lahko poskusili srečo v srečloju, žrebali pa bodo tudi vstopnice.

Predprodaja vstopnic je v recepciji Diane, pokrovitelj prireditve pa DAB Martina Žilka.

Tega »parklna« bi pa kar pojedli! Pa ne iz jeze ali strahu, ampak zato, ker je tako dober, kot hrustljav kruh.

Tudi dimnikarji so že tako dragi, da si je res bolje kupiti dimnikarske pripomočke na Miklavževem sejmu.

Štirje pri štirih

Štirje pri štirih ni matematična sestavljanica, ampak fotografija četrtega rojstnega dne četverčkov: Uroša, Aleša, Sonje in Sandre. Tudi tokrat na pomurske rekorderje med mnogodnimimi otroci niso pozabili na Službi družbenega knjigovodstva v Murski Soboti, kjer je zaposlen njihov oče Slavko, in jim že po tradiciji pripravijo rojstnodansko slajve. Ker pa sta se z zvisano temperaturo Aleš in mamica slabo počutila, so letos svečke pihali na podarjenih tortah na domu v Murskih Brncih.

Foto: N. Juhnov

Na Gornjem Seniku je bilo zadnje nedeljo slavnostno, saj so proslavili 50 let organiziranega petja v vasi. Na tamkajšnji osemletki so najprej odprli razstavo fotografij in dokumentarnega gradiva, nato pa so po maši v cerkvi skupno zapeli sedanji in nekdanji pevci. Osrednja proslava je bila v kulturnem domu. Poleg domačega zbora so nastopili še gostje: ženski zbor iz Vižmarij, moški zbor iz Stične in Radiški fantje, oktet z avstrijske Koroške.

Pesem nas združuje, pesem naj živi — je bila osnovna misel prireditve. In tako je tudi bilo. Vsi pevci so na koncu zapeli še Zdravljico (na posnetku) in si zaželeli več takšnih srečanj. Več o prireditvi pa v naslednji številki.

se, foto nj

PEŠEC LEŽAL NA CESTI

Minuli teden sta bili na naših cestah le dve prometni nesreči. Postaja pa že nekakšno pravilo, da ko je manj nesreč, so le-te hude, tudi najhujše. Megla je ovirala promet, posebno v jutranjih urah, na mostovih pa je bila poredica. Prometne razmere bodo postale čedalje slabše, zato bodite na cesti previdni.

Otrok skočil pred avtomobil 1

9. decembra se je zgodila prometna nesreča v Gančanih. Voznik osebnega avtomobila Janez Tratnjek iz Gančan je vozil po regionalni cesti iz Renkovec proti Beltincem. V Gančanih mu je iz jarka z desne strani skočil pred avtomobil S. D. iz Gančanov. Zaradi neprimerne hitrosti voznik ni mogel pravočasno zaustavi-

viti in preprečiti trčenja. Otrok se je hudo poškodoval.

Trčil v ležečega pešca

7. decembra se je zgodila prometna nesreča pri Melincih. Voznik osebnega avtomobila Štefan Koštric iz Beltincec se je peljal z Melincev proti Beltincem. Zaradi goste megle je prepozno opazil na cesti ležečega pešca Ivana Horvata iz Beltincec. Zaradi ne-

primerne hitrosti in goste megle ni mogel pravočasno zaustaviti.

Pri trčenju se je pešec hudo poškodoval in med prevozom v bolnico umrl.

Požar v Godemercih

5. decembra je Martina Ozvatič iz Godemercev pred odhodom od doma v domačo peč naložila drva, da bi se ogreli prostori preden bi otroci prišli iz šole. Slabi dimniki so se pregreli in zagorelo je na podstrešju. Zgorelo je podstrešje, škode pa je za 800 milijonov dinarjev.

J. D.

SEDMOSILNI ZAPIK

S Kajem in Petanom na Finsko

Republiški minister za informiranje, rojak Marjan Siftar je v nedavnem pogovoru za naše medije zdajšnje razmerje moči in vpliva na yugo-prizorišču ponazoril z aforizmom Zarka Petana, ki pravi, da kdor v imenu svoje resnice pošilja na veštala drugo resnico, ni dober krmar demokracije, temveč je njen grobar. V podatku, da je mariborski (Vroči) Kaj najbolj enakovredno razporejen časopis oz. revija na vsem ozemlju države v nakladi več kot 400 tisoč izvodov, vidi potrditev za to, da je treba vzroke za nebralnost različnega politično-informativnega tiska na različnih območjih iskati ne le v jezikovnih ovirah, marveč tudi v bralnih navadah državljanov. Končno je Siftar kot zgled navedel Finsko, ki je po nakladah časopisov oz. revij in njihovi bralnosti na evropski konici, pri čemer odpade na tisoč prebivalcev nekaj več kot 500 izvodov dnevnih časopisov; v Jugoslaviji okrog sto, v Sloveniji 144. Za nami je samo še Albanija. Ujeti v RAJ-u (Romunija-Albanija-Jugoslavija) premisslujemo, če jo ne bi s Kajem in Petanom mahnilni kaj na Finsko?! — BRŽ —

Takale košara je doma pogosto potrebna — pa še praktična je za nakupovanje po sejmu.

Bernarda B. Peček in Nataša Juhnov

Radenska

Beltinčani, 15. decembra smo na dvorišču gostišča Zvezda Beltinci odprli

PRODAJALNO PIJAČ

Imamo veliko izbiro vseh vrst pijač po diskontnih cenah.

Konfekcija Kisilak

SERDICA 1 d, 69262 Rogošovci, tel.: (069) 78-856, MARIBOR, Lent, Usnjarska 5, tel.: (062) 20-590